

שגרירי שיבא בהאיטי

עמ' 22

מרכז הלב הראשון והגדול בישראל
"בזכות האנשים פה
אני חי ונושם"
עמ' 12

ד"ר דני סימון, מנהל מערך הטראומה
איש מקצוע נדיר.
אדם להתברך בו
עמ' 6

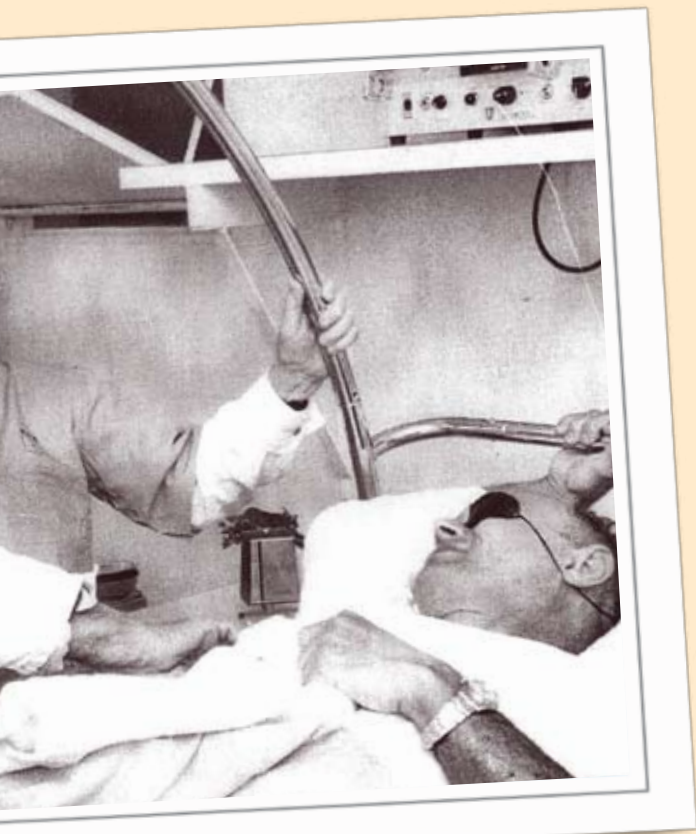

בר רפאלי מתגייסת לבית החולים השיקומי
"תומכת בחיילים
הגיבורים שלנו"
עמ' 71

המרכז הרפואי שיבא כבית חולים ירוק
"איכות הסביבה
היא צורך קריטי"
עמ' 36

דוד בן-גוריון, מלווה בד"ר חיים שיבר (שיבא), ליד מיטת חוליו של משה דיין בבית חולים תל-השומר

"את המינוי הרשמי של קצין המטה הכללי לרפואה צבאית קיבל סגן-אלוף ד"ר חיים שיבר מאת הרמטכ"ל, רב-אלוף יגאל ידין, ב-1 בדצמבר 1949.

בן-גוריון נטה לקבל את חוות דעתו של ד"ר שיבר בענייני השירות הרפואי, ולא מתוך אהדה עיוורת, אלא משום שלמד מן הנסיון לסמוך עליו. ההערכה ההדדית ניכרת גם במכתבים שהוחלפו בין השניים. ערב צאתו של שיבר לארה"ב, באפריל 1950, שלח לו בן-גוריון מכתב פרידה (ששיבר היה גאה עליו לאורך שנים), ואיחל לו הצלחה בשליחותו, מתוך תקווה 'שתחזור אלינו מצוייד ומזויין עוד יותר משהיית בידיעה ובנסיון, להמשיך פעולתך. נסעת מטעם הצבא, בשליחות הצבא, על מנת לחזור לצבא'.

ובך כתב בן-גוריון לד"ר שיבר:

רבים החיילים שנחלו והנחילו לעמם כבוד וגאווה במערכת הגבורה של צבא הגנה לישראל. היו רבים שהצטיינו בעוז רוח, בתחבולות ובכוש קרבי. מסופקני אם היה אחד שעלה עליך במסירותו ובנאמנותו

ריו יאניב

05 דבר מנהל המרכז הרפואי פרופ' זאב רוטשטיין

06 "זה אדם להתברך בו" דיוקנו של ד"ר דני סימון, מנהל מערך הטראומה

10 צילום קבוצתי מערך השינוע

12 "הם העניקו לי את החיים במתנה" סיפורו המרשים של מרכז הלב

16 ד"ר בלה קאופמן כלת פרס רוח ברכה 2009

18 מעורר התפעלות ההישגים והתקווה של מכון אלה

22 חמלה שיבאית האנשים שלנו בהאיטי

24 צילום קבוצתי שירותים טכניים

26 חדשות שיבא אירועים וכנסים, שירותים וחדושים

36 איכות הסביבה בשיבא פעילות ירוקה איננה טרנד

40 חדשות שיבא מחקרים וטכנולוגיה

46 צילום קבוצתי מערך הטקסטיל

48 אנחנו וצה"ל זוגיות איתנה מקום המדינה

51 הכוח והאמונה סיפורו המדהים של אור שבתאי

52 רפואה, אמנות ומה שביניהן על שלושה כיוונים יצירתיים

54 מחלקת ההדרכה הכל למען פיתוח המשאב האנושי

55 אורית הורוביץ, טיפול נמרץ ילדים "לדבר אל אנשים בגובה העיניים"

57 תרומות איברים כך מתבצע ההליך הרגיש

59 אנדרטת חטיבת אלכסנדרוני שיבא כאתר היסטורי

60 צילום קבוצתי מערך המזון

63 מן הראוי לשבח אדם בפניו מכתבי תודה

64 וגם זה קרה בשיבא מדור חברה

מגזין עובדי המרכז הרפואי שיבא • גיליון מספר 26 • ניסן תש"ע, מרס 2010

עורך אבי בטלהיים עריכה אמיר מרום

ניהול המערכת והפקה אורלי לוי

צילום אילנה יונה, יעקב לויט וקרין מגן - יחידת הצילום שיבא

צילום הפוסטרים ראובן קסטרו

פרסום, שיווק ורכש מודעות לימור יניב

limor.yaniv@sheba.health.gov.il או בטל': 03-5305200

תגובות, הערות והארות

avi.bettelheim@sheba.health.gov.il או לפקס: 03-5303755

צילום השער אלון מאור, דובר צה"ל

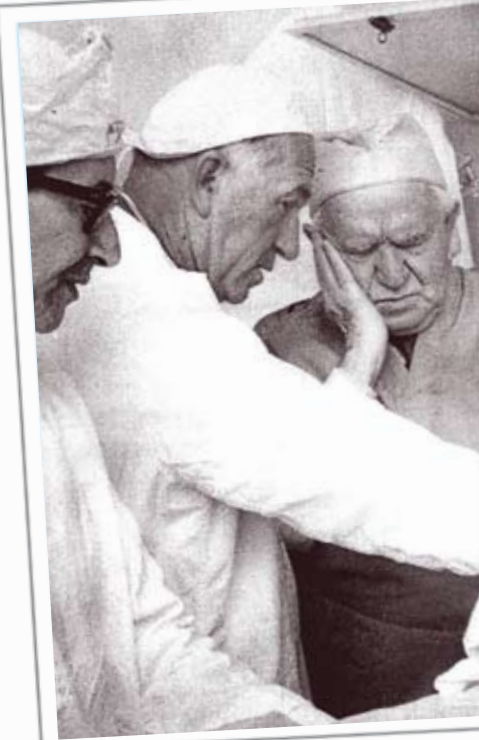
היצע?

במרכז הרפואי שיבא יש 5,300 חניות (3,800 חיצוניות ו-1,500 מקורות) 90,000 מכונות אוטומטיות (שתייה, מזון מהיר, ממתקים, גלידות ועיתונים) 9,000 עמדות של coffee to go (3 קפיטריות ו-6 עגלות קפה) 7,000 מסעדות (ארומה, פינתי, מקדונלדס, בונדז'ה, בורגר קינג, פיקנסין ומסעדת י.ע.ל.) 22,000 תחנות אוטובוס ובהן עוברים 26 קווים (דן: 64, 35, 7, 65 קווים: 139, 87, 75, 73, 72, 71, 65, 64, 58, 35, 17, 1 אגד: 640, 618, 564, 505, 315, 166, 95 נתיבי אקספרס: 618, קונקס: 315) 300 תחנות מוניות (כ-100 מוניות) 4,000 בתי מלון: מלון אפרופו - 33 חדרים, מלון שיבא בייבי - 50 חדרים, מלון שילב - 36 חדרים, 72 מיטות, מלונת בית הילד - 20 חדרים 3 בנקים: בנק יהב, בנק דיסקונט ובנק לאומי 2,000 קניונים: מרכז הצומת וגמיון, בכל אחד מהם 16 בתי עסק 300 מדיפון (שירות השכרת טלויזיות וטלפונים) 300 עמדות של קופות החולים (מכבי, כללית, לאומית ומאוחדת) 300 קמפוס אקדמי (מסר - המרכז הארצי לסימולציה רפואית, אודיטוריום בית סוראסקי, בית ספר לאחיות, ספריה רפואית, בית שמעון ובית שרמן) 300 מכון גרטנר: מסגרת מחקרית לאומית לחקר אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות בישראל. עובדים בו כ-120 אנשי צוות 300 יד שרה (שירות השאלה של ציוד רפואי-שיקומי); עזר מציון (סיוע פארה-רפואי לחולים ולמוגבלים); מילב"ת (המרכז הישראלי לאביזרי עזר, בינוי ותחבורה לנכה) 300 בית אבות גלעד ומעונות מכבי 300 מרכז שירותי הדם של מגן דוד אדום בישראל 300 מועדון כושר של go active 2,000 דוכני פיס 300 תחנת דלק 300 מנחת מסוקים

גוגל פלו

"בית החולים תל-השומר הוא מרכז רפואי הפתוח לכל בני האדם ובו מצילים את חייהם של בני כל המינים והדתות. המקום בו ילדים פלשתינים וישראלים מטופלים וגדלים באווירה של שלום זה לצד זה"

הזמר האגדי פול אנקה מדהים את אלפי מעריציו הישראלים, שהגיעו להופעתו ההיסטורית בישראל, היכל נוקיה ביד-אליהו, נובמבר 2009

הצנעות ובהתמודדויות ובהכרעות צבאית ויהודית עמוקה, אשר הנחה השירות הרפואי לשירות המפואר והנאמן ביותר בשירותי צבא הגנה לישראל.

היית בצבא דוגמא של קצין, המאחד בתוכו גם הכושר המקצועי וגם סגולות הנפש האנושיות היקרות, שאין למצוא בכל בית ספר ומעבדה - אלא הן מתנת אלוהים וחסד עליון. צא בשלום ושוב בשלום ותחזקנה ידיך.

בחוקה ובדידות, דוד בן-גוריון.

משה שרת, כשר החוק, עמד אז בתוקף על כך שכל שליחי מדינת ישראל בחו"ל, מטעם משרד החוץ וכל שאר המוסדות, ישאו שמות עבריים. חיים שיבר, אחרי שיקול בכובד ראש והתייעצות עם שרת וחיפושים במילונים, בחר בשיבא. לא רק בשל הדמיון לשמו הקודם, אלא משום ששיבא פירושו בארמית קיסם, שם נאה לבן שושלת השיברים בעלי המנסרות.

מתוך "שיבא - רומא לכל אדם" מאת רות בונדי הוצאת זמורה ביתן מודן, 1981

חשבון ללא עמלות עו"ש ביהב!

וג' אביב שנה

כל ההטבות בניהול חשבון עו"ש משכורת ביהב

פטור מעמלת פקיד בפעולות הבאות

• **פטור** מהפקדת מזומן • **פטור** ממשיכת מזומן • **פטור** מהפקה ומסירת תדפיס לבקשת לקוח • **פטור** מהעברה/הפקדה לחשבון אחר • **פטור** מהפקדת שיק • **פטור** ממשיכת שיק • **פטור** מתשלום שובר בדלפק • **פטור** מעמלת מינימום

פטור מעמלת ערוץ ישיר בפעולות הבאות

• **פטור** מזיכוי חשבון באמצעות מסלקה • **פטור** מחיוב בכרטיסי אשראי • **פטור** מהפקדת מזומן • **פטור** ממשיכת מזומן במכשיר אוטומטי • **פטור** מהעברה/הפקדה לחשבון אחר • **פטור** מתשלום שובר • **פטור** משאילתת מידע • **פטור** מהפקדת שיק • **פטור** ממשיכת שיק • **פטור** מחיוב עפ"י הוראת קבע • **פטור** מחיוב עפ"י הרשאה לחיוב חשבון • **פטור** מעמלת מינימום

מרכזי

ייעוץ השקעות

שירות ייעוץ אישי ומקצועי
בסניפים הראשיים

משכנתא בתנאים ייחודיים ללקוחות יהב

טפחות בעמדות שירות ללקוחות
יהב בסניפים הראשיים

פתיחת חשבון עו"ש משכורת לבני משפחה

בני משפחה שכירים, עובדי חברות ומוסדות
יכולים גם הם ליהנות מתנאים ייחודיים

הטבות נוספות ייחודיות לעובדי מדינה

לפרטים נוספים נשמח לעמוד לרשותכם בסניף בסניף תל השומר ביה"ח תל השומר, ביתן 9
שעות קבלת קהל: ימים א', ג', ד' 7:45-13:30 • ב, ה' 15:00-17:00, 7:45-13:30 • בימי ו' אין קבלת קהל

בנק יהב
הכי משתלם בשבילך

להצטרפות:
*2617
www.bank-yahav.co.il

ההצעה היא לשכירים בלבד. מתן ההטבות מותנה בקיומו של חשבון עו"ש אליו יופקדו משכורת העובד באופן שוטף. משכורת מינימום 5,000 ₪. כל האמור בפרסום זה נכון למועד הפרסום וכפוף להוראות הדין, הרשויות המוסמכות, הסכם המעסיק ולנוהלי בנק יהב. אין בפרסום זה משום התחייבות, ו/או ייעוץ, חוות דעת או המלצה ביחס לפעולות האמורות. לרבות כדאיותן. מתן האשראי, הבטחות ודמי הטיפול בכפוף לאישור הבנק ותנאיו, הבנק רשאי לשנות את התנאים בכל עת.

5 תמונות, שיבא 1

כאשר אשת נשיא גרמניה דיברה על מדינת ישראל ועל המרכז הרפואי שיבא. אהבה, הערצה ופירגון שימשו בערכוביה והציפו אותנו בגאווה.

ערב מיוחד זה, שחתם את אירועי יום השואה הבינלאומי, היה סמל לבית חולים שחרט על דגלו סובלנות, אנושיות וחמלה, ושאינו נרתע מקשיים, מתמיד בעשיית הטוב וזוכה להערכה דווקא בברלין, שרק לפני דורותיים החליטה על עולם ללא יהודים!

תמונה 5

נציגות מרשימה של שיבא יצאה להאיטי להציל חיים

לאורך כל השנים השתתפו רופאים ואחיות מבית החולים שלנו בכל משלחות החילוץ לאיזורים מוכי אסון ברחבי העולם, כחלק מהמסורת היהודית הרוגלת בהצלת חיי אדם. כך היה גם באחרונה, בעקבות רעידת האדמה הטראגית שהחריבה את האיטי. לא פחות מ-10 נציגים משיבא שהו בהאיטי ועסקו בהצלת חיים ובנסיון להקל במשהו על סבלם של אלפי פצועים אומללים וחסרי ישע. בכל העולם דיברו בסופרלטיבים על בית החולים המאולתר והמשובח שהקימה המשלחת הישראלית במהירות וביעילות. אנחנו מסירים את הכובע בפני חברינו שעשו עבודת קודש בהאיטי, כמו גם בפני משלחת השיקום שלנו, שיצאה להמשיך במצוות שיקום הנפגעים שם.

הסתם המרכז הרפואי המוביל בעולם בתחום הסרטן. החיבור של שיבא עם בית החולים המדהים הזה יביא תועלת עצומה למטופלים ישראלים, ויאפשר לחוקרים משני המרכזים לשתף פעולה ביחד ולקדם את המחקר בנושאים שונים הקשורים למחלת הסרטן. היה מרגש מאד לשמוע את דבר נשיא בית החולים האמריקני, ג'ון מנדלסון, באמצעות סגנו, פרופ' ריימונד דבויי, במעמד החתימה בשיבא: "המשימה שלנו היא עולמית ולא נוכל להגשים אותה ללא שיתוף פעולה עם מרכזים מובילים אחרים בעולם, כמו המרכז הרפואי שיבא תל-השומה. בצירוף המשאבים המשותפים שלנו אנו מגדילים את הסיכוי להפחית את הסבל ממחלת הסרטן לאנשים רבים".

עברנו קשה כדי להגיע למעמד מכובד זה, אליו לא הגיע עדיין שום בית חולים אחר בישראל, מעמד ששואפים להשיגו רבים מן המרכזים הרפואיים המובילים בעולם.

תמונה 4

בכירי הקהילה בברלין חלקו כבוד לשיבא

נשיא גרמניה, הורסט קולה, ורעייתו אווה לואיז (המשמשת כיו"ר כבוד של ארגון ידידי שיבא בגרמניה), אירחו במעונם הרשמי כ-300 אורחים נכבדים בערב התרמה למען בית החולים שיבא. הערב כולו עמד בסימן סובלנות ופיוס, נכחו בו נציגים בני כל הדתות, והוא הציג את הרפואה כגשר לשלום בין העמים. צריך היה לשפשף את העיניים

תמונה 1

ערב הגאלה השנתי של חוג ידידי שיבא בניו יורק

יורסאי קאן, אשת עסקים סינית אמריקנית, הנחשבת לאחת מ-100 אנשי העסקים המהגרים המצליחים ביותר בצפון אמריקה, קיבלה באירוע חגיגי ורבי-משתתפים את התואר 'שגרירת שיבא בעולם', דיברה בהתרגשות על התרשמותה העמוקה מן המרכז הרפואי שיבא, ציוותו הנפלא ויכולותיו, והבטיחה חגיגות לפעול ללא לאות כדי ליצור קשרים ושותפויות בין שיבא לבין מרכזים רפואיים ברחבי העולם, עם דגש מיוחד על סין. בנוסף, התחייבה יורסאי (הקוראת לעצמה בסלנג ניו-יורקי-ישראלי "יוסי כהן") להקים קרן פילנתרופית למחקר משותף של בית החולים שלנו עם הקהילה הסינית בארה"ב ועם מרענים בעלי שם בסין עצמה.

תמונה 2

סרט הוליוודי חדש בכיכובה של קטי איירלנד

הסרט – "הולילנד הירוס" – אמור לשפוך אור על ישראל מיוחדת במינה, מדינת חמלה ואהבה לבני האדם באשר הם, תוך הארת זווית אנושית מיוחדת לטיפולים הרפואיים המורכבים בילדים ישראלים ופלשתינים המתקיימים במרכז הרפואי שיבא ונחשבים למתקדמים בעולם. היבט מרכזי נוסף בסרט יוקדש ללוחמי צה"ל שנפצעו בקרבות ובפעילות מבצעית ועברו שורה של טיפולים חדשניים ומתוחכמים בשיבא. הסרט יוקרן בעוד חודשים אחדים ברחבי ארה"ב, יחשוף את פניה היפות של ישראל דרך העשייה הגדולה בבית החולים שלנו, ועשוי לסייע לתרומת המדינה וגם לנו בעידוד פילנתרופיה גם במגזרים לא-יהודיים בארה"ב.

תמונה 3

הסכם בין שיבא לבין M.D. ANDERSON

M.D. ANDERSON הוא המרכז הרפואי-אונקולוגי מספר 1 בארה"ב ומן

זה כבוד גדול עבורי לעמוד בראש המרכז הרפואי שיבא, בית החולים של המדינה!

חג שמחה,
לכם ולבני משפחותיכם

פרופ' זאב רוטשטיין

המטופלים שלו מעריצים
אותו, הצוות העובד איתו מדבר
עליו בסופרלטיבים ורואה
בו מודל לחיקוי, עמיתיו
הרופאים מפרגנים לו בלי
למצמץ • אומרים שבכל כלל
יש תמיד יוצא מן הכלל – דוגמה
קלאסית לכך היא מנהל מערך
הטראומה בשיבא, ד"ר דני סימון

מאת || אבי בטלהיים

1

ש מעט מאד אנשים שהמראה
החיצוני שלהם בתוספת שפת
הגוף משדרים בדיוק את מה שהם,
אחד על אחד. ד"ר דני סימון,

מנהל מערך הטראומה, נמנה עם הנבחרת
האיכותית הזו. ממוצע קומה, הליכתו מהירה
וזקופה, דיבורו רך ושקט מחד אך סמכותי
וחודר מאידך, עירני, קשוב, אדם נעים הליכות
שמאחורי זוגיות משקפיו ניבטות עיניים
המשררות חום.

כשהוא מדבר איתך – הוא מדבר רק איתך;
כשאתה אתה מדבר איתו – כל כולו מרוכז רק
בך. דני סימון הוא מסוג האנשים שאתה רוצה
להתחבר אליהם, מסוג הרופאים שאתה אומר
לעצמך: אם חס וחלילה אצטרך פעם, הלוואי
שהוא יהיה זה שיעמוד לידי כשאפתח את
העיניים. "הוא לא בן־אדם, הוא מלאך" – אומר
עליו מנהל המרכז, פרופ' זאב רוטשטיין.
מי שקלט ראשון את איכויותיו של ד"ר סימון,
ועל כן תיווך ולחץ על הבאתו לשיבא הוא סגן
מנהל המרכז, פרופ' רפי ולדן. "היכרתי אותו
כרופא גרודי בצנחנים כשהוא היה חובש. אחר־
כך הייתי מפקד פלוגת רפואה בצנחנים והוא
כבר היה רופא. מן הרגע הראשון נחשפו לעין
כל תכונותיו המקצועיות והאנושיות יוצאות
הדופן. כשהתפנה כאן בשיבא תפקיד מנהל
יחידת הטראומה, המלצתי עליו בחום. הוא עבד
אז בבית החולים קפלן. ואין ספק שהוא חולל
כאן מהפכה בתחום הטראומה ויצר סטנדרטים
של ראייה כוללנית של הפצוע על כל בעיותיו,
לרבות מעקב צמוד עד לשחרורו מבית החולים
הביתה. בנוסף, הוא מלמד דור אחד דור של
כירורגים איך להתייחס לנושא הטראומה
ומארגן פגישות מקצועיות מעולות שמפרות את
הצוותים ומקנות להם ידע והכשרה ברמה גבוהה
ומרתקת. מדובר באדם מצויין, איש מקצוע בלתי
רגיל שחברו בו יחדיו תכונות אופי נדירות. זה
אדם להתברך בו".

והוא בכלל רצה להיות חקלאי או וטרינר,
ורק משום שלא נמצאו לימודים בתחומים הללו
כאן בארץ, הוא בחן כיוונים חדשים וגם שם לא

שיבא

ד"ר דני סימון

מנהל מערך הטראומה בשיבא

- בן 58, מתגורר בקיבוץ ניצנים
- נשוי לדורית, אשת חינוך העובדת בבאר-שבע ועוסקת במחקר באוניברסיטת ת"א
- אב לארבעה ילדים: תמר, בת 31, עוסקת בריפוי באמנות, אמא לעלמה, הנכדה הראשונה שלו, בת שנתיים וחצי; אלון, בן 28, סיים לימודיו בבצלאל ועוסק באנימציה; עידו, בן 25, חזר באחרונה מטיול בעולם לאחר השירות הצבאי ושוקל ללמוד הנדסה; ניר, בן 20, משרת במסייעת של גדוד 50
- שירות סדיר בסיירת אגוז. סגן אלוף במילואים
- בוגר בית הספר לרפואה של הדסה והאוניברסיטה העברית בירושלים
- סטאז' והתמחות בכירורגיה כללית בבית החולים קפלן
- מנהל יחידת הטראומה בבית החולים קפלן מ-1996
- מנהל יחידת הטראומה בשיבא מנובמבר 2002
- זוכה פרס המנהל הכללי, קופת חולים כללית, לרופא מצטיין (1996)
- זוכה פרס משרד הבריאות והשירות הממשלתי לעובד מצטיין (2005)

היה נעול עם עצמו. תחילה חשב על אורטופדיה, אחר־כך היה לו רומן קצר בן שלושה ימים במחלקת ילדים, ואז הוא הגיע לכירורגיה. מה שקסם לו בתחום הזה היתה המלחמה ללא פשרות על חייו של החולה. מי שהשפיע על דני סימון יותר מכל אחד אחר ועיצב את דרכו ואת מבנה אישיותו כרופא וכאדם, היה פרופ' ראובן פפרמן ז"ל, לשעבר מנהל המחלקה הכירורגית בקפלן. את ההתמחות שלו בכירורגיה עשה סימון בין השנים 1980-1987 במחלקתו של פפרמן, במקור איש הדסה, ודרך כך התוודע

"אני רואה את ההצלחות כמתנת אל". ד"ר דני סימון

"בן-אדם על אנושי". דוד רוטו

דוד רוטו: "לאורך השנים ובמשך תקופת השיקום שלי בגשתי וטופלתי על-ידי עשרות רופאים, אבל אף אחד לא מתקרב לדני סימון. אלוהים אהב אותי כאשר הוא גרם לכך שדני סימון יטפל בי"

ושיקום ממושכים בשיבא, וכאשר אני שואל אותה על ד"ר דני סימון היא לא מנסה כלל להסתיר את התרגשותה. "אצל רופאים צריך קודם כל לבחון את הפנים ואת העיניים. לד"ר דני סימון יש עיניים מחבקות. הוא מצליח לנטוע בכך את המחשבה שאתה החולה הכי חשוב עבורו. בכלל, כל המבנה הזה של יחידת הטרואמה הוא גאוני, ואסור לשכוח את חברי הצוות בטרואמה. זה מדהים איזה חום ואהבה ואיכפתיות הם מרעיפים על כל מטופל. כשרון של מנהל זה לא רק להיות איש מקצוע מעולה ומנתח מצוי, אלא גם יכולת לבחור את הצוות שיעבוד איתו. לדני סימון יש את כל הדברים הללו, ובנוסף הוא תמיד מחייך. אין דבר כזה".

באירוע המרכזי של שנת ה-60 למרכז הרפואי שיבא, שהתקיים ביולי 2008 באמפיטיאטרון לטרון, העלה פרופ' רוטשטיין את תשעת המנהלים הבכירים במרכז, וכל אחד מהם הציג עובד מצטיין ויצא-דופן באישיותו החיובית. בחלקו של ד"ר ארי שמיס, מנהל בית החולים הכללי, נפלה הזכות להציג את ד"ר דני סימון והוא תיאר אותו כ"אוהב אדם, נשמה ומורה דרך". אלוטם אור לכדה את דמותו של ד"ר סימון המבויש, ו-5,000 אנשים הריעו לו ממושכות.

אומר היום ד"ר שמיס: "קלה העט בכתובה על ד"ר דני סימון. דמות מקצועית ואנושית מהמדרגה הראשונה שהקונצנזוס סובב אותה ברחבי קמפוס שיבא ומערכת הבריאות. ובכל זאת אני חש חובה לצייר את דני גם מזווית אחרת. בבתי ספר למנהיגות מלמדים שמנהיג מוגדר על ידי מעשיו ולא על ידי תכונותיו. ד"ר סימון מבטא את מנהיגותו המקצועית באמצעות פעולותיו היומיומיות, השגרתיות, המהוות את

אחריות על הפצוע מהשלב שבו הוא נוחת בחדר המיון ומלווים אותו עד השיקום והיציאה הביתה".

בית החולים שיבא הוא מרכז על לטיפול בנפגעי טראומה, המטפל מדי שנה בכ-2,500 פצועים, 400 מתוכם מוגדרים פצועים קשה ומורכב. חלק ניכר מהפצועים המשתחררים מהיחידה לטיפול נמרץ וקוקים לניטור ולטיפול אינטנסיבי יותר מזה הניתן במחלקה רגילה. עבורם נבנתה יחידת האשפוז לנפגעי טראומה, כמחלקה לטיפול מוגבר שיש בה שש מיטות. היחידה מעניקה ניטור וטיפול סיעודי ברמה גבוהה לפצועים עם פגיעות רב-מערכתיות הכוללות חבלות ראש, חזה, בטן ואגן וחבלות בגפיים. מטרת היחידה היא לזהות בשלב מוקדם התפתחות של סיבוכים הקשורים לטרואמה ולטפל בהם בטרם יהוו סכנה לחייו של הפצוע. לאחר התייצבותם של הפצועים וכאשר אין עוד צורך בהשגחה מיוחדת, הם מועברים למחלקות האם המתאימות (מחלקות כירורגיות ואורטופדיות), כאשר צוות היחידה ממשיך במעקב אחריהם עד לשחרורם מבית החולים. הקשר עמם נמשך גם לאחר מכן, כחולים אמבולטוריים במרפאת הטרואמה של בית החולים.

מקצוען מהמדרגה הראשונה

את הפצועות ששהו באחרונה ביחידת הטרואמה היא שחקנית תיאטרון הקאמרי, הלנה ירלובה, שנפצעה קשה בתאונת דרכים בה היה מעורב מיניבוס שהסיע קבוצה של שחקני הקאמרי בדרכם חזרה מהצגה בצפון הארץ. ירלובה שסיימה באחרונה חודשי אשפוז

והתחבר לנושא הטרואמה שהפך במהירות לאהבת חייו המקצועיים.

משחזר ד"ר סימון: "במלחמת יום כיפור צוות מאוד בכיר של הרסה ופרופ' פפרמן ביניהם שהה ברפידים. זה היה בית חולים שדה שהעניק טיפולים מצילי חיים ל-3,000 פצועים ויותר, שמתוכם ניתחו אמנם בשטח אחוז קטן, אבל התבצעו שם ניתוחים מורכבים ומיוחדים במינם. התובנות שיצאו משם ליוו ומלוות את הטיפול בטרואמה, הכירורגיה הרחופה ואת הרפואה הרחופה במדינת ישראל עד היום בהרבה מאד פונקציות".

פצוע זה לא שק תפוחי אדמה

ב-1990 הוא סיים את הקורס הראשון למדריכי ATLS בישראל (טיפול מתקדם לתמיכה בפצועי טראומה קשים), ושלוש שנים לאחר מכן יצא ל-FELLOWSHIP בטרואמה במרכז הרפואי ALLEGHENY בפניטסבורג פנסילבניה.

"בעצם, כל הסיפור של הטרואמה התחיל ממשרד התחבורה האמריקני. בשנות ה-70 של המאה הקודמת שידרגו שם את מערכת הכבישים בפרוייקט לאומי ענק, תוך כדי העבודות ברחבי המדינה נפצעו הרבה אנשים, לעתים במקומות מרוחקים ושכוחי אל, והיה צריך להעביר אותם לטיפול רפואי. איך עושים את זה? לאן לוקחים אותם? באיזה אופן מעבירים אותם? האם צריך להושיט להם קורם כל עזרה רפואית ראשונה בשטח? ואם כן – מי יעשה את זה ואיך מביאים אותו לשטח במהירות שיא? – במימון פרדלי שהוקצה לצורך זה בנו תוכנית מיוחדת לטיפול בפצועי פרוייקט הכבישים ולפתע פתאום ירד להם האסימון שהם לא יודעים איך לעבוד נכון וצריך לחשוב על היערכות חדשה המתאימה לטיפול בפצועי טראומה. רק אז הם הבינו שאי-אפשר לסחוב פצועים כאילו היו שק תפוחי אדמה. רק אז הם קלטו שבגלל טיפול כושל וחובבני אנשים מתים שלא לצורך, או יישארו נכים כאשר ניתן היה להציל את המצב בטיפול נכון ונבון. זה הרקע ללידתו של קורס הטרואמה, בעצם ספר הטרואמה (ATLS), שגובש ושוכלל בארה"ב על רקע פרוייקט הכבישים ונדר משם לכל העולם, ובתוך כך הגיע גם למדינת ישראל.

"הקונספציה שלנו בשיבא היא קונספציה שמקובלת היום בעולם. אנחנו מסתכלים על הטיפול בטרואמה כשרשרת שמתחילה בשטח ומסתיימת בזה שהפצוע משתחרר מהשיקום הביתה. כל הטבעות של השרשרת צריכות להיות חזקות באותה מידה. אנחנו לוקחים

סימון יטפל בן. הלכתי אליו במיוחד כדי להגיד לו כמה אני מודה לו ועד כמה אני אוהב אותו. ואני מתכוון להמשיך ולעשות זאת בעתיד".

בחדש שעבר ציינו ביחידת הטראומה מלאת שלוש שנים להקמת היחידה. ברוח המפקד הם עשו זאת בצניעות, ואולם הסיפורים שסופרו שם עליידי שלושה מטופלים גרמו התרגשות גדולה והזילו דמעות אצל רבים מהנוכחים. זה היה מפגן של אהבה ללא גבולות ליחידה ולעומד בראשה.

סגן איתי ארנליב, מפקד צוות בחטיבת הצנחנים, נפצע קשה מאד בפעילות מבצעית בשכם ביוני 2007. שתי רגליו נקטעו מעל לברך. תהליך השיקום שהוא עבר היה מדהים, כוחות הנפש שהבחור הזה אור היו בלתי נתפסים. היום, בניגוד לכל הסיכויים וההגיון הצרוף, ממשיך

סגן איתי ארנליב, מפקד צוות בחטיבת הצנחנים, שנפצע קשה מאד בפעילות מבצעית בשכם ביוני 2007: "הוא החייה אותי, ילד אותי מחדש. לפי תעודת הזהות שלי אני בן 25, אבל בעצם אני בן שנתיים וחצי כעת. בזכותו של ד"ר סימון"

ארנליב לשרת בצה"ל, וזה מה שהוא אומר על מי שהחזיר אותו לחיים:

"ד"ר סימון הוא האבא השני שלי. אפילו האבא הראשון. גם בפן הנפשי וגם בפן הפיזי. אתה יודע מה, הוא גם אבא וגם אמא עבורי. הוא החייה אותי, ילד אותי מחדש. לפי תעודת הזהות שלי אני בן 25, אבל בעצם אני בן שנתיים וחצי כעת. בזכותו של ד"ר סימון. אני סומך עליו בעיניים עצומות ומוכן ללכת אחריו באש ובמים. כשהתעוררתי בפעם הראשונה וראיתי אותו לידי, אמרתי לו: 'תודה רבה שהיצלת לי את החיים'. והוא השיב לי בצנעה: 'זו העבודה שלי'. אין מילים על האיש המדהים, הרגיש והצנוע הזה, ואני לא יודע מה היה קורה אילו הוא לא היה שם בשבילי."

"ד"ר סימון אמר לאבא שלי: 'אשמח אם תזמין אותי יום אחד לחתונה של הבן שלך, כדי שנשמח ונרקוד ביחד'. אני מקווה שהדבר הזה יקרה והוא יהיה איתי ולא יקפצו אותו לטראומה. הקשר בינינו לא יינתק לעולם. אני מעריך אותו ואם יש דבר שאני שואף לו זה להיות בן-אדם כמו דני סימון ומקצוען כמו דני סימון."

את ההצלחות אני רואה כמתנת אל. אני מתחבר לקונספציה של החרדים שרואים בננו, הרופאים, כשליחים. ולכן אני אוהב להיות שליח טוב, אבל ער לכך שגם כאשר אני מצליח לעשות משהו זה לא רק בגלל כוחותיי שלי, אלא בגלל שהיה מי שלימד אותי ומי שלימד את מי שלימד אותי. להצלחה יש הרבה שותפים, הכשלונות הרבה יותר יתומים.

"היה כאן פצוע, בחור צעיר שהגיע אלינו במצב נואש אחרי שהוא התעכב הרבה שעות בבית חולים אחר. זו אחת הבעיות שלנו כאן כמרכז על, שפצועים מועברים אלינו לא בזמן אידאלי. הוא היה במצב מאוד קשה גם אחרי שהוא עבר את הטיפול הראשון בטיפול נמרץ. יום אחד קראו לי למיטתו בשעות אחר הצהריים כשמצבו הידרדר במהירות. לגנר עינינו הוא מת מוות קליני. פתחנו לו את החזה בטיפול נמרץ והלב שלו לא עבד. עשיתי לו עיסוי לב ותוך כדי זה עשינו עוד כל מיני פעולות להחייאתו, וכעבור חמש דקות שנידמו כנצח הלב שלו התחיל לפעום. בכל פעם שאני רואה אותו בא למרפאה לביקורת יש לי צמרמורת אמיתית, כי אני נזכר איך הלב הקר שלו לא עבד, איך החזקתי את הלב ביד שלי ועשיתי לו עיסוי וקיווייתי בכל לבי שהלב יחזור לפעול."

דוד רוסו, בן 52 מכפר דניאל, נפצע כאשר עמד ליד האופנוע שלו בצד הדרך ונשען על מעקה הבטיחות. נהג איבד שליטה על מכוניתו והיא סטתה, גנעה ברוסו ופצעה אותו קשה. הוא הובהל לשיבא לאחר שאיבד הרבה דם והיה בסכנת חיים. בבית החולים נאלצו לקטוע את רגלו האחת ועמלו קשות כדי להציל את השנייה.

"הוא גם אבא וגם אמא עבורי"

אומר רוסו: "ד"ר סימון הוא בן-אדם על-אנושי. יש בו דברים נפלאים. קודם כל הוא מקצוען בעל ידע רחב ומדעים. והיכולות הללו מקרינות ביטחון הן על הצוות שלי וכומוכן גם על המטופלים שלו. הדבר השני זה הצניעות והאנושיות שלו. האיש הזה מדבר אליך לא בגובה העיניים אלא מתחת לגובה העיניים. אין פעולה שהוא עושה מבלי לתת לך הסבר מדויק, מפורט וממצה. הוא נכון לענות על כל שאלה ומכל הלב. הוא פשוט חדר לך, אתה מרגיש שהוא נכנס לך לתוך העור וקולט את הרגשות שלך. הוא יעשה הכל כדי שלא תחוה שום כאב, כדי שתרגיש בנוח. לא נתקלתי בחיים שלי בדבר כזה. לאורך השנים ובמשך תקופת השיקום שלי פגשתי וטופלתי עליידי עשרות רופאים, אבל אף אחד לא מתקרב לדני סימון. אלוהים אהב אותי כאשר הוא גרם לכך שדני

"יש לו עיניים מחבקות". הלנה ירלובה

הבסיס האמיתי לעשייה הקלינית בשיבא בתחום הטראומה והכירורגיה הרחופה. כולנו מזהים בו את המנהיג השקט והרגיש שבאמצעות גישתו המעשית אך הטרמיניסטית מגיע לתוצאות קליניות הממקמות את שיבא בחזית איכות הטיפול בטראומה בישראל, ובנוסף מייצר שביעות רצון ומשוב חיובי ממשפחות הפצועים במעגל הקרוב והרחוק. מנהיגות מקצועית זו מהווה כמובן דוגמא אישית וסוחפת לכל המערך לעמידה בסטנדרטים שאפתניים המהווים אתגר לנו המנהלים ביצירת סביבת עבודה שתכיל תכונות איכותיות אלה."

ד"ר סימון, נשמר קשר בינך לבין מטופלים גם לאחר שהם יצאו וחזרו לשיגרת החיים?

כן, יש הרבה מאוד מטופלים ששומרים על קשר. לא מזמן קיבלתי מייל ממטופל שהיתה לו פציעה רב-מערכתית ובין היתר פגיעת ראש מאד קשה. אשתו היתה בהריון כשהוא נפצע ונולדה לו ילדה תוך כדי הטיפולים בבית החולים. עכשיו הוא הודיע לי שנולד להם בן נוסף. מאד מרגש. יש פצועים ששומרים על קשר מיוזמתם ויש פצועים שאנחנו רואים באופן יזום. זה גם אחד הדברים שאנחנו עושים כאן ולא תמצא אותם במקומות אחרים בארץ. יש לנו מרפאת טראומה שהיא כתובת זמינה לכל מי שהיה מטופל אצלנו בכל שאלה או סימן שאלה. זה בית עבורם והם בהחלט מגיעים כדי להתייעץ וגם כדי לבקר ולהתראות."

אתה יכול להיזכר באיזשהו סיפור אישי-אנושי מיוחד, קשר שנוצר עם מטופל שהיצלת את חייו?

"יש הרבה סיפורים במהלך השנים, אבל אני מהאנשים שנוטים לזכור יותר את הכשלונות מאשר את ההצלחות. הכשלונות מענים אותי,

מעורר

שורה שנייה, מימין לשמאל:

אורי כדורי, תחבורת חוץ • חיים פתיחה, נהג מכשירים • מרינה רויטמן, רכות תקציבים תחבורת חוץ • קורין לנגשטד, מזכירה ומוקדנית תחבורת חוץ • ורדית מזרחי, מזכירת הנהלת מערך השינוע • יהודית שלום, מזכירת מחלקת שינוע • יצחק נחום, שינוע • אחמד מסאורה, תחבורת פנים • ויקטור מזרזוכו, תחבורת פנים • ניסים דאבוש, תחבורת חוץ • ברוך אבייב, שינוע • חגאי מוסקונה, נהג צנתורים • משה מרזוק, תחבורת פנים • משה מרדכי, סדרן תחבורת פנים • אולג בבג'נוב, תחבורת פנים • דוד אלנתנוב, נהג מרכז חלוקה • מאיר מריחי, שינוע • נסים לוגשי, תחבורת חוץ • בנימין נפתלי, תחבורת פנים

שורה עליונה, מימין לשמאל:

יצחק אברהמי, תחבורת חוץ • עובדיה אליהו, תחבורת חוץ • אמנון סייג, תחבורת חוץ • תומר קליפר, שינוע • עמיאל אברהם, סדרן תחבורת חוץ • עובדיה מנשה-חיים, שינוע • יצחק אילוז, שינוע • יצחק גדייב, תחבורת חוץ • יצחק זוארץ, תחבורת פנים • אליהו חפייזוב, תחבורת חוץ • אלכסנדר דוידוב, תחבורת חוץ • בלקר נמיר, שינוע • יורי יסחקוב, שינוע • אמנון אילטוב, תחבורת פנים • אליהו פוזיילוב, שינוע

השינוע

שורה תחתונה, מימין לשמאל:

אדוארד מלחוב, נהג מיון • עזר אטיאס, תחבורת חוץ • דני וייס, תחבורת חוץ
 • יואב עמרם, תחבורת חוץ • משה אלקבץ, תחבורת חוץ • ניסים קלנטרוב,
 תחבורת פנים • יוסף ויינר, נהג רנטגן • דוד גור, תחבורת חוץ

שורה שלישית, מימין לשמאל:

ארז לוצקי, נהג מיון • אלון מזרחי, נהג תמיסות • אמנון סדיקוב, נהג רנטגן
 • מיכאל רחמינוב, נהג גסטרו • גבי יקובוב, תחבורת פנים • גבי קריחלי,
 סגן מנהל תחבורת פנים • שוקי שמואלי, מנהל מערך תחבורה ושינוע •
 יוסי בוזלי, מנהל תחבורת חוץ • זאב וקסמן, סדרן תחבורת פנים •
 בועז דמתי, תחבורת פנים • איציק חיימוב, נהג רנטגן • יעקב מלכוב,
 תחבורת פנים • דוד יעקובוב, תחבורת פנים

לשיבא יש לב

מרכז הלב ע"ש אולגה ולב לבייב הוא המקיף הראשון והגדול בישראל ומהמתקדמים והשאפתניים ברחבי העולם. המקום בו הטכנולוגיה והקידמה הרפואית מתחברים לפן האנושי, למסירות ולאהבת האדם

מאת || אמיר מרום

בצע חשיפת מרכז הלב לציבור, בראשית פברואר 2010 בקניון עזריאלי בתל-אביב, היווה את שיאו של קמפיין העשייה הרפואי שממקם את מרכז הלב בשיבא כמותג איכותי ומוביל מהשורה הראשונה. דוד וסטפני עזריאלי, בעלי מרכז עזריאלי, עו"ד אלי זהר, ראש החוג החדש של נאמני מרכז הלב ובכירים נוספים במשק, בהנהלת בית החולים וממרכז הלב עצמו, השתתפו באירוע השקת המבצע ב"גג העולם" במתחם עזריאלי.

בערב ההשקה, בו נטלו חלק כ-300 איש, הוצג סרטון חדש בבימויו של הבמאי רן עוזר על הפעילות במרכז הלב, ומנהל מרכז הלב, פרופ' מיכה אלדר, סיפר בהרחבה על החזון והמטרות שהביאו להקמת המתחם המתקדם בארץ: "אנו בית החולים הראשון בארץ שדאג להקים מרכז המוקדש למחלות לב וכלי דם. העובדה שהמטופל יכול להגיע אלינו ולקבל תחת קורת גג אחת את כל השירותים המתקדמים ביותר, מבססת את היותנו מרכז לב מוביל בארץ ואפילו בעולם. הודות לעובדה זו אנו גם משכילים להביא אלינו את כח האדם הרפואי הטוב ביותר בתחום. אני בוחר כל אחד מהמתמחים החדשים והרופאים בפיניצטה והצוות פה איכותי ומיוחד".

דוד עזריאלי, שטופל בשעתו בשיבא ותרם מכספו להקמת אגף טיפול נמרץ לב במרכז, הודה בהתרגשות לרופאים. פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי, חיזק את ידי הרופאים והודה לכל התורמים שבזכותם ניתן היה להקים את המרכז המתקדם ביותר בישראל. במהלך המבצע יוצא הדופן, נחשף מרכז הלב לציבור במשך שבועיים בקניון עזריאלי. בפרק זמן זה חילקו דיילות עיתונים מיוחדים

ובהם מידע חשוב על מרכז הלב ונפתח קו חם לשאלות של מבקרים בקניון שנענו ישירות על-ידי מומחי הלב.

המשתתפים באירוע ההשקה התענגו מהופעתו של חתן פרס ישראל, הזמר יהורם גאון, שנרתם לערב הזה בהתנדבות והלהיב את הקהל בלהיטיו מכל הזמנים. "כשאתה מקבל טלפון מבית החולים – אתה קודם כל אומר כן, אני מגיע", סיפר גאון, "וכשגם הבנתי לצורך איזו מטרה מדובר – אז על אחת כמה וכמה. אתם עושים עבודת קודש, המשיכו בדרככם ושתימך אתם תבואו לראות אותי – ולא אני אתכם..."

"הם העניקו לי את החיים במתנה"

מה שהיה עבור יהורם גאון בבחינת אנקדוטה משעשעת, הפך עבור אבי דרגצקי לקרב הגדול על חייו. דרגצקי, בן 60, מהמושב כפר רות בסמוך למודיעין, היה על סף מוות. הוא סבל משורה ארוכה של מחלות לב, עבר בהצלחה השתלת לב, וקולו רועד כשהוא מסכם את התקופה הארוכה ופועלם של הרופאים במרכז הלב: "בזאתם אותם קודם כבני אדם, אחר-כך כרופאים, והשילוב הזה הוא סיפור ההצלחה של המקום המיוחד הזה.

"אני חייב לכולם שם, במרכז הלב בשיבא, את החיים שלי. כל מה שאומר, כל מה שאגיד ואסביר, לא יצליח לבטא את ההערכה למה שעשו עבורי. לצד הרפואה המתקדמת והטכנולוגיות הכי חדשניות, גיליתי שורה של אנשים מדהימים, בני אדם איכפתיים ואנושיים, שבזכותם אני חי ונושם".

דרגצקי סבל לאורך השנים ממספר מחלות,

חזית בניין מרכז הלב

ביניהן גם מחלות לב קשות. הוא עבר דום לב, סבל ממחלת שלושת העורקים הכליליים ומתפקוד מופחת של החדר השמאלי, עבר השתלת קוצב, ניתוח מעקפים ולפני כשנתיים התגלו בגופו סימני אי־ספיקת לב ולאחריהם גם החמרה באותם תסמינים. בחודש מרס 2009, לאחר שורה של טיפולים באשפוז יום, הוא התקבל לאשפוז בגין הפרעות קצב חשמליות קשות. נעשה נסיון לדכא את עודף פעילות בלוטת התריס ולאחר מכן בוצע ניתוח להסרת הבלוטה.

הרופאים כבר הבינו שהפתרון חייב להיות השתלת לב, אבל אז פיתח דרגצקי תגובת רגיי שות לאחת התרופות ובגופו התגלו נגעים קשים בעור וברירות בדומה לכוויות, מצב הקשור בעשרות אחוזי תמותה. הוא אושפז ביחידה לאי־ספיקת לב בראשות פרופ' דב פריימרק ("איש משכמו ומעלה"), טופל במסירות עלי־די ד"ר מיכאל ארד ("הוא פשוט אדם יקר ונדיר"), ולסירוגין טופל גם במחלקה הקרדיולוגית (אשפוזים רגילים ואשפוזי יום) עלי־די ד"ר יעל פוטשניק־פלד ומנהל המחלקה ד"ר אורן אגרנט ("כל מילה שאגיד לא תצליח להביע את האהבה שלי אליהם").

האשפוז האחרון שלו היה מאד דרמטי וממושך, מצבו הידרדר והיה ברור שרק השתלת לב עשויה להציל את חייו. לאחר מספר חודשים עבר בהצלחה השתלת לב אותה ביצעו ד"ר יגאל כסיף ופרופ' ג'יי לביא ("הם לא רק רופאים נדיים, הם כמו המשפחה שלי"). הוא עבר תקופה מסובכת וקשה של התאוששות, אך גופו וכוחות הנפש שלו שרדו בהצלחה את מבול הטיפולים והפרוצדורות.

◀ "אני חושב שהעובדה שהמרכז הזה פועל

"היחידה לטיפול נמרץ ניתוחי לב המקצועית והמתקדמת בארץ". ד"ר אהוד רעני ואנשי צוותו במהלך ניתוח לב

"אנו משכילים להביא אלינו את כח האדם הרפואי הטוב ביותר בתחום". צילום קבוצתי של עובדי מרכז הלב בלובי המרכז

ומטפל במקום אחד בכל הבעיות הקשורות בלב, עזרה להציל אותי. אתה נכנס לבניין ויכול לקבל את כל הטיפולים שצריך, בלי שיעבירו אותך ממחלקה למחלקה, מבית חולים לבית חולים, הכל בבניין אחד, עם רופאים מקצוענים, ותיקים וצעירים, שעושים הכל כדי להשאיר אותך בחיים", משחזר דרגצקי.

גם כעת, כחמישה חודשים לאחר ההשתלה, הוא ממשיך להגיע לבדיקות ולמעקב במרכז הלב, אצל ד"ר ידעאל הרז'הב, מנהל מרפאת מושתלי לב. "אתה יכול להגיד שאני חוזר

הפרוצדורות שניתן לבצע כוללות: רוסקור לריזציה משולבת (מעקפים + סטנטים); השתלת מסתמים תותבים בשיטה מלעורית או דרך החוד של חדר שמאל; פרוצדורות משותפות בטיפול במומי לב מולדים; ניתוח מסתם זעיר-פולשני בשילוב עם השתלת תומכנים לעורקים הכלי-ליים; ניתוח לתיקון קרע באבי העורקים בשילוב עם השתלת תומכן לאבי העורקים היורד. בעתיד ניתן לצפות לפרוצדורות טיפוליות נוספות, כמו למשל טיפול משולב בהפרעות קצב הלב.

נכון להיום הוקמו בעולם מספר בודד של חדרי ניתוח היברידיים, עד כה בהצלחה מרובה. שיבא הופך להיות המרכז הראשון בארץ עם חדר היברידי ייחודי ומתקדם.

במהלך החודשים האחרונים התקיימו במרכז הלב שורה של מפגשים עם אורחים מובילים מחו"ל שהדגישו, בצוותא עם רופאי שיבא, גישות חדשות ופרוצדורות מתקדמות.

בין הכנסים שזכו להתעניינות מרובה ניתן לציין את הכנס שעיקרו היה פרפור פרוודורים ובו שודרו פרוצדורות לטיפול מחדר ניתוח וגם מחדר צנתורים, והוצגה גישה חדשנית לבצע פעולה משולבת ע"י כירורג ואלקטרופיזיולוג, חלק בניתוח זעיר-פולשני וחלק בצנתור.

ד"ר מרק לאמר מבבלגיה וד"ר דגלאס פאקר מארה"ב הדריכו צוותים ישראלים בראשות ד"ר דוד לוריא וד"ר ליאונרד סטרניק, כשבאולמות סמוכים חזו כ-100 רופאים ואנשי מקצוע בניתוחים באמצעות שידור וידאו במעגל סגור.

בנוסף, התקיים בבית סוראסקי כנס בנושא מסתמי לב. בחציו הראשון של היום הוצגו עבודות וגישות חדשניות על-ידי טובי המומחים בנושא מסתמי הלב. אורח הכבוד של הכנס היה פרופ' טיירון דיווייד, אחד ממנתחי הלב הבולטים

לבית החולים, אבל אני אומר לכולם שאני חוזר הביתה. זה הבית שלי. נקשרתי לאנשים, לרופאים, לצוותי העזר, התמזל מזלי להגיע למקום הזה ולהכיר חבורה שעושה מעל ומעבר עבור החולים".

אתה נרגש כשאתה מדבר על הנושא הזה. "השהות פה הייתה עבורי חווית חיים. הייתי המון פעמים על סף המוות, אבל הרופאים ידעו תמיד להעניק לי תקווה והשאירו בי מנת אופטימיות. אני אוהב את כולם אהבת נפש, הם העניקו לי את החיים במתנה".

החדר ההיברידי חי ונושם

תחום ניתוחי הלב עובר בתקופה האחרונה תמורות משמעותיות הנובעות משיטות סיבות עיקריות: כניסה מאסיבית של טכנולוגיות מת-קרמות לתחום הטיפול בחולי לב, והרצון והצורך לבצע ניתוחים פחות פולשניים.

תמורות אלה יוצרות מצב של צורך בשבירת המסגרות הישנות. בניגוד למצב היום, בו החולה מטופל או על-ידי הקרדילוג או על-ידי מנתח הלב, יטופל אותו חולה על-ידי הקרדילוג, מנתח הלב ומומחה להרמיה גם יחד!

כדי לאפשר את הטיפול המשולב יש ליצור את הסביבה ההיברידית. הכוונה ליצור סביבה שבה יוכלו לפעול במשותף מנתח הלב, הקרדילוג המצנתר ואנשי ההרמיה, ובכך לאפשר שימוש מירבי בטכנולוגיות החדשות הדרושות כישורים מדיסיפלינות שונות ולייצר פרוצדורות טיפוליות יעילות יותר, נכונות יותר מבחינה רפואית ופחות פולשניות.

הדרך שמסתמנת כמוצלחת ביותר היא לשלב חדר צנתורים בתוך חדר ניתוחי לב בשילוב עם אמצעי הרמיה נוספים.

הידע

- ♥ מרכז הלב בשיבא הוא בניין חדש ומודרני בן ארבע קומות, המאגד בתוכו את מכון הלב, המחלקה לניתוחי לב-חזה, המכון לשיקום הלב והמכון לחקר הלב.
- ♥ עובדים בו 377 אנשים, מתוכם 99 רופאים, 150 עובדי סיעור, 69 טכנאים ועובדי חדר ניתוח, 52 עובדי מינהל ו-7 פיזיולוגים ומאמני כושר.
- ♥ יש בו 68 מיטות אשפוז, 24 מרפאות, 14 יחידות ו-5 מחלקות.
- ♥ בשנת 2009 ביקרו במרפאות המרכז 71,350 מטופלים ואושפזו 6,272 בני אדם (בסך-הכל מדובר ב-24,576 ימי אשפוז).
- ♥ במלון שילב שהו 2,272 מחלימים לאחר התקף-לב ומנותחי לב בשנת 2009.
- ♥ לאורך שנת 2009 בוצעו במרכז 232,385 בדיקות, 4,450 צנתורים, 1,054 ניתוחי לב, 482 השתלת/החלפת קוצב ו-345 ניתוחי חזה.

ציפי כהן, שיבאית עם ותק של 40 שנה

"זה הבית השני שלי"

ציפי כהן, נשואה ואם לשירה (26), גרה בפתח תקווה ועובדת בשיבא 40 שנה. ציפי החלה את עבודתה לאחר שסיימה בהצטיינות לימודי מזכירות רפואית. חלומה לעבוד בבית החולים המוביל תל-השומר התגשם בשנת 1969, כמזכירתו של פרופ' הנרי נויפלד ו"ל (אבי הרוחני)", שהיה מנהל מכון הלב.

לאחר שמונה שנים עברה ציפי לשמש כמזכירת מרפאות מכון הלב, תפקיד בו היא מכהנת עד היום. "מכון הלב הוא הבית השני שלי. בית החולים הוא חלק ממני. אני קשורה לחולים ולצוות", מספרת ציפי.

היא נאמנה וטוטאלית לחולים, מעורבת מאוד בכל מה שקשור למהלך הטיפול השוטף בהם ומתעניינת מאוד גם בצד הרפואי וב-חידושי הרפואה. "אני מאמינה שהשותפות והמעורבות נותנים מסר של שליחות ומקלים על העבודה השוטפת, זה מה שמחזיק אותי פה כל-כך הרבה שנים, ההרגשה שאני מסוגלת לתרום".

אחת המזכירות טעתה פעם ושלחה למטופל טופס עם הוראות טיפול שגויות. הוא ממש נכנס לחרדה וציפי לא הצליחה להרגיעו למרות שהתנצלה עשרות פעמים. היא שלחה לו (על חשבונה) זר פרחים הביתה והצליחה לרכך אותו מעט. לפעמים כשחולה לא מקבל טופס 17, היא משלמת מכיסה עבור ביקור רופא כדי שיקבל טיפול. "בשבילי זה כמו תרומה ומצווה", היא מספרת. היא מגבשת את הצוות בעזרת פעולות חברה כמו ימי הולדת, הליכה משותפת להצגות ולהרצאות, אפילו מפגש אותו קיימה ואירגנה בביתה הפרטי.

"השותפות נותנת מסר של שליחות". ציפי כהן

לפני 20 שנה איבדה ציפי את בתה שחלתה בסרטן. באותה תקופה נרתמו אנשי בית החולים לעזרתה ותמכו בה. "זה עזר מאוד ברגעי משבר", היא אומרת.

ציפי היתה שותפה לתחנות מכריעות בהיסטוריה של התפתחות הקרדיולוגיה בבית החולים: "היינו חלוצים בהרבה דברים שהיום הם מובנים מאליהם". היא הנהיגה את תזכור החולה לפני כל טיפול וייעול מערכת הזימונים. "זו עבודה עצומה, אבל היא נותנת הרגשה טובה מאוד לחולים".

בשנת 1974 עוברה ציפי ב"פרס שיבא" הראשון, ובשנת 1995 קיבלה את "פרס המשרד". לכל החולים יש את הנייד שלה והם יכולים להתקשר אליה 24 שעות ביממה. "אני מנסה לשמר את רוח השירות והאנושיות של פעם בלבד ערכני", היא מסכמת בפשטות את סוד הצלחתה.

בעולם, שמלבד מספר הרצאות מרתקות שנתן, הוסיף דגשים ייחודיים וענה על שאלות הקהל הרב שגרש את אולם ההרצאות.

בחציו השני של היום הועבר בשידור ישיר ניתוח מורכב של תיקון המסתם המיטרלי, אותו ביצע ד"ר אהוד רענני. במהלך הניתוח נשאלו שאלות מהקהל הישר לחדר הניתוחים. מנהל מערך ניתוחי הלב, ד"ר רענני, מדבר בגאווה על היחידה החדשה לטיפול נמרץ ניתוחי לב: "העלייה במספר ומורכבות הניתוחים הצריכה שינויים במערך, וביניהם צורך קריטי ביחידה חדשה לטיפול נמרץ, גדולה יותר ועם אמצעים טכנולוגיים מתקדמים יותר. היחידה החדשה גדלה מ-8 ל-12 מיטות טיפול, הצידוד שנרכש הינו מהמתקדמים בעולם בתחום הניטור ההמורדינמי של החולים, ציוד הנשמה מלאכותית ועוד. צוות היחידה היה ונשאר צוות מקצועי ביותר והצלחה תוך תקופה קצרה יחסית להפעיל את הציוד המתקדם באופן היעיל והמקצועי. אין ספק שהיום מדובר ביחידה לטיפול נמרץ ניתוחי לב המקצועית והמתקדמת ביותר בארץ ובין המתקדמות בעולם".

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז הרפואי, מסכם בגאווה: "מרכז הלב החדש מכיל כיום את הצמרת האכותית ביותר של המקצוע, אנשים עם הישגים אישיים מצוינים, עם יכולת עבודה בצוות, עם רצון עז להצליח ועם מאור פנים ורגישות למטופלים. אני משוכנע שבשנים הקרובות המרכז יוכיח את עצמו מהבחינה הקלינית, ההוראתית והמחקרית ויתמקם דרך קבע בחמישייה המובילה בעולם. מבחינת זו תהיה סגירת מעגל היסטורית, תחושה נפלאה וגאווה מקצועית על כך שהצלחנו להקים את מרכז הלב של המדינה בבית החולים של המדינה".

ד"ר בלה קאופמן

כלת פרס רוח ברכה לשנת 2009

ד"ר בלה קאופמן מקבלת את פרס רוח ברכה מפרופ' זאב רוטשטיין

ד"ר בלה קאופמן היא רופאה חוקרת מן השורה הראשונה בעולם, ואין הרצאה בינלאומית בנושא הטיפול בסרטן השד שבה לא מצוטטים מחקריה ולא מוזכר שמה כרופאה ייחודית ומשובחת בתחומה

אהוד קוקיה, מנכ"ל מכבי שירותי בריאות, ופרופ' זאב רוטשטיין, נושא הכנס, בהנחייתו של אבי בטלהיים, היה: "רבת-רבותיות ברפואה – חזון ומציאות".

פרופ' ליאון אפשטיין, לשעבר מנהל בית הספר לבריאות הציבור של הדסה והאוניברסיטה העברית, וד"ר בשארה בשאראת, המנהל הרפואי של בית החולים בנצרת, הירצו על משמעות התרבות על תפקוד שירותי בריאות.

ד"ר אמתי זיו, סמנכ"ל המרכז, הינחה רב-שיח תחת הכותרת: "רגישות תרבותית ברפואה – למה זה חשוב?" בהשתתפות פרופ' אורי זליגסון, מנהל מכון עמליה בירון לחקר קרישת הדם בשיבא; פרופ' משה קוטלר וד"ר רחל ווילף-מירון, מנהלת מערך האיכות של מכבי שירותי בריאות.

T

ד"ר בלה קאופמן, מנהלת היחידה לסרטן השד במכון האונקולוגי של המרכז הרפואי שיבא, היא זוכת פרס רוח ברכה לשנת 2009. היא קיבלה את הפרס בטקס מרגש שהתקיים ביום שלישי, 22 בדצמבר 2009 בבית סוראסקי, במהלך הכנס השנתי לזכרה של פרופ' ברכה רמות, שהוקדש השנה לנושא הרבת-רבותיות ברפואה.

יחד עם ד"ר קאופמן זכו בפרס גם ד"ר אריק שטיינברגר, נציג הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר באוניברסיטת ת"א (העובד גם במרכז הרפואי שיבא) וד"ר צ'ליטה חזין, נציגת מכבי שירותי בריאות.

ואלה נימוקי ועדת הפרס לבחירתה של ד"ר בלה קאופמן ככלת פרס רוח ברכה: "ד"ר בלה קאופמן מנהלת את היחידה לסרטן השד במכון האונקולוגי של המרכז הרפואי שיבא במיומנות ובאנושיות רבה. היא מקרינה אהדה ואיכפתיות כלפי המטופלות, ותמיד מקבלת אותן בחמימות ובמאור פנים. סרטן השד היא מחלה אכזרית, הפוגעת בצורה קשה בנשים צעירות, והחולות במחלה האורורה הן זקוקות לרופאים מסוגה של ד"ר קאופמן.

ד"ר בלה קאופמן היא גם חוקרת מן השורה הראשונה בעולם, ואין הרצאה בינלאומית בנושא הטיפול בסרטן השד שבה לא מצוטטים מחקריה ולא מוזכר שמה כרופאה ייחודית ומשובחת בתחומה. "אישיותה הנעימה מקרינה על כל חברי צוות היחידה ומכתיבה קוד של התנהגות עתירת חמלה כלפי המטופלות. יש בה שילוב מופלא של יניחות, סבלנות ורגישות, ביחד עם מיומנות ומקצועיות ברמה הגבוהה ביותר.

"כל אלה הופכים את ד"ר בלה קאופמן למועמדת טבעית לפרס רוח ברכה, אות של מצויינות לרופאים המהווים מופת בגישתם האנושית".

בירכו בכנס מר אריה רמות, בנה של פרופ' רמות; פרופ' משה קוטלר, סגן דקאן לחינוך רפואי וראש החוג לחינוך רפואי בפקולטה לרפואה באוניברסיטת ת"א; ד"ר

ד"ר אריק שטיינברגר

ד"ר צ'ליטה חזין

"מיטבית-עתודות" קן הפנסיה של שנת 2009!*

"מיטבית-עתודות" דואגת למחר של עובדי שיבא בכל רגע

אנו מזמינים אותך ליהנות מהתנאים המטיבים,
שהושגו עבור עובדי שיבא, ומגמישות והתאמה
מקסימאלית לצרכיך!

לפרטים התקשרו עוד היום למנהל קשרי לקוחות-
שרון בוגין טל: 052-3867762

*במסגרת דירוג נבחר השנה של עיתונאי הביטוח והפינסים וקוראי עדיף

לכל רגע בחיים
יש כלל

מיטבית
עתודות

כלל
פנסיה וגמל

המחלה בלמה את הכישרון הגדול והנסיקה האמנותית. אלה למלבאום (לורן) ז"ל

מכון עם חדון

זמן קצר לפני מותה מסרטן העור ביקשה אלה לורן בת ה־27 מהוריה שימשיכו לחקור את המחלה הארורה. חיה ונחמיה למלבאום מימשו את צוואתה והקימו בשיבא את מכון אלה לטיפול ומחקר במלנומה וסרטן העור. המכון הפך לכתובת מובילה ונחשבת בארץ ובעולם, ולמקור של אור לחולים שכבר איבדו תקווה

מאת || אבי בטלהיים

במלנומה וסרטן העור, ולהפעלתו. מאז הקמתו, נהפך המכון לכתובת מובילה ומוכרת בארץ ובעולם, המעניקה תקווה למי שחלו במלנומה ומאפשרת לרבים מהם להאריך ימים ולשפר את איכות חייהם.

בישראל מאובחנים מדי שנה יותר מ־27 אלף חולים חדשים בסרטן. החדשות הטובות הן שיותר מ־60 אחוז מהחולים יבריא. על־פי סקר עולמי, ישראל מובילה באחוזי ההישרדות מסרטן: 67.3 אחוז מהנשים הישראליות יחלימו מהמחלה, והן מובילות את הטבלה לפני פינלנד, ארה"ב, גרובגיה ואיטליה. ואילו הגברים הישראלים נמצאים במקום השני בטבלה, לפני

כשאלה הייתה במצב קשה היא נעצה בי את עיניה ואמרה: 'אמא, אני מקווה שתמשיכי לחקור את המחלה הארורה הזו'. בשבילי

||

זו הייתה צוואה ואני מיישמת אותה מאז ועד היום". בעיניים כואבות וקול סרוק מגעגועים מתרפקת חיה למלבאום על בתה אלה, שבשנת 2000 נפטרה ממחלת סרטן העור (מלנומה), והיא רק בת 27. היא ובעלה נחמיה פועלים מאז ללא לאות, בלא מנוח ובכל דרך אפשרית כדי לפצח ולנצח את המחלה הנוראה. להנצחת אלה ולמימוש צוואתה הם תרמו ותורמים סכומי כסף נכבדים להקמת מכון אלה לטיפול ומחקר

אלה לורן (למלבאום)

12.12.1972–3.4.2000

אלה לורן לא זכתה לראות את אלבום הבכורה שלה יוצא בחייה. הזמרת הצעירה, שעסקה במקביל גם בציור ובדוגמנות, נפטרה מסרטן העור מעט לפני הפריצה האמנותית המיוחלת. היא נולדה וגדלה בתל-אביב. בגיל 13 עברה עם משפחתה לארה"ב, לשהות בת שש וחצי שנים בסנט-לואיס, מיזורי. "שם התחלתי לשיר", סיפרה בראיון עיתונאי עם צאת הסינגל הראשון שלה "מתי מתי".

מפגש עם סוכן דוגמניות הוביל להצעת עבודה בתחום. במהלך הקריירה אף חתמה בסוכנות "עלית" בפריז. היא חזרה לארץ כדי להתגייס ושירתה במשרד הביטחון. לאחר השחרור חזרה לארה"ב ולמדה אמנות בשיקגו, ובמקביל ללימודים פיתחה את הצד המוזיקלי שלה והופיעה במועדונים. בהמשך עברה לסן פרנסיסקו והקימה להקה. המחלה בלמה את הנסיקה האמנותית והכישרון הגדול שהיה גלום בה.

נחמיה למלבאום:
"המכון הפך למרכז הצטיינות
עולמי לחולי מלנומה
מתקדמת, באמצעות שיטת
הטילים הייחודית העוזרת
ללא מעט חולים ומגדילה
באורח משמעותי את
תוחלת החיים שלהם"

פינלנד, נורבגיה ואיטליה, עם 61 אחוזי ריפוי. מלנומה ממאירה היא סוג אחד מתוך שלושה סוגים עיקריים של סרטן העור. המלנומה הממאירה מתפתחת מתאים הנמצאים בעיקר בעור, הנקראים מלנוציטים. תאים אלה מייצרים פיגמנט הנקרא מלנין, הנותן לעור את הגוון החום האופייני. שומה או נקודת חן הן דוגמאות למקבץ של תאים מלנוציטיים נורמליים רבים במקום אחד. תוחלת החיים לאחר כריתת מלנומה הינה פועל יוצא של עובי הגידול הנמדד במילימטרים.

חשוב להדגיש שרוב רובם של הלוקים <

ד"ר יעקב שכטר. "אהבנו את הנחישות והנחרצות הטבועות בו", אומרת חיה למלבאום

המחקר של פרופ' סטיב רוזנברג מארה"ב, הגורו של האונקולוגיה בעולם, הציע לי להתמקד בזה ואמרתי לו: 'לך על זה'. בתום שנה של בדיקות בחרנו בתל-השומר, כי אלה נולדה בבית החולים הזה, ולצערנו סיימה בו את חייה, בהוספיס. אני ראייתי את החלק הרגשי, ובנוסף קנה אותי פרופ' רוטשטיין עם המרץ האדיר שבו והרצון הבלתי נלאה להזיז דברים. אין מנהל בית חולים שמזיז דברים כמזה. בחרנו גם בד"ר יעקב שכטר, שטיפל באלה ואהבנו את הנחישות והנחרצות הטבועות בו ואת המוכנות שלו להילחם במחלה ולא להיכנע".

ד"ר יעקב שכטר הוא בוגר בית הספר לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים, שעשה התמחות באונקולוגיה ורדיותרפיה בבית החולים בילינסון. הוא מומחה בעל שם עולמי בנושא המלנומה, פירסם כ-50 מאמרים בעיתונות המדעית, וכן פרקים רבים בספרות המדעית בתחום המלנומה ואימונולוגיה של גידולים. בעבר היה מנהל מחלקת האשפוז וסגן מנהל המכון האונקולוגי בבילינסון.

אומר ד"ר שכטר, מנהל מכון אלה וסגן מנהל המערך האונקולוגי: "הגעתי לשיבא באמצע 2004 כחלק מהחזון של משפחת למלבאום, ואני שמח שנפלה בחלקי הזכות להימנות עם הצוות שהקים את 'מכון אלה', שהוא מרכז מצוינות שיטפול בחקר ובטיפול במחלה, וייתן מענה לכל השלבים של המחלה. המכון בנוי בצורת משפך:

בקנה מידה עולמי. חלק מהעבודה הנעשית במכון מאפשרת את המשך פיתוח הטכנולוגיה בתחום הזה. נעשו גם כמה מחקרים שהשפיעו באורח ניכר על פיתוח הטיפול בחולים והפכו את הטיפול להרבה יותר אטרקטיבי במספר הולך וגדל של מרכזים רפואיים ברחבי העולם. זאת ועוד, המכון הפך למרכז מבוקש על-ידי חברות תרופות גדולות ומוכרות בעולם, כדי לסייע להם בתחום הניסויים הקליניים לפיתוח תרופות חדשות. בסעיף השלישי – הרחבת הטכנולוגיה לשימוש במחלות אחרות – לא נעשה הרבה, ואני מקווה שעוד ייעשה בהמשך הדרך".

מוסיפה חיה למלבאום, אמה של אלה: "כשאלה חלתה, נחמיה חיטט בספרים והפך כל אבן כדי לנסות להציל אותה. היה ברור לי שהוא ימשיך וייאחז בזה ולא ירפה. ואז הוא עלה על

ד"ר יעקב שכטר:
"הפרוטוקולים האונקולוגיים
שלנו הם המורכבים ביותר,
הדורשים שיתוף פעולה כוללני
וידע מקיף ועמוק. יש בשיבא
שיתוף פעולה מצוין וראוי
לכל הערכה בין המחלקות"

במלנומה עורית נרפאים בעזרת הניתוח. מכאן חשיבות המעקב והגילוי המוקדם בשלב ראשוני של שומה חשודה. רק אצל מיעוט החולים מופיעה במשך הזמן הישנות המחלה. במצב כזה יש צורך להשתמש בטכנולוגיות טיפוליות מורכבות שעיקרן תגבור מערכת החיסון של החולה.

המלנומה היא, אם כן, גידול ממאיר של העור, אשר הסיבות להתפתחותה מגוונות ומתמקדות בשני גורמים עיקריים: גורמים סביבתיים – קרינת השמש, וגורמים גנטיים – מבנה העור, קיום נגעים פיגמנטריים מרובים ועוד. מכון אלה לטיפול ומחקר במלנומה וסרטן העור ע"ש אלה לורן (למלבאום) הינו מרכז ידע ומצוינות, המתמחה ביישום שיטות טיפול מהמתקדמות והייחודיות בעולם. המכון מציע את שירותיו למטופלים ובני משפחותיהם החל משלב גילוי המחלה, דרך הקניית ידע למטופלים על שלבי הטיפול והתהליכים אותם יצטרכו לעבור, ועד להתאמת סוג הטיפול הרצוי והאפקטיבי לכל חולה בהתאם למצבו ולנתוני האישיים.

"נחמיה הפך כל אבן להציל אותה"

המכון משלב פעילות קלינית, מעבדה נקייה לתרפיה תאית ומעבדות מחקר. הוא משתתף בניסויים קליניים לפיתוח תרופות חדשות עם חברות פרמצבטיות בינלאומיות, וחוקריו הגיעו להישגים משמעותיים גם במחקר יישומי, כולל רישום פטנטים ופיתוח ריאגנטים חדשים שיכולים להוות בסיס לתרופות אנטי-סרטניות חדשות.

המכון פועל בשיתוף פעולה עם מרכזים רפואיים מובילים בעולם בתחום הטיפול במחלת המלנומה, לרבות המכון הלאומי לרפואה של ארה"ב, ה-NIH, והוא מטפל כיום בכ-300 חולים בשנה.

"כאשר יצאנו לדרך היו לנו שלושה יעדים", אומר נחמיה למלבאום, אביה של אלה, "לעזור לחולי מלנומה בישראל; לתרום למאבק העולמי בניסיון להשיג ריפוי ותרופה למחלה; לסייע בהרחבת הטכנולוגיה לשימוש במחלות אחרות. בסעיף הראשון אני חושב שהצלחנו יפה. מכון אלה הפך למרכז ארצי מספר 1 לטיפול בחולי מלנומה, ובצניעות אוסיף שהמכון הפך למרכז הצטיינות עולמי לחולי מלנומה מתקדמת, באמצעות שיטת הטיפולים הייחודית העוזרת ללא מעט חולים ומגדילה באורח משמעותי את תוחלת החיים שלהם. בסעיף השני, המכון הפך בתחום האימונותרפיה לדוגמה ומקור לחיקוי

מכון אלה – חברי הצוות

- ד"ר יעקב שכטר, מנהל המכון וסגן מנהל המערך האונקולוגי
- ד"ר רוני שפירא, רופאה אונקולוגית בכירה עם התמקצעות בתחום המלנומה
- ד"ר דב זיפל, אחראי על תחום מלנומה וטיפול כימותרפי תוך-בטני במחלקה הכירורגית
- ד"ר אירינה קוצ'ניק, רופאה אונקולוגית
- ד"ר אבי טרבע, סגן מנהל המרכז לחקר הסרטן
- ד"ר מיכל בסר, מנהלת מעבדות המכון והמחקר הנלווה
- ד"ר גל מרקל, מנהל מעבדות המחקר
- רוני נוה, מתאם המחקרים
- ועוד כ-10 עובדי מעבדה

בכמה חולים טיפלתם עד כה?

"בדרך הראשון טיפלנו ב-18 חולים, ובדרך השני יש כבר 20 חולים. מביניהם יש לנו 50 אחוז של תגובה טובה. גם תהליך ההכנה של התאים נעשה פשוט ומהיר יותר ככל שאנחנו מתקדמים וצוברים ניסיון. בצניעות אומר שמכון אלה מהווה מרכז מועדף ונחשק בישראל בתחום המלנומה, ויש לו שם מצוין גם ברחבי העולם. יש לנו קשרי מחקר ענפים עם מיטב מכוני המחקר בעולם, וחוקרים רבים וידועים מגיעים לכאן כדי לראות, ללמוד ולהתרשם מן העבודה שאנחנו עושים".

נחמיה למלכאום יודע שהדרך ארוכה, ארוכה בהרבה ממה שהוא וחיה חשבו בתחילת הדרך ב-2004. "הרפואה מתנהלת לאט, כל טיפול נעשה בדחילו ורחימו, אורך שנים לברוק כל דבר, וחברות התרופות לא מתלהבות מהשקעה בתחום הזה כי הן רוצות תוצאות מיידיות וחוששות שייקח יותר מדי זמן עד שהן ירוויחו כסף מהתרופות שייצרו. זה תחום רפואי לא פשוט, אבל יש כאן חזון חשוב וככל שמתקדמים בידע מגלים שקיימת מורכבות עוד יותר גדולה שמסתתרת וצריך לפענח אותה. יש לנו סבלנות ולא נאבד אותה. התחזקנו מאד מן העובדה שפרופ' רוזנברג היה המום ממה שראה במכון אלה כאשר ביקר כאן. 'המעבדות שלכם יותר טובות משלי', הוא אמר לי".

פרופ' רפי קטן, מנהל המערך האונקולוגי, שבע רצון מהאתגר הגדול של מכון אלה. "אין ספק שד"ר שכטר הגיע למעמד של מוביל בתחום המלנומה בארץ", הוא מפרגן ומוסיף:

סקרינינג, כיורוגיה, אונקולוגיה ופרויקט הטילים (TILs) שהוא הגאווה הגדולה שלנו. אנחנו המכון היחיד בעולם שמעניק טכנולוגיה כזו לחולים חוץ מ-NIH. כפועל יוצא מכך זורמת אלינו תיירות מרפא ואנחנו ממש קורסים מעומס הפניות אלינו".

"המכון מהווה מרכז מועדף ונחשק"

תסביר בכמה מילים מהו פרויקט הטילים.

"זו תוכנית המיועדת לחולי מלנומה גרורותיים (ריאות, כבד, בלוטות הלימפה), לאחר שנכשלו הטיפולים הסטנדרטיים ואין לנו יותר מה להציע להם.

"מוציאים כיורוגית את אחת הגרורות. יש בה תאי סרטן וכן כדוריות לבנות של מערכת החיסון – הטילים – שלא עושות כלום כי מערכת החיסון של החולה במצב הנוכחי בנויה על דיכוי המערכת. במעבדה שלנו אנו מפנים את הטילים מתוך הגידול, 'מחנכים' אותם, מגדילים את מספרם – תהליך שאורך כארבעה שבועות – ואז, כשבוע לפני הטיפול, מאשפוזים את החולה ונותנים לו טיפול כימותרפי במנות גדולות (כמו הטיפול המקובל הניתן בהשתלות מח עצם) שתפקידו להרוס את מערכת החיסון שלו. טיפול זה נמשך שבוע ימים. ואז הכול יורד. יש ירידה גדולה בספירות הדם, החולה נמצא בתנאי בידוד, וכשמגיעים לדיכוי המסקימלי הוא מקבל בחזרה את הטילים 'המחונכים' והמרוכבים דרך הוויד והם מתחילים לעבוע. כעת שום דבר אינו מפריע להם ובתוך שלושה שבועות המערכת כולה מתאוששת.

"הפרוטוקולים שלנו הם הפרוטוקולים האונקולוגיים המורכבים ביותר, הדורשים שיתוף פעולה כוללני וידע מקיף ועמוק. לא יכולנו לבצע את הטיפול המורכב והרב-תחומי הזה אלמלא היה כאן בשיבא שיתוף פעולה מצוין וראוי לכל הערכה בין המחלקות. חוברים יחדיו צוותים ממחלקת השתלות מח עצם, יחידת הפרזיס (של ד"ר יוהר הרדן, מנהל השירות לאיסוף תאי אב), המחלקה הכירורגית והמחלקה למחלות זיהומיות".

ומהם שיעורי ההצלחה בטיפול הייחודי הזה?

"הטיפול הראה פעילות אפקטיבית בכ-50 אחוז מהמטופלים. אצל פרופ' רוזנברג, ראש המערך הכירורגי במכון הסרטן הלאומי ליד וושינגטון, המכה של הרפואה בעולם, יש תוצאות טובות בקרב 50 עד 70 אחוז מהמטופלים. החלום שלנו היא להגיע באמצעות הטיפול הזה להיעלמות מלאה של המחלה".

"נעשה במכון מחקר מצוין והוא מעניק שירות מצוין למטופלים. כואב הלב על כך שהרפואה עדיין לא פתרה את בעיית המלנומה, אבל אנחנו בכיוון הנכון ולמכון יש חלק מרכזי בכך. צריך המון סבלנות, אמונה ותקווה".

דני סידס, בן 46, הוא שדרן רדיו ומתמחה בייצור ובעריכה מוזיקלית לתוכניות טלוויזיה ורדיו. הפצע הראשון התגלה בגופו בדצמבר 2007. זה היה פצע עמוק שאובחן כמלנומה מסוכנת. בבדיקת CT שבוצעה באוגוסט 2008 אותרו כבר כ-20 גרורות, והחלו הטיפולים במחלקה האונקולוגית.

סידס לעולם לא ישכח את ד"ר שכטר. "הוא בן-אדם סופר מבריק, לא מבזבז זמן על כלום. אין לו עניין להפוך את השהות שלך במחלקה לנעימה או מחויבת יותר. הוא שם כרי להבריא אותך, והוא מבהיר זאת בצורה הכי ישירה דרך המלחמה הבלתי-פוסקת שלו על כל חולה, לרבות אלה שמצבם מוגדר אנוש וסיכויים להבריא קלושים. האיש הזה לעולם אינו מרים ידיים, וזה סוחף אותך, מעורר אותך, מעניק לך כוחות נפש. כששכטר משוחח איתך, החולה, אתה קשוב ורגוע. הוא אדם סמכותי, יודע על מה הוא מדבר, ענייני ומרגיע".

"ד"ר שכטר החזיר לי את האמונה"

סידס, שעבר בהצלחה את טיפול הטילים ומאז דצמבר 2009 "אני יציב, מתפקד כרגיל והמחלה שקטה", מדבר על המצב הנפשי של חולי הסרטן. "רבים מאיתנו מיואשים, מדוכאים, לא מאמינים שניתן להתאושש מן המחלה. ד"ר שכטר, מעבר למומחיות האדירה שלו בתחום המלנומה, הוא גם מטפל נפשי. אותי, למשל, הוא שלח לטיפול פסיכולוגי והבהיר לי שאם לא אעשה כן אני מחבל בסיכויים שלו לעזור לי להתגבר על המחלה. ואכן כך עשיתי. בדיעבד אני יודע להעריך ולהעריך את האיש הזה, ד"ר שכטר, שברגעים הכי קשים שלי, כשאני מיואש מעצמי ומהחיים, הדביק אותי באופטימיות הטבעית שלו והחזיר לי את האמונה".

פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל המרכז: "אלה, בחורה צעירה בת 27, כשרונית ומבטיחה, ציוותה לנו את החיים והמלחמה באחת ממחלות הסרטן הנוראות. מורשתה של אלה והעזרה המאסיבית של הוריה, חיה ונחמיה למלכאום, מאפשרות לצוותים המקצועיים הנפלאים שלנו לרפא חולים עם מלנומה גרורתית שדינם נגזר. ההתפעלות שאנחנו מעוררים בעולם עם הטכנולוגיה של מכון אלה והחוקרים המסתופפים בו – זו התגשמות של חזון".

גאות יחידה

ילד נטול דמעה

מאת || ד"ר הדר שכטר-מרום

צילום: אלון מאור, דובר צה"ל

לברו כבר כמה ימים על האי. אנחנו עובדים סביב השעון כל יום, גם בשבת. עוד פצועים, עוד שבירים, עוד כוויות וזיהומים, מתקשים לקלוט את עוצמת האסון. הפצועים נכנסים לבית החולים בזה אחר זה, נשענים על ענפי עץ, שוכבים על דלתות ישנות, מכוסים בחבישות מאולתרות, שקטים, מנומסים, צייתנים, כאילו השלימו עם גורלם. פניהם עצובות, גופם מאובק, אין להם לא תיק או תעודה, אפילו לא שקית פשוטה לשמור בה תרופות.

והנה הילד ההוא מגיע שוב. ילד כבן 6, נישא על כפיו של אביו. אני זוכרת אותו מלפני שלושה ימים וניגשת אליו. "מה שלומך?" הוא לא מבין. אבל זה לא חשוב, אני מיד ניגשת לעבודה: מספרים, חומרי חיטוי, מתחילה לקלף את החבישה הישנה מעל הרגל הקטועה. הילד ממשיך לשבת על אביו בשלווה לא מובנת, לא מוציא מילה מפיו, לא דמעה וגם לא אנקת כאב. הוא ואביו מביטים באדישות בתחושת המתקלפת מהרגל וכבר לא ברור לי מי שייך למה. אני מנקה את הפצע בעדינות, אולי זה לא יכאב. מישו מחברי לצוות מושיט לילד בלון, מישו אחר נותן לו סוכרייה. אני

ד"ר הדר מרום

בידיים חשופות כדי לחלץ אותו, את הבן היחיד שנותר בחיים מכל בני הבית. סיימתי את החבישה החדשה בלא אומה האבא לקח את בנו בידיו, והניח על בטנו הקטנה את התרופות ושני בקבוקי מים. "תודה", הוא מילמל בצרפתית, וחזר אל הרחוב ההומה שנקרא כעת ביתו.

עוצרת רגע להביט בו ואזו בתשורות הקטנות כאילו היו כל עולמו. אני משלימה את החבישה וקוראת למתורגמן כדי להסביר לאב איך להחליף חבישה ואיך לבלוע את האנטיביוטיקה. לא שאלתי, אבל המתורגמן מתעקש לספר לי איך הילד שכב תחת הריסות ביתו יותר מיממה. איך אמו, ללא רוח חיים, גוננה עלי בגופה מפני הבטון שנפל. ואיך אביו ודורו חפרו בהריסות

שיבאית בהאיטי

שליחנו המיוחד לאו"ם

בעקבות לקחים שהופקו מהתמודדות עם אסונות בעולם הסתבר, כי אחת הבעיות המהותיות בניהול ההתמודדות עם אסונות הינה היכולת לתאם בין מאות גופי הסיוע המגיעים לאזור האסון לבין הממשלה המקומית, המדינות השונות וגופי האו"ם. לפני כ-10 שנים הוחלט באו"ם להקים גוף של מומחים בנושא תיאום והערכה באסונות.

הגוף נקרא UNDAC

(United Nation Assessment And Coordination) ומרכזו כוחו בנוי מ-120 מומחים פעילים הפוזרים בעולם כולו, שעברו הכשרה של הגוף ומבצעים ריענונים תקופתיים. המומחים פועלים על בסיס התנברות. פורמלית, המומחים חתומים עם האו"ם על חוזה של דולר לשנתיים. לישראל ארבעה מומחים בגוף הזה, אחד מהם הוא ד"ר קובי פלג, מנהל יחידת המרכז הלאומי לחקר טראומה ורפואה דחופה במכון גרטנר, שהונוק באוקטובר 2009 לאזור אסון רעידת האדמה באינדונזיה, וסייע עם עמיתיו גם בהאיטי.

איך עברה השיטה בהאיטי?

"זו פעם ראשונה שמשלחות ישראליות מוציאות אותנו על מנת שנבצע את הקישור. אחת ההמלצות של מפקדי בית החולים הייתה כי הוצאת 'אונדקסט' כחלק מהמשלחת חייבת להפוך לחלק מהנהלים הקבועים. כנראה שהדבר מצביע על כך שבית החולים נהנה מתרומה משמעותית כתוצאה מהפעילות שביצענו שם".

ביל קלינטון:

"אני לא יודע מה היינו עושים בלעדיכם"

ד"ר יצחק (צאקי) זיונר

המקום שילדה את בנה בבית החולים החליטה לקרוא לו "ישראל", כאות הערכה למסירות ולמקצועיות הצוותים.

וזו הייתה נציגות שיבא במשלחות השונות שיצאו להאיטי:

- ד"ר גאורגי קורקין, רופא מומחה במחלקת ההרדמה
- ד"ר הדר שבט-מרזם, עוזרת מנהל בית החולים ומתמחה במינהל רפואי
- ד"ר דני קרט, רופא בכיר במכון הגסטרו
- מאיה גולן, עוזרת מנהל בית החולים הכללי
- ד"ר קובי פלג, מנהל המרכז הלאומי לחקר טראומה ורפואה דחופה, מכון גרטנר
- ד"ר מוריס בטומסקי, מתמחה בכיר בכירורגיה כללית

• פרופ' אלי שוורץ, מנהל המרכז לרפואת מטיילים ומחלות טרופיות

• ד"ר שירי טננבאום, מתמחה באונקולוגיה במהלך חודש פברואר יצאו להאיטי ד"ר יצחק זיונר, מנהל השיקום האורתופדי, והפזיורתריסטית האחראית במחלקה ענת קריסטל, במסגרת משלחת מיוחדת של מגן דוד אדום והצלב האדום. המטרה העיקרית של המשלחת הייתה לייצר תשתית לטיפול בנכים שתכלול מרפאה שיקומית והכשרה של צוותים רפואיים מקומיים.

בית החולים הישראלי שהוקם בהאיטי, בפיקודו של אל"מ ד"ר איציק קרייס, רופא פנימאי יוצא שיבא, תפקד מספר שעות לאחר נחיתת המשלחת כבית חולים לכל דבר: חדרי מיון כללי וילדים, מחלקות אשפוז למבוגרים וילדים, יחידת טיפול נמרץ, חדרי ניתוח, חדר לידה, פגיה, מרפאה, רנטגן ומעבדה. אזרחי האיטי מצאו בימים שלאחר האסון את בית החולים הישראלי בהאיטי ככתובת לטיפול רפואי איכותי וזמין

והגיעו בהמוניהם ברגל, במשאיות עמוסות ובכל דרך אפשרית. שמו של בית החולים יצא למרחוק, ואפילו נשיא ארה"ב לשעבר, ביל קלינטון, לא חסך מחמאות ואמר מפורשות: "אני לא יודע מה היינו עושים אלמלא בית החולים הישראלי". עם היוודע דבר יציאת המשלחת להאיטי, אירגן במהירות צוות החירום של המרכז הרפואי, ביוזמתה של סמדר שפי, עוזרת בכירה למנהל המערך הלוגיסטי, כמות גדולה של צעצועים לילדים וחולצות עם סמל בית החולים ספרא לילדים.

הציוד חולק לניצולי האסון ועזר להעלות חיוך על שפתותיהם בשעות הקשות ביותר. בסך הכל טופלו בבית החולים 1,111 מנפגעי האסון, בוצעו 242 ניתוחים ו-16 לידות. תושבת

צילום: אלון מאור, דובר צה"ל

שון בן עם מטופל וחולצה של שיבא

שירותים

שורה שנייה, מימין לשמאל:

כרמי מוסקונה, סגן מנהל שירותים טכניים • שמשון אפללו, מנהל שירותים טכניים • יוסי פוקסמן, מנהל עבודה חשמל • יוסי פרל, מנהל ענף אחזקת מבנים • מירם גישר, חשמלאי • אורי גולדברג, מנהל מחסן טכני • סטפן וייס, שרברב • ראפת מוסרונה, חשמלאי • מיכאל קרייזר, מיוזג אויר • בוריס קנטרוביץ, מיוזג אויר • אשר סודרי, חשמלאי • ציון משה, שרברב • אהרון חמיאס, מנהל ענף מסגרות • זכי נגרי, מוקד תקלות • שלמה חלמיש, מנהל ענף מכניקה • טוביה נגר, מסגר • רוני יעקב, מסגר

שורה עליונה, מימין לשמאל:

שי בנימין, חשמלאי • מאיר חסון, מסגר • יצחק בן-נון, מנהל עבודה מכניקה • שמואל יחיאל, מוקד תקלות • ציון אהרונים, מכניקה • בן ארי לוי, אחזקת מבנים • מנחם פרידמן, אחזקת מבנים • יוני בן יחיאל, אחזקת מבנים • אבי שילה, מכניקה • שמעון בן-דוד, מחסנאי

טכניים

שורה תחתונה, מימין לשמאל:

אלון אהרוניאן, בקר • משה בוקאי, שרברב • אריה היקרי, ראש צוות
שרברבות • לירז משה, חשמלאי • ניסים מנשה, מנהל עבודה חשמל •
אלי קיסר, חשמלאי • דוד חוליו, חשמלאי • איציק שטח, מכניקה

שורה שלישית, מימין לשמאל:

עופר מקונן, חשמלאי • לב רובינשטיין, חשמלאי • עזרא זדה, מנהל עבודה
שרברבות • יעקב פריד, שרברב • דני פדלון, מסגר • ג'ורג' סלאם, סגן
מנהל שירותים טכניים • שמואל אביוב, מכניקה • שרון רביבו, מכניקה •
יעקב מיודיק, מכניקה

פרופ' דבויי ופרופ' רוטשטיין במעמד חתימת ההסכם

נחתם הסכם לשיתוף פעולה עם M.D Anderson

המרכז הרפואי ומרכז הסרטן M.D Anderson של אוניברסיטת טקסס, חתמו על הסכם חלוצי בנוסח "בית חולים אחות", לשיתוף פעולה אסטרטגי רחב היקף. ההסכם כולל תוכניות שיתוף פעולה בחינוך, בהדרכת רופאים, בשירותים קליניים ורפואיים, במחקר, בתוכניות לאבטחת איכות, חילופי סגל ואימוני צוותים בתחום האונקולוגיה וההמטולוגיה. לב ההסכם הוא שיתוף פעולה במחקר פיתוח ויישום קליני של תרופות, בחילופי טכנולוגיות וידע בין המוסדות, ובהקמתו של מחקר משותף לשיפור הטיפול בחולי סרטן. בנוסף, השאיפה היא שבעתיד יוכלו חולים המטופלים בשיבא להיכלל

שבחים

תרגיל להבה כתומה

תרגיל "להבה כתומה" שבחן התארגנות ותפקוד במהלך אירוע ביולוגי והתקיים ברחבי המרכז הרפואי במהלך חודש ינואר, הסתיים בהצלחה מרובה. לתרגיל קדמו שבועות ארוכים של הכנות מדוקדקות ויסודיות באגפים רבים בבית החולים. במסגרת התרגיל פונתה מחלקת פנימית ה' באמצעות היש"מ (יחידת שליטה מרכזית), והחולים הועברו למחלקות הפנימיות. "חולים חשודים" מפנימית ג', כירורגית כלי דם וילדים ב' צפון הועברו לפנימית ה', ששימשה כמחלקת התפוצצות בתרגיל. נפתח מיון ביולוגי ייעודי על-ידי צוות המחלקה לרפואה רחוקה ורופאי ילדים מבית חולים ספרא, נפרסו מטות חירום, דוברות וכוח אדם שעסק בתחלואת צוות.

כמו כן, הופעלו מטה איתור חולים ומטה מקצועי של היחידה למחלות זיהומיות. אגף המעבדות טיפל בדגימות חשודות ושלח אותן למעבדות מרכזיות. צוותי הרוקחות וההדמיה היוו חלק אינטגרלי מהתרגיל. מערך הלוגיסטיקה על כלל מחלקותיו: משק, מרכז הלוגיסטיקה, מטבח, שינוע, שירותים טכניים ומחלקת הביטחון תרמו אף הם למשוב החיובי שהתקבל. מערכי האדמיניסטרציה, המחשוב, שיווק וצלמים רפואיים וידאו שהנתונים יגיעו לאנשי הצוות ולכלל החולים. ד"ר ארנון אפק, סגן מנהל בית החולים ואחראי שעת חירום; גילה מרגלית, אחות אחראית שעת חירום; ד"ר ישראל הנדלר, מנהל המטה לשעת חירום; סמדר שפי, רכזת המטה; ד"ר דבי בן-דוד, אחראית מניעת זיהומים, ואילנה

בנקי הדם הטבוריים הפועלים בישראל. הוא נוסד בשנת 2001 ומכיל כ-2,000 יחידות קפואות. קבלת התקן הבינלאומי חשובה על מנת לשפר ולשמר את איכות הדם הטבורי. כחלק מההליך לקראת קבלת התקן, אמורים היו לפתח בבנק הדם הטבורי תוכנית לשעת חירום (בארה"ב הן עוסקות בסופות טורנדו) הקשורות למצב של עימות צבאי חזיתי עם מדינת אויב. מנהל ומייסד בנק הדם הטבורי בשיבא, פרופ' ארנון נגלר: "אני מאמין שהתקן הבינלאומי יעזור להציב סטנדרטים בינלאומיים מחייבים. חשוב

טל, אחות אפידמיולוגית - ניהלו באופן יוצא דופן את שלבי ההיערכות לתרגיל וההתנהלות ביום התרגיל עצמו. במהלך התרגיל ביקרו בשיבא עשרות מומחים מישראל וממדינות רבות בעולם, שביקשו ללמוד מנסיונו ולוועד על-ידי צוות בכיר מבית החולים. אנשי תקשורת מכל רחבי הגלובוס, כולל מהעולם הערבי, סיקרו באופן חסר תקדים את האירוע הצבעוני ואף זכו לצלם במיון הביולוגי. ד"ר אפק ענה במקצועיות לכל השאלות, ולצד האנגלית השגורה בפיו תירגל גם איטלקית וצרפתית.

בנק 1

תקן עולמי לדם הטבורי

בנק הדם הטבורי של שיבא קיבל את האישור הסופי והתקן הבינלאומי המחייב של בנק הדם העולמי (AABB), לאחר שעמד בהצלחה בכל הבדיקות שבוצעו. בנק הדם הטבורי בשיבא הוא אחד משני

רפואי בינלאומי

הכרה בינלאומית 1

השתלות מח העצם

מערך השתלות מח העצם במרכז הרפואי נמצא במקום הראשון בארץ מבחינת עמידה בסטנדרטים בינלאומיים והוא גם המוביל בתחום הטיפול התאי. מחלקת השתלות מח עצם בבית החולים רואה עצמה כמרכז למצוינות וכמובילה בקנה מידה ארצי ובינלאומי. כחלק מתהליך ההכרה הבינלאומית בה על ידי ארגונים שונים, הובילה המחלקה לראשונה בארץ תהליך הכרה בינלאומית של השתלת מח עצם על ידי ארגון ה-JACIE. תהליך ההסמכה ל-JACIE הינו ארוך ומחייב, אך הוא מבטיח טיפול מיטבי לחולים המושתלים.

הכרה בינלאומית 2

מפגן עוצמה יפאני

מנהל המרכז הרפואי אירח 200 מעובדי חברת הענק היפאנית "ניקן סוהוונשה", העוסקת בפיתוח מוצרי אצות וקוסמטיקה ומעסיקה 14 אלף עובדים. האירוע התקיים במעמד בעלת החברה הגב' טאנקה, מר נובו מורי, נשיא החברה, מר הירופרמי גוטן, מנהל המפעל של החברה באילת, פרופ' שלמה נוי, מנהל בית החולים השיקומי, ופרופ' דרור חרץ, מנהל מרכז הליפידים.

"ניקן" משתפת פעולה עם מרכז הליפידים בשיבא במחקר מהפכני הבודק את השפעת אצת הפלאים הכתומה "דונליילה" על רמת הכולסטרול הטוב בדם, כמו גם על רמת הטריגליצרידים והסוכר. בנוסף לתרומת החברה למחקר במרכז הליפידים, תרמו האורחים בשעתו גם עבור הכשרת מסלול ההליכה בשביל הבריאות לטובת מטופלי ועובדי המרכז, ומדי שנה הם מגיעים ונוטעים עצים נוספים לאורך המסלול.

בבעלות החברה היפאנית גם מפעל בישראל, צפונית לאילת, שבו מגדלים ומייבשים את הדונליילה, המייצרת

שלנו עם מרכז הסרטן המוביל והגדול ביותר בארה"ב, יביא תועלת עצומה למטופלים שלנו. אני מקווה שהמאמצים המשותפים של שני המרכזים יקרמו באופן משמעותי את המאמץ העולמי למאבק בסרטן", אמר מנהל המרכז הרפואי, פרופ' זאב רוטשטיין, והוסיף: "מדובר בהסכם ראשון מסוגו עבור בית חולים בישראל, וזו בפירוש פריצת דרך שתעניק מימד בינלאומי נוסף לרמת הרפואה והמחקר שלנו".

החותמים על ההסכם מטעם אנדרסון הם הנשיא ג'ון מנדלסון, סגן הנשיא ריימונד דבויי, שאף הגיע לישראל ונכח במעמד חתימת ההסכם. אליו הצטרפו גם פרופ' רפאל פולק, ראש אגף הניתוחים בבית החולים ומי שיעמוד בראש הצוות האמריקני ליישום התוכנית המשותפת. ד"ר אמיר און, המנהל את התוכנית מהצד השיבאי, הוסיף: "בהסכם זה אנו פותחים את הדלת לאמריקאים וחושפים אותם לרפואה הישראלית.

בכוונתנו לקדם תוכניות לשיתוף פעולה בין רופאים וחוקרים ממוסדות הרפואה והמחקר בארץ לבין עמיתיהם מארה"ב".

יוכלו לשתף פעולה באותם נושאים עם מקביליהם בבית החולים בטקסס. "אנדרסון הינו אחד ממרכזי הסרטן החשובים ביותר בעולם בכל הקשור במחקר ובטיפול בחולים. החיבור

לשיתוף פעולה הדוק עם הקלינאים והמרדמים.

הפעילות המחקרית בבנק מתרכזת בשלושה תחומים:

1. זיהוי סמנים ייחודיים ומסלולים מטבוליים בדימויות רקמה סרטנית מחולים, אשר עשוי להוביל להבנה טובה יותר של 'הביולוגיה של הסרטן', לזיהוי אמצעי גילוי מוקדם של מיגוון מחלות סרטן, וכן לפיתוח אמצעי ריפוי מותאמים לחולה.

2. ייסוד מרכז למחקר יישומי ופיתוח תוכנית לרפואה אישית במטרה לשפר את האבחון והטיפול בחולה מסוים.

3. פיתוח כלים לשימוש בחומר ביולוגי הומני לביצוע המחקרים השונים. בנק הרקמות המוסדי בשיבא משתף פעולה, נעזר ומקבל הנחייה מבנק הרקמות הגדול והמנוסה של MDACC, ביוסטון טקסס. צוות ההקמה של הבנק: פרופ' שלמה נוי, ד"ר איריס ברשק, ד"ר אמיר און, ד"ר יהודית כהן, ד"ר רענן ברגר, פרופ' אלון פרס.

לנו להיות חלק מהרשת הבינלאומית של בנקי הדם הטבוריים, מאחר ובהחלט ייתכן שבעתיד הרשויות בארה"ב לא יאשרו קבלת דם טבורי ממוסד רפואי שאינו חלק מהתקן הבינלאומי. קבלת התקן דרשה מאיתנו השקעה ועבודה רבה ששכרה בצידה".

בנק 2

כלי מחקר ראשון במעלה

המרכז הרפואי שם לו למטרה להקים בנק רקמות מוסדי במטרה לאסוף, לתעד, לשמר ולספק דוגמאות הומניות - ביולוגיות באיכות גבוהה ביותר, אשר ישמשו ככלי מחקר ראשון במעלה בהשגת הדרישות הגוברות של המחקר המדעי. בנק זה הינו השותף המתבקש להאצת מחקר רפואי ופיתוח מוצרים רפואיים מתקדמים באמצעות משאבים קליניים. הפעילות נעשית על-פי נהלים מסודרים ובאישור משרד הבריאות. הפעילות מתאפשרת הודות

מודל ראשוני בעולם תחת קורת גג אחת

המרכז האוטואימוני שנבנה לאחרונה במרכז הוא קונספט ראשוני בעולם של הכפפת כל ההתמחויות ברפואה, העוסקות במחלות אוטואימוניות, תחת קורת גג אחת. מרכז זה הינו פורץ דרך בתחומו, והראשון לשלב את הטיפול בחולים, ההוראה והמחקר בכלל המחלות האוטואימוניות. אל המרכז קשורים רופאים וחוקרים מהארץ ומהעולם, המקיימים אותו קשר רפואי ומדעי רציף. המרכז הכשיר תלמידי רפואה ותלמידים לתארים אקדמאים אחרים רבים, ובנוסף אירגן כנסים בישראל וברחבי העולם שעיקר עיסוקם מתמקד בתחלואה האוטואימונית.

כמויות עצומות של מספר סוגים של בטא-קרופטן, שיש לו השפעות אנטי-אייג'ינג מרחיקות לכת. לחברה היפאנית מדיניות פרו-ישראלית מובהקת והיא אף שיגרה לארץ 2,000 מעובדיה לסיור תיירותי ותמיכה במדינה במהלך האינתיפאדה הראשונה.

חינוך 1

ההסכם ההונגרי

נחתם הסכם שיתוף הפעולה בין אוניברסיטת דברצן בהונגריה לשיבא. לאתר האינטרנט שנפתח לצורך הפרויקט נרשמו כ-200 סטודנטים ישראלים המעוניינים להירשם לסבבים קליניים בבית החולים. המחסור ברופאים והעובדה שסטודנטים ישראלים רבים לומדים רפואה בבתי ספר בחו"ל, בעיקר בהונגריה, הביא את הנהלת המרכז להתגייס להכשרתם במגמה לאפשר להם להשתלב בעבודה בישראל. כיום, ישראלים רבים המעוניינים ללמוד רפואה, משתלבים בתוכניות בינלאומיות המתקיימות בשפה האנגלית במספר מדינות באירופה. האפשרות הפופולרית ביותר עבור הישראלים היא לימודי רפואה בהונגריה. כ-600 סטודנטים ישראלים לומדים שם, ואולם רק כ-100 ישראלים בוגרי אוניברסיטאות בחו"ל מקבלים את הרישיון לעסוק ברפואה מדי שנה בארץ. מנהל המרכז הרפואי, פרופ' זאב רוטשטיין, מנהל בית החולים השיקומי, פרופ' שלמה נוי, וד"ר ארנון אפק, סגן מנהל בית החולים הכללי, יזמו ומיסדו תוכנית מסודרת להוראת הסטודנטים על-פי הקריטריונים הנהוגים בטובים שבבתי-הספר לרפואה. במקביל, מוכשרים כיום בשיבא עשרות סטודנטים לרפואה מאוניברסיטת תל אביב. מחלקות בית החולים נרתמו למשימה. נפתח אתר אינטרנט

מימין לשמאל: מר יצחק רזין, סגן שר הבריאות, פרופ' יהודה שינפלד, והגב' בוני מילוביץ
בעלי המינויים הבכירים במרכז הם פרופ' יהודה שינפלד (מנהל מחלקה פנימית ב' והמרכז למחלות אוטואימוניות), פרופ' אבי ליבנה, פרופ' פנינה לנגביץ ופרופ' מירי בלנק.

מדריכה ומרכזות התוכנית, ומתחום החינוך לסייע נבחרה הגב' יעל שליש, ראש חטיבת יסודות הסיעוד מבית הספר האקדמי לסיעוד. יעדי ההתנסות: הכרת מבנה המרכז הרפואי, תרגול מיומנויות תקשורת מטפל-מטופל, הכרת סביבה טיפולית, אומדן מצב המטופל באמצעות ריאיון מידע והתבוננות שיטתית, פיתוח מודעות לגורמי סיכון פיזיים, בקטריאליים וכימיים ונקיטת אמצעי בטיחות בהתאם, הכרת תפקידי הצוות הרב-מקצועי, הכרת הסמכות והאחריות של האחות המוסמכת לתפקידיה השונים וההתמחויות השונות. המשוב שניתן על-ידי הסטודנטים היה, כי ההתנסות תרמה להם רבות בהיותה מאורגנת ומגוונת. הם גילו כי תפקיד האחות כולל חשיבה ביקורתית, אינטגרציה של ידע ופתרון בעיות.

ייעודי לסטודנטים, בו הם יכולים להירשם לסבב קליני בבית החולים. במהלך קיץ 2009 התקיימו 18 סבבים קליניים מסודרים במחלקות הפנימיות, גינקולוגיה, נירולוגיה, ילדים, פסיכיאטריה וכירורגיה. בנוסף, סטודנטים רבים ביצעו חודשי בחירה במחלקות השונות בבית החולים.

חינוך 2

הקשר ההונגרי

במחלקה פנימית ב' מקיימים מזה מספר שנים קשר עם סטודנטים ישראליים לרפואה מאוניברסיטאות בהונגריה, ומאפשרים להם התנסות קלינית. תוכנית הלימודים של האוניברסיטאות מחייבת את הסטודנטים להכיר את עבודת האחיות ואת התפקידים השונים של הסיעוד. בהנהלת הסיעוד הוחלט לבנות תוכנית התנסות מובנית להצגת תחום הסיעוד. למטרה זו נבחרה קבוצת עבודה מקצועית. מהשדה הקליני נבחרה מחלקה פנימית ב' גב' שרית סקיאנו – אחראית מחלקה, גב' ליאת ביטן –

בסימולטורים המתקדמים בפגיעות רבות ומגוונות שכללו פגיעות ראש, חזה, בטן, גפיים. התרגול צולם על-ידי צוות מסר ובסימום התקיים תחקיר בעזרת החומרים המצולמים. התחקיר נוהל על-ידי מנהלי מערך הטראומה של בתי החולים המארחים, אשר עברו אימון והדרכה מקדימה במסר, בליווי

מקצועי של ד"ר דני סימון, מנהל יחידת הטראומה בשיבא.

בתי החולים שהשתתפו באימונים: ויו בצפת, פוריה בטבריה, העמק בעפולה, הלל יפה בחדרה ובית חולים הגליל המערבי בנהריה. מלבד צוותי הטראומה והרפואה הדחופה, השתתפו בתרגיל מחלקות כירורגיה, הרדמה, הרמיה, מעבדות, בנק הדם ומחלקת שינוע פנים של בתי החולים.

הפרויקט פותח בשיתוף פעולה בין יחידת הטראומה וצוות מסר בראשותו של ד"ר אמתי זיו, כחלק ממאמצי בית החולים לקידום המוכנות הלאומית לטיפול בנפגעי טראומה. האימון שנוהל בפועל על-ידי אימרי עמיל, שמרכז את פרויקט מסר על גלגלים, התקבל בהתלהבות רבה בבתי החולים השונים. מסר על גלגלים הוא יחידה ניידת המאובזרת בסימולטורים מתקדמים ו/או שחקנים המאפשרים אימון במיומנויות קליניות, מיומנויות תקשורת ועבודת צוות. הניידת כוללת ציוד אודיו ויזואלי משוכלל למטרות תחקור לאחר אימון, וצוות מפעילי סימולטורים ועל-פי הצורך גם מדריכים לאימון הצוותים הרפואיים.

שיתוף פעולה

אנחנו וגיאורגיה

הגברת הראשונה של גיאורגיה, סנדרה רופולס, רעייתו של נשיא המדינה מיכאיל סאקאשווילי, ביקרה במרכז הרפואי. ביקור זה היה שיאו של מערך יחסים הדוק וחם בין המדינה אשר

חדשות לפני הכנסתן לטיפול. עוטפת את היחידות חגורת חררי רופאים מדיסציפלינות שונות, שהמשותף להן – טיפול במחלות אוטואימוניות. המרכז מצויד במעבדת שירות (ד"ר בוריס גילבורד) שביכולתה לקבוע מיגוון רחב של נוגדנים עצמיים ובדיקות אוטואימוניות אחרות. משלימים את המרכז אולמי סמינריונים, אולם הרצאות נרחב ומעבדת המחקר הבסיסי. בניית המרכז התאפשרה הודות לתרומתם האדיבה של גב' בוני מילוביץ מדרום אפריקה ומר יצחק רזין מישראל, שהינם הכוח המניע והתורמים להקמת "האגף למרפאות ואשפוז יום ע"ש בונים". מר ויקטור צ'אנג'ו מאנגליה תרם את אולם ההרצאות, מר ליאון שאלר מלונדון תרם את רשת המשרדים לזכרה של אשתו פרידה שאלר ו"ל. מר פויו זבלודוביץ הביא את כל המלאכה לסיומה בתרומה רחבת-לב, והמרכז ייקרא על שם הוריו – "המרכז למחלות אוטואימוניות ע"ש פולה ושלמה זבלודוביץ".

הרב יעקב ליצמן; פרופ' זאב רוטשטיין;

המרכז בנוי בצורה ייחודית, כשבמרכז נמצאות שתי יחידות קליניות, כל אחת בת 8 מיטות. האחת לאשפוז יום ולטיפול בחולים המגוונים בתרופות ביולוגיות, והשניה – מרכז לניסויים קליניים, בו תיבדקנה תרופות

מסר 1

אימון לרופאים מהגדה

במרכז הארצי לסימולציה רפואית (מסר) נערך קורס טיפול ראשוני בנפגעי טראומה. בקורס השתתפו 16 רופאים בכירים העוסקים בטראומה ממספר בתי חולים בגדה המערבית. הקורס, שהועבר על-ידי רופאי המרכז הרפואי, כלל תרגול מגוון במיומנויות קליניות מורכבות הכוללות בדיקת נתיב אוויר, החדרת נקז חזה, טיפול בפגיעות חזה וכוויות. התרגול של מיגוון המיומנויות הקליניות נערך על סימולטורים בחדרי אימונים המדמים סביבה רפואית אמיתית. סביבה חווייתית זו מאפשרת לימוד אפקטיבי, מובנה ובטוח, תוך כדי תיעוד, צילום האימונים, תחקור ומתן משוב למתאמנים, ללא סיכון לחולים. פרופ' רפאל ולדן, סגן מנהל בית החולים, יום את הקורס במסגרת תפקידו כחבר הנהלת ארגון רופאים לזכויות אדם, במטרה לקדם את הטיפול הרפואי בטראומה ולהגביר את שיתוף הפעולה בין ישראל והרשות הפלשתינית בתחום הרפואי. הקורס מומן על-ידי עמותת

רופאים לזכויות אדם, הפועלת למען זכויות אדם בכלל והזכות לבריאות בפרט. הרופאים הפלשתינים התרשמו מאוד מהאימון מבוסס הסימולציה והדגישו את חשיבות היוזמה והצורך בקיום השתלמויות דומות בעתיד.

מסר 2

אימון בחדרי המיון בצפון

תרומת ליף רוזנבלט מניו-יורק מאפשרת למסר פעילות חוץ ענפה. במהלך חודש ספטמבר 2009 יצא צוות של מסר לבתי חולים בצפון הארץ על מנת לערוך אימוני טראומה במיון. צוותי הטראומה בבתי החולים השונים טיפלו

מטיילת נעקצה ע"י זבוב הצה צה

המעבדה המיקרוביולוגית, זוהה הטפיל הגורם למחלת השינה (טריפנוזומה) בדמה של החולה. הטפילים הנמצאים בשלב ראשון בדם עלולים להגיע למוח ולגרום לפגיעה מוחית ומוות, ולכן המחלה מחייבת טיפול מיידי. התרופה הנדרשת בדחיפות במקרים מסוג זה נקראת סורמין, אבל היא לא נמצאת בישראל. פרופ' אלי שוורץ,

מה שהחל כטיול ספארי מלא עניין בטנזניה, הפך עבור מטיילת ישראלית לכמעט טרגדיה. המטיילת, בשנות ה-30 לחייה, שיצאה עם בעלה לטיול ביבשת אפריקה, נעקצה במהלך הטיול על-ידי זבוב הצה צה. מספר ימים לאחר חזרתה לישראל החלה המטיילת לפתח מחלת חום המלווה בכאבי ראש עזים ובפריחה באזור העקיצה. בתחילה אובחן המקרה כמחלה זיהומית פשוטה יותר והחולה טופלה באמצעות אנטיביוטיקה שגרמה לירידת החום. לאחר מספר ימים, כשהחום שב לעלות, הועלה חשד שמדובר בזיהום קשה הרבה יותר המועבר על-ידי זבוב הצה צה וגורם למחלה קטלנית הנקראת "מחלת השינה". מחלה זו פוגעת מדי שנה בעשרות אלפי אנשים באפריקה. לאחר מאמצים רפואיים רבים, הכוללים גם עבודה מאומצת של

קיבלה את עצמאותה עם התפוררות ברית המועצות ומחפשת בעלי ברית בעולם המערבי, תוך נסיון לאיתור מדינות ומוסדות בעלי יכולות אשר יקדמו את גיאורגיה. במסגרת יחסים אלה ביקרו רופאי בית החולים בגיאורגיה והכשירו צוותים מקומיים בנושאים שונים. רופאים גיאורגים השתלמו בשיבא ומטופלים מהמדינה זכו ליהנות מאיכות הרפואה של המרכז. במסגרת ההיכרות ההדדית עם גורמי בריאות בגיאורגיה, התקבלה בקשה לסייע להם בתחומי ההריון והילוד הן בהיבט המקצועי והן בהיבט המערכתי. המהלך הוביל על-ידי ד"ר רם מזכרת, אשר התנדב לשהות בעצמו בגיאורגיה ויצר שם קשרים מקצועיים הדוקים, ועל-ידי ד"ר יוסף דניאל, קרדיולוג ילדים ממוצא גיאורגי ובעל היכרות

עמוקה עם גורמים שונים בתחום הבריאות. עם הזמן התגבש הסכם בין שיבא לבין משרד הבריאות הגיאורגי, המועצה לפיריון בגיאורגיה אשר בראשה עומדת הגברת הראשונה, והארגון למען הילד של האו"ם – יוניצף. הסכם זה התגבש לפרויקט ספציפי אשר נחתם במהלך ביקורה בשיבא של גב' רופולס. 5 רופאים מרדמים מגיאורגיה כבר פועלים בשיבא בשנה האחרונה.

הפרעות אכילה

אלכסנדרה שבה לחיים

אלכסנדרה סמילנסקיה, סטודנטית לכלכלה בת 22 מאוקראינה, חזרה למולדתה לאחר שחייה ניצלו במהלך אשפוז וסידרת טיפולים אינטנסיביים שעברה במחלקה להפרעות אכילה, בניהולו של ד"ר איתן גור. סמילנסקיה אושפזה במחלקה להפרעות אכילה במשקל 25.4 ק"ג, כשגופה על סף קריסת מערכות והיא

למצוא פתרון מהיר בחו"ל, אחרת יהיה מאוחר מדי. אני מודה לכל הצוות במחלקה ולכל אנשי תיירות מרפא שבזכותם הצלחנו להגיע לכאן ולטפל באלכסנדרה". ד"ר ליליה גולובצ'יק, רופאה פסיכיאטרית בכירה במחלקה להפרעות אכילה, טיפלה בסמילנסקיה במהלך כל התקופה: "המודעות של אלכסנדרה ומשפחתה למצבה גבוהה יותר. מצבה הגופני טוב ומבחניה פסיכולוגית היא אינטליגנטית, סקרנית ועובדת על הקונפליקטים שלה. בכל מקרה, יש עוד המון עבודה לפני. אנחנו מחזקים ומעוררים אותה והצענו לה להיות בקשר במייל מאחר והיא עדיין זקוקה לטיפול מורכב".

20 שנה לשחל השכלול

המצאה פורצת דרך

באמצעות פרופ' מינקה הילרסהיימר, מנהלת המכון לשמיעה ולדיבור, ופרופ' יונה קרוננברג, המנהל לשעבר של מחלקת אף אוזן גרון, נחשפנו לעובדה: שתל שכלול לחירשים וכבדי שמיעה הוא בפירוש מהמצאות היותר חשובות של המאה העשרים. עד לא מזמן היה

בסכנת חיים מיידי. במשך שלושה שבועות היא לא היתה מסוגלת לרדת מהמיטה או אפילו לשבת, קיבלה מזון ונוזלים באמצעות עירוי והיתה מחוברת למוניטור.

לאחר כחודשיים וחצי במחלקה, היא שבה עם אמה, אולגה, לאוקראינה בנסיון להתחזק ולחזור ולנהל אורח חיים נורמלי של בחורה צעירה. סמילנסקיה הוסיפה למשקל גופה 15 ק"ג ומצבה הגופני טוב. "הכל החל לפני 3 שנים", מספרת אלכסנדרה, "הייתי סטודנטית צעירה לכלכלה שעברה לעיר הבירה, רחוק מהבית ומההורים. הקשיים בלימודים והלחץ שנוצר אצלי הביאו לשינויים במצב הרוח ולדיכאון, אבל לא קיבלתי טיפול מתאים. הרופאים לא הצליחו לאבחן את הבעיה".

האמא אולגה: "הבנו שאנחנו חייבות

מחלקת ילודים

על אבחון כאב, מניעתו ומזעורו

כאב והרגשת מצוקה הינם תחושות העלויות להשפיע על התפתחותם החברתית, ההתנהגותית והרגשית של ילודים. אבחון כאב, מניעתו ומזעורו הכרחיים לצורך נוחות ורווחת הילוד. ההתייחסות הנכונה לתחום הכאב מתחילה עוד במניעה אקטיבית של הכאב, הכוללת מדידת כאב בכלי אומדן מתאים לילודים.

בשנים האחרונות הוחלט על הצורך בגיבוש הנחיות מחלקתיות למניעה וטיפול בכאב בילודים לפני, בזמן ואחרי פרוצדורות מכאיבות.

ראשית העשייה התמקדה במציאת כלי אומדן כאב ייחודי ומתאים לילוד, שבביצועו נוכל לאמוד באופן מהימן ביותר את תחושותיו ורווחתו של הילוד, וכפועל יוצא מניקוד עוצמת הכאב להעניק לו את הטיפול הנכון ביותר לשיכון ו/או מזעור הכאב.

נבחנו ונבדקו מספר כלים המתאימים לשימוש בילודים על-פי הספרות, ובסופו של התהליך נבחר כלי ה-CRIES.

נכתבו הנחיות ברורות לגבי אופן השימוש באומדן והטיפול בכאב בעת פרוצדורות מכאיבות. בנוסף התקיימו ימי העשרה בנושא אומדן וטיפול בכאב ועל-ידי כך הגברנו את המודעות בקרב הצוות הסייעודי והרפואי.

כיום מבצעים אומדן כאב לילודים המצויים ביחידת הטיפול המוגבר בילוד. האומדן מבוצע אחת למשמרת לכל הילודים, למעט מקרים בודדים, ולכל ילוד לפני ואחרי פרוצדורה חודרנית. בנוסף, האחיות מבצעות אומדן כאב גם במקרים ספציפיים ביחידת ילודים בריאים.

על סמך ניקוד אומדן הכאב, האחיות בונה את ההתערבות אשר כוללת בראש ובראשונה מגע אוויר, מציצה, הנקה. נמצא כי ברוב המקרים הילודים נרגעים בעקבות ההתערבויות הללו. במקרים בהם הניקוד עולה על 5, יש צורך בהתערבות נוספת, הרופא שולל בעיה רפואית ובמקביל האחיות נותנת סוכרוז 24% או חלב אם. ילודים אשר ניקודם מעל 8, מקבלים משככי כאבים על-פי הוראות רופא.

טובה דוד ומירב חגי'
אחות אחראית במחלקת וסגניתה

כחודש לאחר ניתוח ההשתלה, עם סיום תהליך הבראת הפצע, החלק החיצוני מחובר לפנימי ותהליך שיקום השמיעה מתחיל. בשנים אחרונות מתרחבת המגמה לביצוע ניתוחי שתל דו-צדדיים וזאת כדי להקנות שמיעה תלת-מימדית, יכולת זיהוי קול במרחב, ושמיעה טובה יותר ברעש.

הופעה מרשימה

ד"ר סדצקי בסנאט

חווייה יוצאת דופן עברה על ד"ר סיגל סדצקי, מנהלת היחידה לאפידמיולוגיה של סרטן וקרינה במרכז גרטנה. במהלך 2007 פורסמו בכתב העת האמריקני לאפידמיולוגיה ממצאים חדשים בנושא השפעת הסלולר על סרטן בלוטות הרוק. זה היה מחקר חובק עולם שאת הצד הישראלי שבו הובילה ד"ר

סדצקי, ובעקבותיו היא זומנה להופיע בפני חברי הסנאט בווינגטון, כדי להציג את מסקנותיה ואת עיקרי המחקר. האמריקנים התייחסו לעניין בכובד ראש, הקדישו שעות ארוכות לסוגיה המורכבת וד"ר סדצקי ענתה במקצועיות ובאדיבות לכל פנייה. הדיון גלש אל מעבר לזמן שהוקצב לו, אבל בשל חשיבות הנושא החליטו אנשי הסנאט לתת הזרמנות לכל שואל ובעיקר להאזין בצמא לדבריהם המלומדים של האורחת מישראל.

השתלות איברים

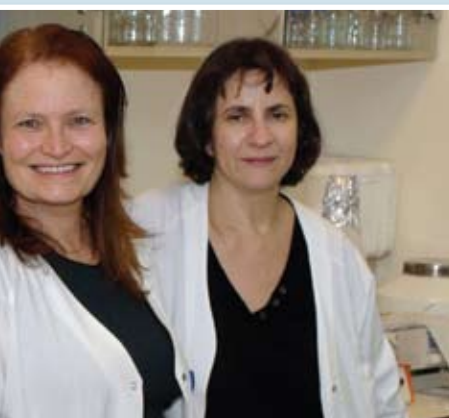
לבעלי כרטיס תורם

הירחון הרפואי הבריטי היוקרתי לנצט פרסם את מאמרו של פרופ' יעקב (ג'יי) לביא, מנהל היחידה להשתלות לב. המאמר עוסק בסעיף ייחודי מסוגו בעולם בחוק השתלות האיברים הישראלי החדש שקיבלה הכנסת, המקנה לחותמים על כרטיס התורם עדיפות בעת קבלת איברים להשתלה. פרופ' לביא היה יו"ם המהלך והאיש שקידם אותו עד לגיבושו בחוק ההשתלות. שותפים לדרך ולכתיבת

מנהל המרכז לרפואת מטיילים, מיהר ליצור קשר עם כל עמיתיו ביחידות הטרוניות המקבילות ברחבי אירופה וארה"ב. לאחר מספר שעות, בשיחה עם קולגה בלונדון, אותר בית חולים המחזיק מלאי קטן של התרופה.

במקביל, שוחח פרופ' שוורץ עם מנהלת חדר המצב של משרד החוץ בירושלים, אורית שני, אשר קישרה אותו לקונסולית ישראל בלונדון, ליאורה גבעון. הקונסולית יצרה קשר מידי עם צוות בית החולים ואף נסעה בבהילות לקבל את התרופה ולהעבירה עוד באותו הערב מבית החולים לאנשי אל-על בטרימינל בלונדון – הכול במטרה להעביר את התרופה במהירות המירבית למרכז הרפואי. התרופה הגיעה לבית החולים, המטופלת קיבלה אותה, כחלק מטיפול שארך מספר שבועות, בסיומו הבריאה מהמחלה ושבה לאיתנה.

מקובל שנוק עצמי לא ניתן לתיקון – שתל השכלול הוא הסנונית הראשונה בתיקון ביוני של חסרים עצביים בגוף. ניתוח שתל שכלול ראשון בוצע באדם ב-1957 על-ידי שני חוקרים צרפתים Eyries ו-Djourno. ב-1961 בוצע בלוס אנג'לס ניתוח השתל המוצלח הראשון. השתל המסחרי הראשון נכנס לשימוש ב-1972. ב-1985 אושר השימוש בשתל רב-ערוצי במבוגרים על-ידי ה-FDA וב-1990 אושר לשימוש בילדים. השתל בנוי מחלק חיצוני הכולל מיקרופון לקליטת גלי הקול, מחשב המעבד את גירויי הקול לאותות חשמליים מקודדים וטבעת שידור להעברת האותות אל החלק הפנימי המושתל. הטבעת ממוקמת מאחורי האפרכסת באזור המשוער. החלק המושתל כולל יחידת קליטת אותות וצבר אלקטרודות המוכנסות לתוך השכלול בניתוח, כאשר כל אלקטרודה נמצאת במקום אחר לאורך השכלול. הניתוח מתבצע בהרדמה כללית, החלק הפנימי מקובע אל עצם הגולגולת והאלקטרודה מוכנסת לתוך השכלול דרך גב קטן שנקדח ברופן האוזן הפנימית. הניתוח אורך כשעתיים ותקופת האשפוז כשלושה ימים.

מימין: ד"ר דבי בן־דוד, פרופ' גליה רהב ואילנה טל

ההיערכות לשפעת החזירים

ההיערכות השנתית למניעת שפעת עונתית בבתי חולים כוללת חיסון קבוצות סיכון ואנשי צוות רפואי, אבחון מוקדם של חולים חשודים ובידוד טיפתי של חשודים וחולי שפעת. ההיערכות לפנדרמיה דורשת בנוסף התמודדות עם מספר גבוה של מאושפזים עם סיבוכי שפעת, עומס ביחידות טיפול נמרץ, ותחלואה בהיקף נרחב של הצוות המטפל בבתי חולים. ההיערכות של בית החולים לתרחיש של פנדרמיה הצריכה תכנון במספר היבטים: תכנון אתרי אשפוז, הרחבת יכולות טיפול נמרץ, תיגבור כח אדם,

הגדרת פערי ציוד והעברת מטופלים למתקני רפואה מחוץ לבתי החולים. ההיערכות בשיבא התבצעה בפרק זמן קצר ביותר על־ידי המערך לשעת חירום בראשות ד"ר ארנון אפק וגילה מרגלית, ומטעם היחידה למחלות זיהומיות הובילו את הפרויקט ד"ר דבי בן־דוד ואילנה טל,

הידרותרפיה, שיעורי נגינה, ליצנות רפואית, ביקור בספארי. ד"ר לידה גבס, מנהלת המכון להתפתחות הילד: "מדובר בתוכנית אבחונת וטיפולית עבור ילדים מכל העולם שהגיעו אלינו באמצעות תיירות מרפא. המסגרת הראשונית שילבה תוכנית טיפולית אישית המתגברת תקשורת וקישורים מוטוריים עבור ילדים הסובלים מלקויות התפתחותיות קשות, וכל זאת בסביבה תומכת של פעילויות מהנות."

חצינות

תוכנית תלפיות – מחזור 4

מזה כשש שנים פועלת בשיבא תוכנית תלפיות הייחודית לאיתור ולפיתוח מנהיגות חדשה במרכז הרפואי כפרת וברפואה הישראלית ככלל. זוהי תוכנית עשר שנתית במהלכה ניתן סיוע כספי וחניכתי נדיב ורחב לחבורה נבחרת של רופאים צעירים מצטיינים. מועדון יוקרתי זה תומך בקרן מלגות, המאפשרת לנבחרים מימון פעילות מחקרית, לימודים והשתלמויות, השתתפות בכנסים, פרסומים מדעיים ועוד. בנוסף, מגבה את התוכנית חברה חיצונית המומחית לפיתוח חשיבה מקורית ופיתוח מנהיגות.

ביחסי חולים־רופאים. הסיוע ניתן לפונים ללא תשלום ואינו מותנה במצבו הכלכלי של הפונה.

לחנן הילדים

עם צרכים מיוחדים

בסיועה ותרומתה האדיבה של הגב' ברברה לאזארוף, הופעלה הקיץ תוכנית מיוחדת לילדים עם איחור התפתחותי ו/או ילדים בעלי צרכים מיוחדים בגילאי 3-6 שנים. בתוכנית המיוחדת והראשונית, שנמשכה כשבועיים, השתתפו שבעה ילדים מארה"ב, רוסיה, קפריסין, ישראל ושטחי הרשות הפלסטינית.

מטרת התוכנית: אבחון וטיפול מעמיק קצר־מועד המלווה בהדרכת המשפחה בסביבה מעשירה ותומכת ובאווירה מהנה. בעת שהילדים היו עסוקים בפעילויות משחק ויצירה, סייע להם הצוות לקדם את יכולותיהם המוטוריות, התקשורתיות ועצמאותם. ההורים קיבלו ייעוץ והכוונה וגם דו"ח ממצה בשפה האנגלית בתום התוכנית. לכל ילד נבנתה תוכנית אישית המותאמת לצרכיו. הצוות כלל אנשי מקצוע מכל תחומי החינוך והטיפול. דוגמאות לפעילויות בתוכנית: פעילות ספורטיבית, בישול, טיולים ופיקניק,

המאמר תמר אשכנזי ופרופ' גבי גורמן מהמרכז הלאומי להשתלות, ופרופ' דוד שטיינברג מהמחלקה לביואתיקה באוניברסיטת הרווארד בארה"ב. במאמר מפורטות הנסיבות הישראליות המיוחדות שהביאו ליוזמת החוק החדש – השיעור הנמוך של הסכמת משפחות הנפטרים לתרומת איברי יקיריהם וכן התופעה החברתית המיוחדת, שזכתה לכינוי ה"נוסע החופשי", של אזרחים שאינם מאמינים במוות המוחי ולכן אינם מוכנים לתרום את איבריהם לאחר מותם, אך אינם נמנעים מלהירשם כמועמדים לקבלת איבר להשתלה בעת הצורך. שיטת תיעודף החותמים הוותיקים על כרטיס התורם בעת הקצאת איברים הנתרמים להשתלה, נועדה לתגמל את אותם האזרחים המוכנים לתרום את איבריהם לאחר מותם ובכך להגדיל את שיעורם באוכלוסייה ובהתאמה להגדיל את שיעור התרומות מנפטרים בפועל, ומאידך להימנע מתגמול אלה שאינם מוכנים לתרום את חלקם לטובת הכלל. העיקרון האתי העומד בבסיס השיטה החדשה מכונה אלטרואיזם הדדי. השיטה החדשה תחל להיות מיושמת בפועל מינואר 2011, כשבמהלך השנה הקרובה היא תלווה במסע פרסום נרחב.

מיזם ייחודי

עם הפנים לחולים

שיתוף פעולה בין בית החולים למרכז הקליני מזו"ר (המשפט למען זכויות החולה בישראל) הפועל בבית־הספר למשפטים של המכללה למינהל והאגודה לזכויות החולה, הניב מיזם שעיקרו מתן מידע לחולים ולבני משפחותיהם על זכויותיהם ומתן סיוע משפטי. במסגרת המיזם, בראשו עומדים ד"ר ורדה שטנגר, מנהלת השירות הסוציאלי בבית החולים, שמוליק בן־יעקב מהאגודה לזכויות החולה, וד"ר נילי קרקוריאלי מבית הספר למשפטים, מעניקים סטודנטים למשפטים סיוע משפטי לחולים ולבני משפחותיהם, במימוש זכויותיהם על־פי חוק זכויות החולה וחוק ביטוח בריאות ממלכתי. כך, למשל, מטופלות פניות שעניינן סירוב הקופה לאשר למטופל טיפול במוסד רפואי מסוים, או סירוב הקופה לאשר למטופל שימוש בתרופה מסוימת על אף הצורך הרפואי בה, בקשות לעיון ברשימה הרפואית, ופניות העוסקות

מחקרים עכשוויים שהם שותפים להם בתחום חקר המוח. כל אלה העצימו את חווית האותנטיות והרלוונטיות.

פוקוס

טיפול בהפרעת קשב

מרפאת "פוקוס", בניהולו של ד"ר טמיר אפשטיין, העוסקת באבחון, טיפול ומחקר בתחום הפרעת קשב אצל מבוגרים, החלה לפעול במרכז הרפואי. צוות המרפאה הוא רב-מקצועי וכולל פסיכיאטרים, נוירולוגים, פסיכולוגים ונוירו-פסיכולוגים. למרות שמקובל לחשוב, כי מהפרעת קשב וריכוז סובלים בעיקר ילדים, היא אינה נעלמת כאשר אלו מגיעים לגיל 18. ההפרעה, בצורות שונות, ממשיכה לתת את אותותיה בקרב אחוים ניכרים מאלו שסבלו ממנה כילדים. כמבוגרים, אנשים אלה מוסחים בקלות, אינם שמים לב לפרטים ומתקשים במשימות הדורשות מספר שלבים או תכנון וארגון. ההפרעה מובילה לפגיעה תפקודית בתחומי החיים השונים. שירותי הטיפול כוללים: טיפול קוגניטיבי ממוקד אסטרטגיות, טיפול תרופתי, טיפול קבוצתי ממוקד. במקרים בהם מתקבל אבחנה כי סיבת הפרעת הקשב נעוצה בבעיה גופנית, יופנה המטופל להערכה בקופות החולים או במרכז הרפואי. במידה ותתקבל הערכה כי קיימת בעיה נפשית, ניתן יהיה להפנות את המטופל לאחת ממגוון המרפאות הפועלות במרכז הרפואי.

אנגיואדמה (בצקות)

פתרון למצוקת החולים

ביחידה לאלרגיה ואימונולוגיה פועל מרכז בניהולו של ד"ר אבנר רשף והאחות איריס ליבוביץ, ובו מטופלים חולים הלוקים באנגיואדמה (בצקות), ובכלל זה במחלת האנגיואדמה התורשתית שהיא מחלה גנטית המתבטאת בבצקות באיברים שונים והתקפים קשים של כאבי בטן. המרכז מעניק פתרון למצוקתם של החולים מאחר והוא מאפשר מעקב רפואי על-ידי צוות מומחים רב-מקצועי ומנוסה, כולל בדיקות מעבדה מתקדמות ותרופות חדשות, שיאפשרו לחולי האנגיואדמה לנהל חיים תקינים ובריאים. המחלה מתבטאת כבר מגיל צעיר

בשיתוף בית הספר לסייעות הצוותים הרפואיים והסיעודיים במחלקות הודרכו לקליטה וטיפול בחשודים וחולים בתנאי בידוד, כולל הטיפול במונשמים. נרכשו מכשירי פילטר ניידים לשימוש בחדרי חולים מונשמים. תחלואת צוות נוטרה על-ידי נועה כספי ממרפאת זיהומים. הוכנה תוכנית מידרג לאשפוז חולים על-פי תרחיש ייחוס. הצפי בשיא היה למקסימום 4,100 מאושפזים ב-8 שבועות, הכוללים 80 מונשמים, והכפלת מספר הפונים למרכז לרפואה רחופה. במהלך התקופה קובצו החולים והחשודים המבוגרים במחלקות פנימית ב' ו'ה', הילדים אושפזו בילדים ב' צפון ודרום. החולים הקשים נדרשו לטיפולים נמרצים והיולדות רוכזו בגינקולוגיה. נכון למועד סגירת הגיליון נרשמה נסיגה משמעותית בהיקף המחלה. ואולם בית החולים ערוך ומוכן למקרה שהמחלה שוב תתפתח למימדי מגיפה.

בעזרתה הפעילה של אורנה רחמינוב, מרכזת יש"מ (יחידת שליטה מרכזית). כולם נדרשו להשתתף במירוץ המרתוני של השינויים בהנחיות של משרד הבריאות, שהשתנו מעת לעת על-פי התקדמות המחלה בעולם ובארץ. נכתבו נהלים פנימיים וחברת הדרכה

"נושאים נבחרים בביוכימיה מולקולרית, ביוכימיה ואנטומיה של המוח". הקורס הועבר במהלך סמסטר קיץ לתלמידי מדרשה לתואר שני ושלשי במדעי הרפואה בפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר באוניברסיטת תל אביב. מארגנת הקורס, ד"ר אווה גאק, והצוות הבכיר במרכז, מנהלת המרכז פרופ' ענת ביאגון ופרופ' רבקה אינולברג, יצרו תוכנית מגוונת שנתנה ביטוי ליריעה רחבה של נושאים במדעי המוח: מחלות פסיכיאטריות, מחלות גיוניות ומחלות התפתחותיות של המוח האנושי, שיטות לאבחון ולטיפול ומודלים למחקר באדם ובחיה. היוזמה של מכון סגול היא עוד ביטוי נפלא לשיתוף פעולה בין חוקרים וקלינאים בשיבא, והרצון להתחלק בידע ובמיומנות לטובת דור חדש של חוקרים. המפגש עם הרופאים והחולים במרפאות והאפשרויות לראות מקרוב את הקושי והתקווה הקשורים לעבודה הקלינית, היו עבור הסטודנטים חוויה מכוננת ומרגשת.

כלב התוכנית עמד ביקור במרפאות הנוירולוגיות של בית החולים, מרפאות פרקינסון, אפילפסיה, EEG ו-Doppler, בשיתוף הרופאים והצוות הטכני. בנוסף, ניתנו סמינרים על-ידי תלמידי מחקר ורופאים מתמחים במרכז סגול על

לפני מספר חודשים הסתיימה בחירת המחזור הרביעי של התוכנית. הגישו את מועמדותם עשרות מתמחים, מומחים ואף סטאז'רים וסטודנטים לרפואה מהשנה החמישית, אשר יש להם עניין ונסיון ראשוני מוצלח במחקר, ורואים את עתידם בשיבא. רבים מהמועמדים הינם בעלי תואר PhD-MD. לכל רופא שנבחר הותאמה תוכנית פיתוח אישית מפורטת ומותאמת להתפתחותו המקצועית. הרופא גם משתתף בתוכנית העשרה מוסדית משותפת לכל חברי תלפיות. "התלפיונרים" הנבחרים לשנת 2009 הם: שרית אביאל רונן (פתולוגיה), גיל בורנשטיין (פנימית), אמיר דורי (נוירולוגיה), אמיר הרמן (אורטופדיה), ליאור ינקלסון (פלסטיקה), ניקולה מאגיו (נוירולוגיה), אייל נוף (קרדיולוגיה). את התוכנית – הכוללת עד עתה 30 תלפיונרים – מנהל פרופ' יהודה אדלר, מומחה לרפואה פנימית, קרדיולוגיה ומינהל רפואי, שהינו גם מנהל בית החולים משגב לרך בירושלים.

מדעי הרפואה

חוויה קלינית ואקדמית

המרכז למדעי המוח ע"ש יוסף סגול אירגן קורס חדש ואינטגרטיבי:

פרויקט ייחודי למטופלים ניצולי שואה

סיכוי למוות, זכרון האובדן מתקופת השואה ונכויות הזקנה מותירים את הניצול המבוגר במצב פגיע המתעצם במהלך האשפוז. אוכלוסיית היעד לפרויקט: ניצולי שואה מוכרים שמקבלים רנטה/תגמולים. מטרת הפרויקט, הממומן על-ידי החברה להשבת נכסי השואה: מתן התייחסות וטיפול ייחודי במהלך האשפוז לניצולים ברמת מענה לצרכים הספציפיים וברמת הטיפול הפיזי. את הפרויקט הייחודי מרכוז העובדת הסוציאלית של האגף הגריאטרי, נורית מילגרי. המטרה היא מתן התייחסות אישית לכל ניצול במישור ההקשבה, התמיכה, הפחתת החשדנות והחרדה והפחתת הבדידות. במהלך הפרויקט יאתרו ניצולי השואה, יוצגו בפניהם ובפני בני משפחותיהם עיקרי התוכנית ותגובש תוכנית סיוע אישית לכל מטופל. במהלך החודשים האחרונים נטלו חלק בתוכנית כ-80 ניצולי שואה.

בכל נקודת זמן מאושפזים במחלקות הגריאטריות ובמחלקות אחרות בבית החולים ניצולי שואה רבים. אוכלוסיה זו הינה בעלת איפיונים וצרכים מיוחדים. מחלה ואשפוז אצל ניצולי שואה מהווים זרז להחמרת מצבם, מעבר למצב הרפואי האובייקטיבי בעקבותיו הגיעו לאשפוז. הספרות העוסקת בתחום והנסיון הקליני מלמדים כי האשפוז מעורר זכרונות. בתקופת מחלה הניצול חווה לחוויות שעבר בשואה, וברוך כלל קיימת בו חשדנות כלפי המימסה. המחלה מסמלת עבור ניצולי השואה

את המודעת למחלת ה-COPD כגורם הרביעי בגודלו לתמותה, והנסיון להסביר לקהל שעל-ידי טיפול נכון ניתן לשפר את המצב. בנוסף, נחשפה והוצגה לציבור חלק מפעילות מכון הריאות.

חממה חודר

ללמוד מהטובים ביותר

שנת 2009-10 נבחרה על-ידי החברה למיילדות וגניקולוגיה של אזור מומביי, בראשותו של ד"ר גאוס אלברדיה, כשנה של שיתוף פעולה בין רופאי הנשים של ישראל והודו. תחת הסיסמה "טכנולוגיה מצילה חיים" – הבה נלמד מהטובים ביותר, נערכה שורה של מפגשים מרתקים בין רופאים הודים וישראלים. מומחים מובילים מישראל, מרביתם מהמרכז הרפואי שיבא, השתתפו בסידרה של מפגשים שנערכו בהודו. פרופ' מוטי גולדנברג ביצע מספר ניתוחים במומביי, ששודרו בשידור חי למרכז כינוסים גדול. הרופאים ההודים חזו בניתוחים שבוצעו בגישה לפרוסקופית, כגון כריתת שרירנים וכריתת רחם. פרופ' ראובן אחירון ופרופ' שלמה ליפציץ הציגו בהודו את ההישגים בתחום האולטרה-סאונד

הצוותים המקצועיים. מעשנים קיבלו הסברים על נזקי העישון והוצע להם מענה במכון ריאות, בניהולו של פרופ' יששכר בן-דב. התקיימה שם סדנת גמילה שמשלבת טיפול תרופתי, בדיקת רופא, דיקור וטיפול בהיפנוזה. במקביל, הוסברה למטופלים שמשתמשים במשאפים חשיבות השימוש בצורה עקבית והם הודרכו לשימוש נכון במשאף.

כמו כן, נעשה נסיון לאתר קבוצת אנשים מעשנים בסיכון להתפתחות COPD על-ידי ביצוע בדיקת תפקודי ריאות, נמצאו מספר אנשים בסיכון, ובמקביל הוסבר בהרחבה גם לנבדקים עם תפקודים תקינים על מהות הקשר בין העישון למחלה. המטרה ביום המבצע היתה להעלות

בהתקפי נפיחות בכפות הידיים והרגליים, אצבעות, זרועות, אזור הפנים ולעתים באיברי המין. הם נמשכים מספר ימים ועלולים לגרום להפרעות קשות במראה החיצוני ובתפקוד. בצקות באזור הפה, הלשון ובית הבליעה מהוות סכנה ממשית ותוארו מקרי מוות עקב חנק. התקפים אלה מחייבים טיפול מיידי, כולל פתיחת קנה רחופה והנשמה. אצל 90% מהחולים מופיעים כמשך הזמן התקפים של כאבי בטן קשים מלווים בבחילות, הקאות ושלשולים. התקפים אלה נגרמים עקב בצקת של דופן המעי ועלולים לגרום לחסימת מעיים.

רפואת שינה

סדנה מיוחדת להורים

המכון לרפואת שינה ועייפות הוקם לפני כ-15 שנים ומנוהל על-ידי ד"ר דליה שכטר-עמיה. במכון 12 חדרי בדיקה והוא פועל 24 שעות ביממה, 6 ימים בשבוע. במהלך שנת 2009 ביקרו במכון 5,057 מטופלים ובוצעו 8,080 בדיקות. הצוות הרפואי מונה רופאים מתחומים שונים, עובדה המאפשרת בירור ועיבוד מקיף של הפרעת השינה ומתן טיפול מיטבי. סוג בדיקת השינה נקבע על-ידי רופאי המכון בהתאם לסימפטומים מהם הנבדק סובל והרקע הרפואי שלו. קיימת במכון השינה יחידת ייעוץ להורים להקניית הרגלי שינה נכונים לילדים ותינוקות. במסגרת זו מתבצעות סדנאות להורים וניתן ייעוץ פרטני. ניתן ללמוד באופן מעשי כיצד לעודד הידרמות עצמאית של התינוק החל מהיום הראשון ללידתו – זהו המסר המרכזי עמו יוצאים ההורים מהמפגש עם הפסיכולוגית יוליה טמיה, שפיתחה סדנה של שלוש שעות במהלכה, עוד לפני הלידה עצמה, היא מנסה להקנות להורים כמה טיפים שימושיים שיעזרו להם ולרך הנוול לעבור את הלילות באופן שיאפשר שינה ומנוחה.

מכון ריאות

יום ה-COPD

יום ה-Chronic obstructive pulmonary disease (מחלת ריאה חסימתית כרונית) שצויין בבית החולים זכה להצלחה רבה. נרשמה היענות גבוהה של קהל אורחי בית החולים ושל

רצפת האגן

האגן, או המועמדות לניתוחים. כמו כן ניתן לעבור את בדיקת האולטרה-סאונד במטרה לזהות ולאתר בשלב מוקדם שינויים ברצפת האגן. הבדיקה מבוצעת על-ידי ד"ר ורד אייזנברג, רופאה מומחית לאולטרה-סאונד בעלת מומחיות בביצוע בדיקות של רצפת האגן, אשר עברה הכשרה ייעודית בחו"ל. בבדיקה נעשה שימוש במכשיר אולטרה-סאונד מתקדם בהרמיה דו, תלת וארבע מימדית, ומתאפשרת הסתכלות לעומק רצפת האגן למרות שהבדיקה אינה חודרנית. הבדיקה אינה כואבת ונמשכת כרבע שעה. ניתן לבצע אותה גם בזמן הריון היות ואין שימוש בקרינה ולכן אין סיכון לאם או לעובר.

ריפוי בעיסוק

להפחית כאב בעבודה

אנשים רבים סובלים מכאבים בגפיים העליונות כתוצאה מעבודה ממושכת מול מחשב, או כתוצאה מנגינה ועיסוק בספורט. ניתן למנוע כאבים אלה על-ידי התאמת עמדת עבודה למימדי הגוף האישיים, הדרכה לשיבה או יציבה נכונה ולמניעת מאמץ יתר בשרירים. במרכז השיקום, ביחידת ריפוי בעיסוק בראשותה של אילה נוטה קיימת תוכנית לטיפול בבעיות מסוג זה, תוך שילוב מערכת ביופידבק, מערכת זו מספקת משוב חזותי אודות עבודת השרירים ומאפשרת למשתמש ללמוד לייעל את אופן עבודתו, לעבוד בפחות מאמץ ובחלוקת עומס נכונה בין קבוצות שרירים שונות. הפחתת המאמץ תסייע בהפחתת הכאב בשלד ובשריר. התוכנית שפותחה על-ידי יפה לבנון, סגנית מנהלת ריפוי בעיסוק, מיועדת לעובדי מחשב הסובלים מבעיות שלד שריר בגפיים עליונות, נגנים הנמצאים בסיכון לבעיות שלד שריר ולאנשים הסובלים מחולשות שרירים מסיבות שונות ומעוניינים לחזקם. המטופל מופנה ע"י רופא למחלקת ריפוי בעיסוק בשיבא. בפגישה הראשונה, עובר המטופל אבחון והערכה של הגף העליון. בהתאם לתוצאות האבחון, יוצגו מטרות הטיפול ותוכנית ההתערבות המתאימה. הטיפול ניתן במסגרת מרפאת ריפוי בעיסוק או באופן מקוון מהבית באמצעות האינטרנט, שאתו קידמו פרופ' מרדכי שני ודפנה גרוסברג.

הקשבה ותמיכה לכל ניצול שואה. נורית מילניר ואחד ממטופליה

על תקופת האשפוז. רבים מהמשתתפים בפרויקט הביעו את תודתם בכתב ובעל-פה וציינו את חשיבותו הרבה של הפרויקט בתהליך החלמתם.

תוספות הטיפולים שניתנו להם, בנוסף לעבודת הצוות ולשיתוף הפעולה הרב מקצועי והיחס האישי שהוענק להם, העלו את שביעות הרצון בקירבם והקלו

בארצות ערב, אך דווקא מאז הפיגועים הגדולים במומביי, שכרכו יחדיו את הגורלות של הודים וישראלים, מסתמת נכונות רבה יותר מצד רופאים חשוכים מהודו לבקר בישראל ולסייע להפרייה הרדית ברמה המקצועית.

רצפת האגן

שירות אבחוני חדשני

ד"ר מרק באר-גבל, מנהל השירות לגניר-גסטרואנטרולוגיה ורצפת האגן: "רצפת האגן היא המבנה הנותן תמיכה לאיברי האגן, והיא בנויה משרירים ורקמות חיבור. חשיבותה במניעת צניחה של איברי האגן: הרחם, כיס השתן והרקטום, ובשליטה על מתן שתן וצואה". במחקרים רבים הוכחה יעילותה של בדיקת האולטרה-סאונד להערכת שינויים ברצפת האגן החלים בעקבות הריון, לידה ואורך החיים. באמצעות הבדיקה ניתן לזהות פגיעות הן בשרירים והן ברקמות החיבור של רצפת האגן האחראיים על שליטה על מתן שתן וצואה ועל אחיזת האיברים של רצפת האגן.

בשיבא ניתן שירות חדשני לנשים הזקוקות לבירור של בעיות ברצפת

האבחנתי וההתערבותי. פרופ' גלעד בן-ברוך וד"ר יעקב קורח ביצעו בשידור חי ניתוחים אונקו-גינקולוגיים מרשימים והירצו בפני כינוס גדול של רופאים הודים. פרופ' אייל שיף ופרופ' דניאל זיידמן הירצו על נושאי מיילדות ופריון בכינוס השנתי של החברה למיילדות וגינקולוגיה ההודית. במקביל ביקרה במרכז הרפואי בנובמבר 2009 קבוצה של 36 רופאי נשים ממומביי וסביבתה. הקבוצה כללה כמה מהרופאים הוותיקים והנודעים בהודו. הקבוצה סיירה במרכז הרפואי והשתתפה בסמינר מרתק על החידושים האחרונים שהוצגו על-ידי מומחי אגף הנשים והיולדות.

פרופ' דניאל זיידמן, שיום את שיתוף הפעולה, טוען שבעבר היה קושי ניכר לשכנע רופאים מובילים מהודו לבקר בישראל, בעיקר על רקע פעילותם

להפוך את שיבא

גן הפסלים המוריק והמרגיע בצמוד לבית החולים השיקומי

כל גג בשיבא יתוכנן וייבנה כגג סולארי

אני מבקש לשתף אתכם ב
שוקטנו, ובתוכניות עתידיות
הפועל, והכל מתוך כוונה
שלנו לידידותי לסביבה, לש
משפחתו וחבריו המבקרים
המדינה וכחלוץ לפני המחנה
להוביל ולשמש דוגמה

מאת || פרופ' ז

כשמדובר בבית חולים. אנחנו חייבים לספק לחולים שלנו צל, מים, ירוק בעיניים, אוויר נקי, סביבה נקיה, רוגע ואווירה טובה. כליך חבל שיש בקרב מקבלי ההחלטות במדינה שלנו כאלה שעדיין לא מבינים את החשיבות העליונה של הנושאים הללו ומנסים בבירוקרטיה ובקוצר ראות לטרפד יוזמות ירוקות. אבל כאמור, אנחנו לא נרפה ולא נוותר. יצאנו לדרך ירוקה וחשובה, והנה בפניכם סיכום ביניים למה שעשינו עד כה:

מים אפורים. פרויקט מיחזור מי המכבסה. השנה נמחזר כ־80 אחוז ממי המכבסה, חסכון של 60 עד 80 אלף מטר מעוקב מים בשנה.

מים להשקיה. פעילות הרחפורים המואצת בחלק הדרומי של בית החולים נועדה להקים בריכות אגירה למי גשמים, עד 100 אלף מטר מעוקב מים בשנה. מים אלה מיועדים להשקיה ולשימוש כמים טכניים בהם אנו משתמשים בין השאר למיזוג בית החולים. באופן זה נחסוך מהמים אותם אנו שואבים מהבארות שלנו ונצמצם את הפגיעה באקוויפר החוף.

תיקון הזיהום באקוויפר החוף. הזיהום נגרם מרעלים של חומרי הרברה. באמצעות

ה מרכז הרפואי שיבא – בדומה למפעלים וארגונים רבים במשק הישראלי – החליט להשקיע מחשבה, יצירתיות, זמן ומשאבים במגמה לקרב ככל שניתן את בית החולים שלנו למרכז רפואי ירוק, שנושאי איכות הסביבה טבועים ב־DNA האירגוני שלו. ברצוני לשתף אתכם בשורה של יוזמות ומהלכים שכבר נקטנו, המסייעים לנו להפוך את בית החולים לידידותי לסביבה, לעובד, לחולה המטופל ולבני משפחתו וחבריו המבקרים אותו. אנחנו בית החולים הגדול במדינה וזוהי משימה קשה, כמעט בלתי אפשרית, להפוך למרכז ירוק במלוא מובן המושג ובכפוף לכל הנהלים והדרישות הנלוות. בית החולים שלנו הוקם בשנות החמישים של המאה הקודמת, איש לא חשב אז על נושאי איכות סביבה, על איך לא לזוהם את הקרקע או על איך לטפל בפסולת. רק סוגיית החלפת תשתיות ישנות ובעייתיות הנמצאות איתנו עשרות בשנים מחייבת השקעה כספית אסטרטגית ועצירת פעילויות, גזירות שלא נוכל לעמוד בהן.

ואולם אנחנו אף פעם לא מרימים ידיים ולא אומרים נואש. חשוב מאד שנהיה יצירתיים וניתן דוגמא עד כמה חשובה סביבה ירוקה, בוודאי

למרכז רפואי ירוק

סכנאי הרנטגן, גריגורי מוזיקנסקי, ליד מכשיר CT (טומוגרפיה ממוחשבת, 128 פרוסות), בעל קרינה מופחתת

של בתי חולים אחרים, המשתמשים ונעזרים במיומנות המקצועית שלנו ובמתקן אותו אנו מפעילים.

שימוש בגז טבעי

הפסקנו את הסקת הדוודים במוזט ובסולר ועברנו להשתמש בגז טבעי, כשהפליטות אינן מזהמות את האוויר כפי שהיה קודם לכן, ומוגדרות כידידותיות לסביבה. עברנו גם לשימוש באשלגן במקום נתרן בריכוך מים, ודרך כך אנו מונעים המלחה של הקרקע.

הקטנו בשליש את סך כל הפליטות בשיבא.

קרינה הפחתנו משמעותית את הקרינה בבית החולים (במקרים מסוימים מדובר בהפחתה של 50 אחוז!).

מדובר, בין היתר, בביצוע בדיקות MRI בטן (מחלות מעיים כרוניות) במקום CT בטן; הפחתת מספר בדיקות CT במיון, ביטול כמעט מוחלט של בדיקות CT בילדים, שימוש במכשיר CT חדש, שהקרינה שלו נמוכה משמעותית ממכשיר CT רגיל, הובלה בארץ בשימוש ב-MRI שר, במקום ממוגרפיה המושתתת על קרינת רנטגן ועוד.

מפעל טיהור מים הקיים ופועל בשיבא אנו מנקים את מי האקוויפר, מעבירים אותם דרך פחם פעיל, ומשמישים את המים הלא-טובים לשימוש שוטף.

הקמת מפעל לאצות

בשיתוף עם חברת קצ"א אשקלון, האצות מנצלות את ה- CO_2 מהארוכות ומשחררות חמצן לאווירה, האצות, בסיס לטיפול רפואי מתקדם במספר מחלות, והן מוצר בביקוש עצום. הפרויקט המשותף הוא בסיס למחקר וטיפול מתקדם בשיבא, ותוצאת הלוואי שלו היא תרומה לסביבה ירוקה.

חשמל סולארי

אנו מפעילים כבר בשיבא יחידה סולארית ראשונה לייצור חשמל, ובכוונתנו להקים ארבע יחידות נוספות של 50 קילוואט כל אחת. מעתה ואילך, כל גג חדש בשיבא יתוכנן ויבנה כגג סולארי, המייצר חשמל מאנרגיה מתחדשת.

מפעל הפרדת פסולת

אנו מטפלים בפסולת ביולוגית, פסולת כימית ופסולת רדיואקטיבית, מעקרים את הפסולת הביולוגית ומעבירים אותה לאתר דודאים. מדובר לא רק בפסולת של שיבא, אלא גם

שורה של יוזמות ומהלכים יזם שבכוונתנו להוציא אל הפועל, להפוך את בית החולים לזוהר, לחולה המטופל ולבנינו, חובתנו * כבית החולים של חובתנו, חובה עלינו חובתנו איכות הסביבה

זאב רוטשטיין

קבוצת ההליכה השבועית בשביל הבריאות, עם מקלות נורדיים והמדריך הייחודי אדריאן (בלבן במרכז)

שלנו (כמו הפארק הלאומי של רמת-גן).
■ הקמת מפעל לטיפול סופי באשפה. האשפה תיטחן ותעבור הליך תרמי בסופו ניתן יהיה לגרוס אותה לחצץ מינרלי ולהשתמש בה לצרכי בינוי, לסלילת כבישים וגם לגינון.

פעילות ירוקה איננה טרנד כפי שרבים סוברים. פעילות ירוקה היא צורך קריטי להגן על עצמנו, להקיף את עצמנו בסביבת עבודה נקיה יותר, בטוחה יותר, בריאה יותר, ידידותית יותר.

כחלוץ לפני המחנה בנושאים רבים, נטלנו על עצמנו גם את המשימה הקריטית הזו. הבה נשלב ידיים, נוביל את המרכז הרפואי שיבא קדימה בנושאי איכות הסביבה, ונשמש דוגמא ומודל לחיקוי במערכת הבריאות בישראל.

מרגיעות. גן הפסלים, הצמוד לבית החולים השיקומי, וגינת רונית הצמודה למגרל האשפוז המרכזי, הן שתי דוגמאות המשקפות את תפיסת עולמנו בנושא זה.

יש לנו עוד תוכניות רבות בנושאים הירוקים, ובין היתר:

■ הקמת תחנת כוח בשיבא המייצרת חשמל וקוטרת באמצעות גז טבעי. תחנה זו תספק את כל צרכי החשמל של בית החולים, ותאפשר מכירת חשמל למוסדות שכנים כמו אוניברסיטת בר-אילן.

■ טיפול במי שופכין. אם נצליח לקבל ממשדד הבריאות רישיון לעסוק בנושא חשוב זה, נוכל להשתמש בכחצי מיליון מטר מעוקב של מי שופכין לצורך השקיית גינות, לרבות גינות של עיריית רמת-גן שמחוץ למרכז הרפואי

מיחזור קרטונים. בשיבא אוספים את כל הקרטונים ומעבירים אותם רחוקים למיחזור.

מיחזור סוללות. לא משליכים בשיבא סוללות לזבל, אלא אוספים ומפנים אותם לאתרים מיוחדים.

טונרים. לא נרכשים טונרים חדשים למדרסות ולמכשירי הפקס מבלי שנלקחים מאיתנו הטונרים הישנים.
 בנוסף, ציוד אלקטרוני נאסף דרך קבע ומפונה למיחזור על-ידי קבלן.

בשביל הבריאות. אנו בשלבים מתקדמים של סיום הקילומטר האחרון של "בשביל הבריאות", משעול הליכה נעים וידידותי, המקיף את גדרות המרכז הרפואי ומאפשר ריצה ו/או הליכה ספורטיבית לצוות שיבא ולמטופלי בית החולים ואורחיו. בנוסף, קיים בבית החולים חדר כושר לרווחת העובדים, ומדי שנה מאורגנים ימי ספורט המעוררים פעילות ספורטיבית בריאה ומהנה.

פינות ירוקות. אנו מקפידים על שיפור הגינון במרחבי הקמפוס, ובהדרגה נהפוך את כל החללים שבין הבניינים לפינות ירוקות

מרכז האנרגיה בשיבא – ככה זה עובד

שהינם צרכני חשמל כבדים.
 מרכז האנרגיה ורוב היחידות לטיפול באוויר מחוברים למערכת בקרה ממוחשבת, באמצעותה ניתן לשלוט מרחוק על פעולת המערכות, לווסת את הטמפרטורה באזורים השונים, לבדוק את תקינות המערכות, לזהות תקלות ולתקן את חלקן.
 מערכת הבקרה הממוחשבת מאפשרת להפעיל את מערכת המיזוג באופן חסכוני באמצעות הפעלת והפסקה מרוכזת, ויסות כמויות המים המקוררים והמחוממים המוזרמים לבניינים השונים והפעלת יחידות קירור המים במרכז האנרגיה.
 במערכות המיזוג מיושמים בכפיפה אחת תרמודינמיקה, מכניקה, הידראוליקה, חשמל, פיקוד ובקרה, מחשבים, תקשורת מחשבים ואף כימיה לטיפול במים – והכל כדי שניתן יהיה למזג את החדר בלחיצת כפתור.
 מרכז האנרגיה בשיבא ממזג שטח של כ-150 אלף מ"ר ועלות הפעלתו כ-12 מיליון שקל לשנה. את המערכת המורכבת הזו מתפעל ומתחזק צוות מסוד ומיומן של שמונה מהנדסים, הנדסאים וטכנאים, שניים מהם זכו לאחרונה בפרס העובד המצטיין.

אורי שטיין

סגן מהנדס ראשי ומהנדס מיזוג האוויר בשיבא

כדי לקרר חדר בקיץ צריך ללחוץ על כפתור שמפעיל את מתקן המיזוג שעל הקיר או החבוי מעל התקרה האקוסטית, כדי לחמם בחורף לוחצים על אותו הלחצן. לכאורה פשוט וקל, אבל זה לא בדיוק ככה...

קירור החדרים בקיץ מבוצע באמצעות מים מקוררים לטמפרטורה של 5.5 מעלות צלזיוס שמקורם במרכז האנרגיה בו מותקנות מספר יחידות קירור מים שתפוקת כל אחת מהן כתפוקת 500 מזגנים מפוצלים המשמשים לקירור סלון בשטח של כ-40 מ"ר. ליד כל יחידה מערכת משאבות ומכונות נוספות שמסייעות בקירור המים. ובסך הכל תפוקתה מקבילה לתפוקת 3,000 מזגנים כאלה. ממרכז האנרגיה המים המקוררים מוזנים אל הבניינים השונים ואל הצרכנים באמצעות רשת צינורות מים ייעודית למיזוג המכסה את כל שטח בית החולים ומערכת משאבות הנמצאות במרכז האנרגיה ובכל בניין.

במרכז האנרגיה נמצא מתקן ייחודי לחסכון בעלויות התפעול של מערכת קירור המים והוא מאגר הקוה. מאגר זה, שהינו הגדול בארץ, הוא מיכל מים בנפח של 10,000 מטר מעוקב. את המים מקררים בלילה באמצעות יחידות קירור המים בשעה שעלות החשמל נמוכה. את המים המקוררים שולחים ביום לצרכנים בשעה שעלות החשמל גבוהה במקום להפעיל את יחידות קירור המים

יולדים בשיבא עם טבורית

הנחה* לחברות מועדון יולדות "שיבא" בייבי

TABURIT™
בנק הדם הטבורי

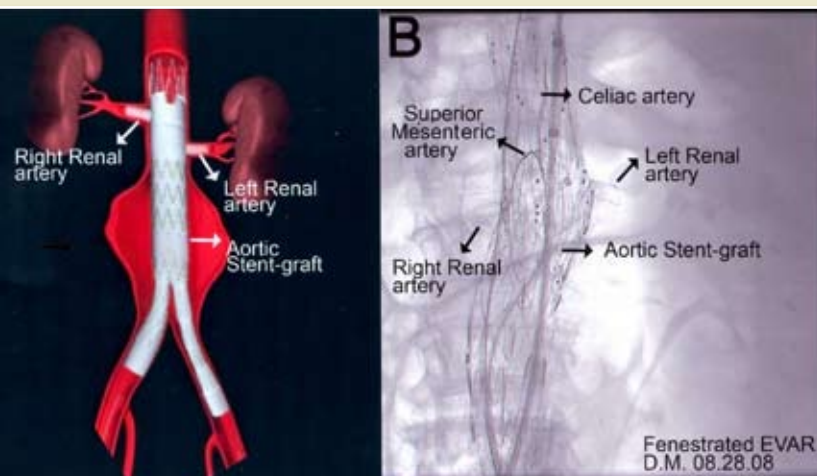
ביטוח, איסוף ושימור דם חבל הטבור
בבנק הדם הטבורי "שיבא" תל-השומר

- ללקוחות טבורית הנחה בשימור חוזר
- אפשרות לקבלת מימון מחוץ למסגרת האשראי
- לטבורית הסכמים מיוחדים עם קופות החולים וארגונים שונים

מוקד "טבורית" 1-700-500-117
www.Taburit.co.il

*אין כפל הנחות והטבות
ט.ל.ח.

פתרונות מצילי חיים במחלקה

הפנימיים, כלומר עורקי המעיין והכליות, אינן ניתנות לטיפול אנדו וסקולרי באמצעות תומכן מכוסה בשתל (סטנט-גרפט צינורי פשוט). ד"ר משה חלק, מהמחלקה לניתוחי כלי דם רכש ידע וניסיון ייחודי לטיפול במפרצות מורכבות אלה, וכיום מציע מגוון פתרונות מתקדמים למצבים מסכני חיים: בשיטה הפתוחה מחליפים את העורק

המחלקה לניתוחי כלי דם, בראשותו של פרופ' יעקב שניידרמן, הפכה למובילה בארץ בניתוחי הרחבה פתולוגית של העורק הראשי (אאורטה) בחזה ובבטן, ומציעה פתרונות ניתוחיים ייחודיים למצב מסכן חיים, כולל טיפול בחולים שהוגדרו כסיכון ניתוחי גבוה. מפרצות וותן חזי/בטני מורכבות, המערבות את מוצא עורקי האיברים

לשיפור הדיוק והאיכות

מיטה ייחודית לבדיקת MRI שד במרכז מירב

המרכז לבריאות השד, מרכז מירב, נבחר להיות המתחם הראשון בישראל ובאירופה בו מותקנת מיטה ייחודית לבדיקות MRI שד של חברת SENTINELLE הקנדית. מיטה זו נחשבת למתקדמת מסוגה בעולם ופותחה באופן ייחודי לבדיקות MRI של השד.

בדיקת MRI של השד נחשבת כיום כמדויקת ביותר לאבחון מוקדם של סרטן השד. מדי שנה מתבצעות כ-1,500 בדיקות MRI במרכז הרפואי. מיטת הבדיקה עוצבה באופן מיוחד כדי לשפר את נוחות הבדיקה לנשים העוברות בדיקת MRI של השד. כחלק ממיטת הבדיקה מותקן הסליל שבאמצעותו בודקים את השד. שילוב זה משפר את איכות ודיוק הבדיקה ומקצר את משך הבדיקה. בחלק מהנשים יש צורך לבצע ביופסיה שד מונחית MRI. עד היום לא ניתן היה לבצע ביופסיה מחלק מהאזורים בשד. באמצעות המיטה החדשה ניתן לבצע ביופסיות של גושים בכל מקום בשד, ובכך לשפר את יכולתנו לבצע את ההליך ולשפר את האבחון המוקדם בנשים עם חשד לסרטן השד.

השימוש במכשור חדש זה הוא חלק מהמטרה שעיקרה קידום נושא האבחון המוקדם של סרטן השד. זאת, תוך שימת דגש מיוחד על הצוות המקצועי והמיומן ביותר ושימוש בטכנולוגיות העדכניות והמתקדמות ביותר הקיימות כיום בעולם.

השפעות הלוואי הקשות של הטיפולים בחולי הסרטן וחוסר התגובה של סוגי סרטן רבים לטיפולים קיימים, וכן אובדן תגובה לתרופות במהלך הטיפול, הן רק חלק מן הבעיות הניצבות בפני חולי הסרטן והרופאים המטפלים בהם. מספר החוקרים בארץ ובעולם המקווים למצוא בטבע תרכובות בעלות פעילות ביולוגית עם רעילות נמוכה ושתמנענה התפתחות גידולים, תקטולנה תאי סרטן, ותגברנה את רגישותם לטיפולים נוגדי סרטן – הולך וגדל. על פי העדויות המצטברות בספרות המדעית, אחד המקורות האפשריים לתרכובות הללו הוא לא אחר מעץ הרימון.

על-פי ההסכם שנחתם בין יקב רימון למכון האונקולוגי בראשות פרופ' רפאל קטן, יממן היקב מחקר לבירור השפעתן של תרכובות המצויות ברימון ומוצריהן על התפתחות גידולים סרטניים, ועל תגובת הגידולים לטיפול משולב של

ד"ר מירי סקלייר-לוי, מנהלת המרכז לדימות השד: "בעזרת המכשור החדש נוכל להגיע לאזורים בשד שקודם לכן לא ניתן היה לבצע בהן ביופסיה ובכך להשיג יתר דיוק ואיכות".

יקב בבית החולים

הרימון כמקור לפיתוח תרופות לטיפול בסרטן

קבוצת רופאים ומדענים מהמכון האונקולוגי, הכוללת את ד"ר רוני וייצן, ד"ר שושנה פאגלין, ד"ר נאוה אפשטיין וד"ר רפאל פפר, סיכמה על הסכם מחקר לשלוש שנים שנחתם עם יקב רימון, על חקר הרימון ומוצריה, כמקור לפיתוח תרופות לטיפול בסרטן. היקב, בבעלות גבי ואבי נחמיאס, נמצא בכרם בן-זימרה בגליל העליון, ומייצר יין מן רימונים ייחודי, שהוא פרי פיתוח של ניסיון רב שנים.

לניתוחי כלי דם

החולה בשתל סינתטי לתוכו שותלים מחדש את אזורי מוצא עורקי האיברים הפנימיים. גישה זו דורשת מיומנות טכנית גבוהה, ועבודת צוות מתוזמנת היטב. בארץ מיושמת השיטה במחלקת כלי דם בשיבא בלבד.

בשיטה המשולבת נעשה שימוש בניחוח בטן פתוח להתקנת מעקפים לעורקי איברי הבטן, טרם ביצוע השתלת סטנט-גרפט לוותין המפרצתי באיזור מוצא עורקי המעיין והכליות. שיטה זו מיושמת במרכזים בודדים בארץ.

השיטה הצנתורית למפרצת המורכבת היא הגישה האנדרוסקולרית שעיקרה טיפול במפרצת באמצעות שתל סטנט-גרפט, וייחודה בהכנסת תומכים דרך דופן השתל לעורקי המעיין והכליות. זו שיטת ה-Fenestrated EVAR שהיא זעיר-פולשנית ללא פתיחת בטן, ומיועדת לחולים עם מפרצת וותין מורכבת, כולל חולים שהוגדרו כסיכון ניתוחי גבוה. השיטה מיושמת כיום במספר מוגבל של מרכזים רפואיים ברחבי העולם המערבי, הנחשבים מרכזי מצוינות, ביניהם גם מחלקת כלי דם בשיבא.

התרכובות הללו עם טיפולים נוגדי-סרטן. במהלך המחקר תיבדקנה השפעות מוצרי הרימון על תאי סרטן וחיות מעבדה. המוצרים שיימצאו פעילים, ישמשו בסיס מחקרי לפיתוח טיפול בחולי סרטן.

להקטין את הכאב

מכשירים חדישים לביצוע הרדמה אזורית

הרדמה אזורית – הרדמה של עצבוב לגפה, או אזור גוף מסוים תוך שימוש בחומרי אלחוש מקומי – יכולה להיות תחליף להרדמה כללית ולשמש לשיכוך כאב לאחר ניתוח. חסימת עצבים שונים כמו עצבי הפלקסוס הבריכאלי התבססה במשך שנים רבות על הכרת האנטומיה ושימוש במכשור חשמלי שסייע באיתור העצב (nerve detector). בשנים האחרונות גובר השימוש

בהרמיית US למטרה זאת. השימוש ב-US מאפשר הרמיית העצבים אותם ברצוננו לאלחש ולהביא לכך שהורקת החומר המאלחש המקומי מדויקת יותר תוך הקטנת הסיבוכים כמו פגיעה בכלי דם.

במחלקת הרדמה, בראשותו של ד"ר חיים ברקנשטט, מתבצע בשנה האחרונה תהליך של הטמעת US ככלי לביצוע הרדמה אזורית. בית החולים רכש שני מכשירים חדישים המיועדים לכך, רופאים בכירים נשלחו להשתלמויות בארץ ובחו"ל, ומתבצע המשך הכשרת הרופאים במחלקה לשימוש בכלי זה. את התהליך מוביל ד"ר אדריאן גרינפלד, רופא בכיר במחלקה המחלק את זמנו בין עבודה במרפאת כאב ובין עבודה בחדר ניתוח.

בשלב זה מבוצעים בעיקר חסמים של הפלקסוס הבריכאלי לניתוחי ידיים, אך בהדרגה מתבצעים גם חסמים של עצבים לניתוחי הגפיים התחתונות.

החצוינות של שיבא

פרסים לחוקרים בכנס חשוב למחלות דם

בכנס הבינלאומי של החברה האמריקאית להמטולוגיה ASH American Society of Hematology הנחשב לכנס הבינלאומי החשוב ביותר למחלות דם, שבו השתתפו כ-20 אלף רופאים וחוקרים מרחבי העולם והוצגו כ-5,000 עבודות רפואיות ומחקריות, נבחר המחקר מהמעבדה בשיבא אותו הוביל פרופ' שי יורעאלי, שבוצע בשיתוף פעולה עם מרכזים רבים באירופה, כ-Best of ASH – אחד מ-10 העבודות הטובות ביותר בתחום. מחקר אחר שבוצע בבית החולים – של ד"ר אופירה סלומון ופרופ' אוריאל זליגסון ממכון הקרישה – זכה אף הוא בתואר יוקרתי זה. במחקר של פרופ' יורעאלי, מנהל

מיפוי הרקע הגנטי של העם היהודי

לפני מספר חודשים יצא לדרך מחקר ייחודי, רחב היקף ובעל חשיבות עתידית רבה ביותר. במסגרת המחקר בכוונת החוקרים למפות את הרקע הגנטי של העם היהודי באופן מקיף וכוללני. מיפוי זה כולל בדיקת החומר התורשתי (ד.א.) של מגוון מייצג של אנשים מקהילות יהודיות שונות: תימנים, עיראקים, מרוקאים, לובים, אתיופים, יהודים מקהילות הודו השונות, גרואנים ועוד. הבדיקה הגנטית אינה בודקת מחלות או נטייה מורשת לפתח סוגי מחלות כמו סרטן, אלא מתמקדת במספר רב של סימנים גנטיים שקיימים אצל כל אחד ואחד מהאנשים בעולם.

המחקר מתקיים בשיתוף פעולה בין אוניברסיטת ניו-יורק (פרופ' הארי אוסטרר) והמכון הגנטי בשיבא (פרופ' איתן פרידמן). המחקר הוא אנונימי והתוצאות לא תהיינה בעלות משמעות אישית לנבדקים וכמובן שלא תינתן נגישות לשום גורם חיצוני למעט מבצעי המחקר. לא ניתן יהיה להשתמש בתוצאות המחקר לבצע פעולות כמו שיבוט גנטי. המחקר ישיג הבנה עמוקה ואמיתית על בסיס גנטי של העם היהודי, השוואה של חמוצאים האתניים השונים של העם היהודי, השוואה גנטית לאוכלוסייה המקומית מהמקום ממנו הגיעה, תבניות הנדירה של העם היהודי לאורך הדורות, ומפה גנטית של אנשים בריאים שעשויה לאפשר בעתיד מציאת גנים הקשורים למחלות שונות.

יחידת גנומיקה יישומית וחקר לוקמיית ילדים, שזכה גם לפרסום מוקדם ב-BLOOD (העיתון המדעי החשוב ביותר בתחום), גילו החוקרים שחלבון שבדרך כלל מעורב במחלות אלרגיות כגון אסטמה, משתתף במרבית המקרים של סרטן הדם בתסמונת דאון. המחקר גם רלוונטי לילדים ללא תסמונת דאון עם לוקמיה בסיכון גבוה, ותומך בכך שתופות חדשות שפותחו במקור כנגד אלרגיה וכולו אולי בעתיד

הרדמה אזורית

לשמש כטיפול בילדים עם לוקמיה.

כחמישית מהילדים וכמחצית מהמבוגרים עם סרטן דם מסוג לוקמיה לימפובלסטית חדה אינם מבריאם ממחלתם. דרושה הבנה טובה יותר של לוקמיות אלה ופיתוח תרופות חדשות על מנת להבריא את החולים האלה. חקר הלוקמיה של תסמונת דאון בה ידוע במדויק הפגם הגנטי, עשוי להועיל לכלל החולים עם לוקמיה. במחקר הנוכחי, גילו החוקרים ביטוי לא תקין של חלבון על פני קרום התא הלוקמי במרבית החולים עם תסמונת דאון ולוקמיה. חלבון זה הקרוי CRLF2 משתתף באופן רגיל בתהליכים דלקתיים כגון אסטמה. במחקר הראו החוקרים שתרופות המעכבות את פעילות החלבון, שפותחו באופן מקורי כתרופות אנטי דלקתיות, יעילות כנגד תאי הלוקמיה בתרבית. קבוצות מחקר נוספות גילו את מעורבותו של אותו החלבון בחולים מבוגרים וצעירים עם תת סוג הלוקמיה בעלת הפרוגנוזה הגרועה.

אונקולוגיה של העיניים

חידושים וטיפולים ייחודיים מתקדמים

מזה כחמש שנים פועל בבית החולים מרכז לאונקולוגיה של העיניים. המרכז מקבל הפניות של מבוגרים, ילדים ותינוקות רכים, עם גידולי עיניים או חשד לגידולי עיניים, מכל בתי החולים בארץ, מרופאי עיניים ראשוניים בקהילה בארץ וממדינות אחרות. חולים אלו מתקבלים ומטופלים על ידי ד"ר ויקטוריה (ויקי) וישנבסקיה-דאי, האחראית על תחום גידולי העיניים, וצוות מכון עיניים. המרכז פועל כיחידה עצמאית בתוך מערך מולטידיספלינרי רחב.

החל מאפריל 2009 הוחל במסגרת המרכז ובשיתוף פעולה עם המערך לפיזיקה גרעינית, בראשות ד"ר דרור אלעזר, במתן טיפולי בריכתרפיה לחולים הסובלים מגידולים תוך-עיניים. הטיפול נעשה באמצעות פלאקים רדיואקטיביים בעלי גודל משתנה, המותאמים בדיוק רב על פי תוכנת מחשב מתקדמת לגודלו וצורתו של הגידול בעינו של המטופל. שיטת טיפול זאת, המתבססת על השימוש ביו רדיואקטיבי 125, הינה

מהמתקדמות ביותר הנהוגות בעולם. השיטה מאפשרת מתן מינון קרינה המתאים להשגת שליטה מלאה על הגידול, תוך הימנעות ממתן קרינה עודפת לאיזורי רשתית בריאים בעין, עובדה המסייעת בשימור הראייה העתידית של העין שטופלה. עד כה טופלו שישה חולים באמצעות השיטה והתוצאות הטיפוליות מצדיקות את האמון הרב שניתן בשיטה על-ידי אונקולוגים רבים בעולם.

שירות ייחודי נוסף שהופעל לאחרונה, בשיתוף פעולה עם ד"ר מתי בקון, מנהל המערך לרדיולוגיה פולשנית של בית החולים, הוא מתן כימותרפיה סלקטיבית לעיניים של תינוקות הסובלים רטינובלסטומה מתקדמת. הפרוצדורה כוללת הזרקת של כימותרפיה ישירות לעורק האופטלמי של העין הנגועה.

כירורגיה אנדוסקופית

שעתה של הגישה הרב-תחומית

הכירורגיה האנדוסקופית לבסיס הגולגולת היא ביטוי להתקדמות טכנולוגית משמעותית לצורך שליטה בתקרת הסינוסים, תקרת הפנים ורצפת המוח – איזור המפגש בין תחומי כירורגיה האף-ראש-צוואר והניוירוכירורגיה.

טכניקה זו מאפשרת לכרות ולהרחיק גידולים הממוקמים בתקרת האף, ברצפת המוח, בארובות העיניים ובעמוד השדרה הצווארי העליון דרך האף, ללא צורך בפתיחת קופסת הגולגולת והמוח.

הכירורגיה האנדוסקופית מתבססת על טכנולוגיה חדשנית, אופטית ומכנית, ועל הנחיית המנתחים בעזרת בדיקות דימות (CT ו-MRI) המבוצעות במהלך הניתוח, לניווט מדויק בשדה הניתוח. הניתוחים בוצעו על ידי צוות ייחודי בראשות פרופ' מיכאל וולף, מנהל מחלקת אף אוזן גרון, שכלל מנתחי אף אוזן וגרון – ראש וצוואר, ניוירוכירורגיה, פה ולסת ועיניים. הגישה הרב-תחומית לניתוחים מורכבים מעין אלה תופסת מקומה ברפואה המודרנית ומתקיימת במרכזים רפואיים גדולים בעולם.

מקצת הניתוחים שבוצעו לאחרונה: בן 42 לקה בכאבי ראש ממושכים בשל שאת טבה (ארנומה) של בלוטת יותרת המוח בסמוך לכלי דם הגדולים של

המוח. הגישה האנדוסקופית איפשרה להשלים את הכריתה באופן מלא תוך שמירת תפקוד האף.

בת 48 לקתה בהפרעה מתקדמת וחמורה בראייתה, בשל גידול טרום-סרטני שעירב את הסינוסים וארובות העיניים משני הצדדים, ופלש לחלל התוך-גולגולתי (רקמת המוח הקדמי). החולה נותחה בגישה משולבת: אנדוסקופית וקלאסית (פתוחה) סוב-קרניאלית, ללא פגיעה במראה הפנים. לאחר הניתוח חל שיפור מיידי בכושר הראייה בשתי העיניים. החולה משלימה טיפול בקרינה.

פריצת דרך

פיתוח רקמה שתשקם את הלב אחרי התקף

חוקרים ישראלים, ביניהם גם פרופ' יונתן ליאור, מנהל המכון לחקר הלב, זכו להכרה מדעית בעקבות פרסום שעיקרו פריצת דרך בפיתוח סלאי טבעי חדש לשיפור תפקוד הלב לאחר התקף. החוקרים הצליחו לשקם בתוך חודש את פעילותן של חולדות מעבדה שנפגעו בהתקף לב באמצעות רקמה מהונדסת דמוית סלאי שפותחה מחומרים ביולוגיים.

הרקמות שפותחו עד עתה לא הצליחו לשרוד לאחר שהושלתו בלבבות פגועים ולא הצליחו לשפר את מצב החולים. הרקמה החדשה שפותחה בישראל כוללת תאים שנאספו משריר הלב של חולדות בנות יום, הועברו במעבדה לתוך מצע גידול טבעי ליצירת רקמה, וזו הוכנסה תחילה לבטנה של חולדה שם צימחה כלי דם טבעיים. חלל הבטן שימש בניסוי מעין אינקובטור טבעי לגידול הרקמה. כעבור שבוע הוצאה הרקמה הספוגה בכלי דם חדשים מהבטן, והודבקה על הלב הפגוע של חולדה שעברה התקף לב. כשהוצמדה הרקמה על הלב, כלי הדם שהתפתחו בה התחברו עם כלי הדם של הלב הפגוע, ורקמת השריר של הלב השתקמה בתהליך שנבדק במשך חודש. פרופ' ליאור: "יישום המחקר הנוכחי בבני אדם עדיין מורכב, כי יש צורך בשני ניתוחים לפחות – האחד להחדרת הסלאי לחלל הבטן והשני להוצאתו מחלל הבטן והצמדתו לשריר הלב. חשיפת חולי לב לשני ניתוחים היא עניין מורכב, ואנו עוד מחפשים את הדרכים כדי להקל על התהליך כולו."

מעבדת הגסטרו

בדיקה חדשנית לנוכחות נוגדנים

חולים רבים עם מחלות מעי כגון מחלת קרוהן, קוליטיס, וכן חולים עם דלקות פרקים, או מחלת עור, מטופלים בתרופות ביולוגיות של נוגדנים הנתינים בזריקות, כגון רמיקיד או יומירה. חלק מהחולים מפסיקים להגיב לטיפול בשלב מסוים עקב התפתחות של נוגדנים בגוף כנגד התרופה שהינה למעשה חלבון זה. עד כה לא ניתן היה לדעת האם חולה שמפסיק להגיב לטיפול פיתח נוגדנים לתרופה, או שהסיבה היא שינוי בתבנית המחלה.

ד"ר שומרון בן-חורין וצוות המחקר של מעבדת הגסטרו, פיתחו לאחרונה תבחין חדשני המאפשר לבדוק את רמת התרופה רמיקיד ברמם של חולים מטופלים, ואת התפתחות נוגדנים כנגד רמיקיד. התבחין מבוסס על בדיקת ELISA ייעודית, אשר פיתוחה הצריך התגברות על קשיים טכניים הנובעים מצורך לזהות נוגדן כנגד נוגדן. בעקבות השלמת הפיתוח, נבדקה דייקנות התבחין בלמעלה מ-100 חולים מטופלים ברמיקיד וב-80 חולים לא מטופלים, ונמצאה כבעלת התאמה טובה מאד למהלך הקליני של החולים והתגובה לטיפול.

התבחין הייחודי הזה קיים רק בשלוש מעבדות ברחבי העולם, ומוצע כעת לראשונה בישראל לציבור החולים המטופלים ברמיקיד. התבחין מתבצע באמצעות בדיקת דם פשוטה חד-פעמית דרך מעבדת הגסטרו של בית החולים. בעתיד הקרוב צפוי להסתיים גם פיתוח בדיקת הנוגדנים עבור התרופה יומירה, שתוצע גם היא כשירות לציבור המטופלים.

בשידור חי

כנס בינלאומי להשתלות שיער

הארגון הבינלאומי להשתלות שיער (ISHRS) ערך לראשונה בישראל כנס בנושא השתלות שיער, בהשתתפות רופאים ממדינות שונות בעולם ובהם: קוריאנה, פולין, קפריסין, גרמניה, ספרד, אנגליה, ארצות-הברית, ברזיל וצ'ילה. הכנס, בראשותו של ד"ר אלכס

ניתוחי מוח בטכנולוגיות המתקדמות בעולם

המוחיים, מערכות ניווט מאפשרות לתכנן ולבצע גישה ניתוחית בהנחיית ניווט ממוחשב, ניתוחים שבעבר היו כרוכים בקושי רב הפכו לעניין בשגרה.

MRI תוך ניתוחי ייחודי אשר למעשה פותח בשיתוף עם המחלקה הנוירוכירורגית, מאפשר לבצע סריקות במהלך הניתוח לצורך בקרה וקבלת החלטות בהתאם. מערכות ניווט פיזיולוגי מאפשרות להניח בדיוק מירבי מיקרואלקטרודות לטיפול בחולי פרקינסון, או לבצע מעקב אחרי תפקוד עצבי בניתוחי עמוד שידרה מסובכים. ניתוחי עמוד שידרה בעזרת מערכת רובוטית ייחודית שפותחה עם רופאי המחלקה, מיקרוסקופים וניטור אלקטרופיזיולוגי מאפשרים לבצע ניתוחים מורכבים בתוך חוט השדרה (!) עם סיכון מופחת לנזק.

מרבית הניתוחים מערבים שימוש במספר טכנולוגיות המסייעות לצוות המנתח. מתמחי המחלקה נחשפים לטכנולוגיה מתחילת דרכם וזו הופכת טבעית ומוכרת עבורם ומעצימה עוד יותר את המיומנויות המקצועיות של הרופאים. הבנת הצורך, הקצאת משאבים ותמיכה מערכתית הדרושים לנוירוכירורגיה, יצרו בשיבא סביבה שכמוה ניתן למצוא רק במרכזים הגדולים בעולם. המחלקה הנוירוכירורגית מוכנה ומקבלת כל פיתוח חדש עם המבט לעתיד.

ההתקדמות הגדולה בתחום ניתוחי המוח בעשורים האחרונים היא ברמת הבטיחות לחולה והורדת שיעור הסיבוכים. בעזרתו של ד"ר שגיא הרנוף, רופא מומחה בכיר בנוירוכירורגיה, אנו לומדים לזהות את הנוירוכירורגיה העומדת לרשותנו בשיבא.

בשלב הכנת הניתוח עשו ה-CT וה-MRI את המהפכה הגדולה. נעשה שימוש במערכות הדמיה המתקדמות בעולם תוך שימוש בפרוטוקולים המתקדמים ביותר, בדיקות CT ברזולוציה גבוהה, CT אנגיוגרפיה, MRI פונקציונלי המדגים מרכזי דיבור ומוטוריקה במוח, או MRI המדגים מסלולים עצביים. כל אלה מוסיפים מידע קריטי לאבחנה ולקביעת האסטרטגיה הטיפולית וכן לקביעת הגישה הניתוחית.

במהלך הניתוח נעשה שימוש במיקרוסקופים, מערכות ניווט, MRI תוך ניתוח, ניטור אלקטרופיזיולוגי ועוד. המחלקה הנוירוכירורגית ידעה לאמץ טכנולוגיות עוד בשלבי הפיתוח ולהתעדכן בכל פיתוח שיכול לתרום להצלחת הניתוחים.

מיקרוסקופים ניתוחיים מהקו הראשון מאפשרים הגדלה ותאורה מקסימלית של איזור הניתוח, מערכת פלאורוסנטית ייחודית מאפשרת הדגמת זרימת דם באופן מדויק בניתוחים של כלי הדם

שידור חי

גינזבורג, מומחה למחלות עור ושיער, ומנהל היחידה לשיער בקלאס קליניק בשיבא, נערך במרכז הרפואי ומטרתו היתה לספק בסיס ידע נרחב לשיטות ולטכנולוגיות המתקדמות ביותר בתחום השתלות השיער, על כל היבטיו. בנוסף להרצאות בנושא, כלל הכנס סדנה אשר במהלכה בוצעו ניתוחי השתלות שיער בשידור חי מחדר הניתוח בבית החולים. את הרצאות הכנס העבירו יחד עם ד"ר גינזבורג מספר רופאים אורחים, בעלי שם עולמי בתחום השתלות השיער, וביניהם גם ד"ר באסם פארוח מאנגליה, שותף במחקר שמטרתו שיכפול שיער שבבסיסו טיפול לייצור מחדש של שיער (שיטות בהן זקיקי שיער משוכפלים וכך ניתן יהיה להשתיל כמות גדולה בהרבה של זקיקים שתאפשר להגיע לצפיפות טבעית כמו זו שהיתה לפני תהליך ההתקרחות).

בזכות האצות

ניתן לרפא ניוון רשתית העין של רשתית העין

מאמר שפורסם במגזין הרפואי היוקרתי "בריטיש ג'ורנל אוף אופתלמולוגי", תיאר מחקר שבוצע על-ידי צוות רופאים ומדענים במרכז הרפואי, שלראשונה הצליחו לרפא ניוון תורשתי של רשתית העין בעזרת תוספת מזון מאצות.

לראשונה בעולם התקבלה הוכחת טיפול מוצלח בהתנוונות רשתית העין מכל סוג שהוא, או התנוונות של חלק כלשהו ממערכת העצבים המרכזית שאינה נגרמת על ידי חסר תזונתי. הבשורה הגדולה היא שמדובר בהישג

באמצעות טיפול פשוט, ללא שימוש בטכנולוגיות יקרות ומתוחכמות, אלא על-ידי נטילת כדורים בלבד. ההישג של הצוות, בראשות פרופ' מיכאל בלקין (מנהל המעבדה לטכנולוגיות של רפואת עיניים במכון לחקר העין של אוניברסיטת תל-אביב בשיבא) וד"ר יגאל רוטנשטריך, ראש המכון לאלקטרו-רטינוגרפיה במכון העיניים, ובהשתתפות פרופ' דרור חרץ, מנהל מרכז הליפידים, וד"ר אביב שיש מהמרכז לליפידים, הצליח להחזיר את ראיית הלילה הנורמלית לשניים מתוך שישה אנשים שסבלו מהתנוונות תורשתית נדירה של רשתית העין שגרמה להם לעיוורון לילה מלא, ולהכפיל את ראיית הלילה של ארבעת האחרים כפי שהודגם בבדיקות הפעילות החשמלית של העין. כמו כן, השתפרה מאד יכולת הראייה ההיקפית (שדה הראייה) של המטופלים, יכולת הפגועה קשות במחלה זו.

תוצאות אלה הושגו על-ידי טיפול בכדורים המכילים את התרכובת *cis beta carotene* 9 חומר המופק באילת מאצות. החשיבות הרבה יותר של המחקר היא האפשרות לטפל באותו אופן בניוונים שכיחים הרבה יותר של רשתית העין, כדוגמת רטיניטיס פיגמנטוזה שעדיין נמצא בניסוי, שהיא אחת הסיבות העיקריות לעיוורון מלא בילדים ומבוגרים. טיפול במחלה זו בעכברי מעבדה עלה יפה.

המכון האורולוגי

טיפול ייחודי עולמי בשיטת הסינרגו

במכון האורולוגי בוצע לראשונה בעולם טיפול ייחודי בחולה מורכב. מדובר בגבר שאובחן כסובל מגידול ממאיר חוזר בשלפוחית השתן. במקרים אלו מוצע לחולה טיפול מתקדם בטכנולוגיה המכונה סינרגו. טכנולוגיה זו משלבת שטיפות של כיס השתן בתמיסה כימותרפית עם חימום מקומי של דפנות השלפוחית באמצעות גלי מיקרוגל.

בחולה המתואר התעורר קושי ייחודי, שכן מדובר בחולה הסובל ממחלת לב קשה בנוסף לסרטן, והינו מושתל קוצב לב הכולל דפיברילטור אוטומטי. מכשיר זה, שתפקידו לתת מכת

חשמל אוטומטית ללב במקרה של הפרעת קצב מסכנת חיים, רגיש לגלי רדיו, אותם גלים המשמשים גם את מערכת הסינרגו בטיפול בסרטן השלפוחית.

בבירור מידי שנעשה הובהר שטיפול בנסיבות מורכבות אלו לא בוצע עד כה בשום מרכז רפואי בעולם. יצרנית הסינרגו העבירה לפרופ' מיכאל גליקסון (מנהל יחידת הקוצבים במכון הלב) נתונים פיזיקליים אודות פליטת גלי הרדיו בעת הטיפול. יצרן הדפיברילטור תרם מניסיונו לגבי רגישות המכשיר להפרעות חיצוניות, והמנהלים הרפואיים של שתי החברות דנו במצבו הקליני המורכב של החולה עם הקרדיולוגים ועם ד"ר מנחם לאופר, רופא בכיר במחלקה ובמכון האורולוגי, המרכז את הטיפול בחולים עם סרטן שטחי של שלפוחית השתן.

בשלב הראשון היה צורך בביצוע שישה טיפולי סינרגו, אחד בכל שבוע. סוכם שיש לנטרל את הדפיברילטור לפני כל טיפול ולהשגיח על קצב הלב של החולה במהלכו, תוך מוכנות מלאה להתערבות קרדיולוגית מיידית במידת הצורך, והפעלתו של המכשיר מחדש בתום כל טיפול.

כאן נכנס לתמונה נסיונה של יעקובה קאופמן, האחיות האחראית במכון האורולוגי, שבעברה שימשה במשך שנים רבות כאחות קרדיולוגית. בכל הטיפולים השתתפו גם האחיות האורולוגיות סולומון סנדרוביץ ותאופיק דבאח, שהפעילו את הטכנולוגיה. במהלך הטיפול הראשון נכח גם המנהל הרפואי של החברה המייצרת. לדבריו, למרות היסטוריה של עשרות אלפי טיפולים באירופה, לא בוצע מעולם טיפול כזה בחולה עם דפיברילטור מושתל.

אונקולוגיה-אנדוקרינית

קלוטו: מהמיתולוגיה היוונית לטיפול בסרטן

במיתולוגיה היוונית קלוטו היא בתו של האל זאוס ותפקידה לקבוע את אורך חיי בני האדם. קבוצת חוקרים יפאנית גילתה בשנת 1997 חלבון מיוחד, אשר דיכוי שלו בעכברים גרם להתפתחות של תסמונת זקנה מואצת. העכברים מתו בתוך חודשיים, אך סבלו ממאפיינים רבים של זקנה. מכיוון שהחלבון קבע את אורך חיי העכברים

אלו. המחקר בוצע בשיתוף פעולה עם המכון האנדוקריני, האונקוגנטי, הפתולוגי ומרכז הסרטן.

אגף הנשים

חסימת חצוצרות ללא ניתוח לפני הפרייה

השיטה בה השתמש ד"ר שלומי כהן-אילון, מנתח בכיר מהמחלקה הגינקולוגית, כללה שימוש בסלילים זעירים הקרויים ESSURE, שפותחו במטרה לגרום לחסימת החצוצרות כדי להימנע מהריון. מדובר באישה בת 35 ללא ילדים שסבלה ממהלת מעי דלקתית ועברה 5 ניתוחי בטן נרחבים. בבירור הסיבה לאי-פוריותה נתגלה, כי החצוצרות שלה מלאות בנוזל המפריע להצלחת השרשת ההריון. המטופלת עברה טיפולי הפריית מבחנה מרובים ללא הצלחה. עד כה נהוג היה לבצע ניתוח זעיר-פולשני לניתוק או כריתת החצוצרות. מפאת הסיכון הניתוחי הרב שכרוך בפרוסקופיה במקרה זה, הוחלט בדיון מחלקתי בין רופאי יחידת הפוריות בראשותו של פרופ' שוקי דור ורופאי המחלקה הגינקולוגית בראשות פרופ' מרדכי גולדנברג ומנהל אגף נשים, פרופ' אייל שיף, לנסות טיפול זה שעד כה נוסה במספר מועט של מקרים בעולם.

את הפעולה ביצע בהצלחה ד"ר שלומי כהן-אילון, ולאחר מספר חודשים הרתה המטופלת בהפריית מבחנה. החדרת סלילי ESSURE מתבצעת ע"י שימוש בסיב אופטי בקוטר דק במיוחד, המאפשר החדרת הסלילים ישירות לתוך פיות החצוצרות בלי צורך בהרדמה וללא חתכים בבטן. הפעולה אורכת כ-20 דקות ומתבצעת במתכונת של אשפוז יום. הסלילים עשויים מחומר מתכתי ובין פיתוליו חומר הגורם לרקמת החצוצרה לצמוח ולחסום את חלל החצוצרה, ואינה מאפשרת מעבר דרך החצוצרות.

שלושה חודשים לאחר הטיפול החצוצרות נאטמות ואינן מאפשרות העברת נוזלים. כתוצאה מכך, נשים אשר סובלות מאי-פוריות על רקע מכני, ובצילום רחם מתגלה אצלן סקטוסלפיניקס, תוכלנה בעתיד להימנע מניתוח לכריתת או ניתוק החצוצרות לפני הפריית מבחנה ולעבור להרדרת ESSURE.

עידן חדש: רובוט דה וינצ'י מחולל פלאים באורולוגיה

פרופ' יעקב רמון ליד הרובוט החדש

יומית, מסכם פרופ' רמון. הרובוט המופעל בשיבא הוא המשוכלל ביותר בארץ ולו ארבע זרועות, הוא תלת-מימדי ובעל יכולת הגדלה של עד פי שנים-עשר. למרות שמדובר במילה האחרונה מבחינת טכנולוגיה, הרי שהמכשיר עצמו בנוי כך שניתן לשדרגו ולהוסיף לו בעתיד פונקציות מתקדמות אחרות. המכשיר מיועד לניתוחים גדולים ורדיקליים, והחומרים המתכלים ברובוט בכל ניתוח עולים כ-2,000 דולר. הניתוח כולו מתבצע בשלט רחוק, ניתוח לפרוסקופי מעל החולה, כאשר המנתח מבצע את ההליך דרך הקונסולה. צוות הרובוט שהוקם בבית החולים כלל ארבעה רופאים וארבע אחיות, והם יצאו להשתלמות בחו"ל על מנת ללמוד מקרוב את פלאי הטכנולוגיה והשימוש בהם.

במהלך חודש ינואר 2010 נכנס לשימוש בשיבא רובוט דה וינצ'י, שעלותו נאמדת בכשני מיליון דולר, והוא מבצע ניתוחים מורכבים ומדויקים בתחומי האורולוגיה והגינקולוגיה וכן לניתוחים כירורגיים כלליים. מחלקת האורולוגיה, בראשות פרופ' יעקב רמון, ביצעה בהצלחה את הניתוחים הראשונים – כריתות רדיקליות של הערמונית – באמצעות הרובוט. "90 אחוז מהכריתות הרדיקליות בארה"ב מבוצעות באמצעות הרובוט, באירופה מבוצעות כ-50 אחוז מהכריתות באופן זה, וכעת גם אנחנו נכנסנו לעידן ולטכנולוגיה הזו. אלה הם בפירוש זמנים חדשים מבחינה כירורגית. המטופל זוכה ליתרונות הן מבחינת התוצאות, ההפחתה בסיבוכים והחזרה המהירה יותר לפעילות

כבר בשלבים מוקדמים של התפתחות הסרטן. בהמשך נברק מה קורה כאשר גורמים לתאי סרטן השד לייצר מחדש את קלוטו, ונמצא שביטוי מחדש מעכב כמעט לחלוטין את השגשוג של תאי הסרטן, אך אינו משפיע על תאים שאינם סרטניים. טיפול בקלוטו עיכב התפתחות גידולים ואף נמצא בטוח לעכברים. במחקר נוסף נברק הקשר בין מוטציה בקלוטו לבין התפתחות סרטן בלמעלה מאלף נשים ממוצא אשכנזי המצויות בסיכון גבוה להתפתחות סרטני השד והשחלה. נמצא שמוטציה בקלוטו מהווה גורם סיכון להתפתחות סרטן בנשים

הם כינו אותו בשם קלוטו. החלבון נמצא גם בבני אדם, ובמעבדה האונקולוגית-אנדוקרינית בראשותו של ד"ר עידו וולף ובשיתופה של ד"ר תמי רובינק, חוקרת ראשית במעבדה, חוקרים את הקשר בין סוכרת והשפעות אנדוקריניות שונות על התפתחות סרטן. ידוע שרמות גבוהות של אינסולין מעלות את הסיכון להתפתחות סוגי סרטן שונים. מכיוון שקלוטו מסוגל לעכב את פעילות האינסולין, הוחלט לבדוק האם הוא יעכב התפתחות של סרטן השד. נמצא כי קלוטו מתבטא בכמות רבה מאד בשד התקיין, אך נעלם

איגוד אספי

מעורר

שורה שנייה, מימין לשמאל:

• **ויטלי שפובלוב**, אחראי מחסן טקסטיל • **זוריק שימחייב**, עובד מכבסה • **אבנר טוזו**, עובד מכבסה • **מיכאל דבורקין**, נהג מכבסה • **חנן מלייב**, עובד מכבסה • **ויקי ידיד**, עובדת מכבסה • **בסנדה חפץ**, עובדת מכבסה • **חוה פילו**, עובדת מכבסה • **לבנה רונן**, מנהלת מתפרה • **מאיר חלוואי**, עובד מכבסה • **משה אשכנזי**, עובד מכבסה • **אבי אליירוב**, אחראי כביסה סטרילית • **חיים רחמני**, נהג מכבסה • **רושל רחמטוב**, נהג מכבסה • **רחמי מתתיהו**, עובד מכבסה

שורה עליונה, מימין לשמאל:

• **אברהם חבה**, רכז נושא מעגלות • **אוקסנה שימחייב**, עובדת מכבסה • **ריטה יעקובוב**, עובדת מכבסה • **יוסף שרמן**, טכנאי • **אנג'לה ישראלוב**, אחראית גיהוץ • **גולן שמעון**, עובד מכבסה • **אסי ארנבייב**, רכז נושא כללי • **עזרא מזרחי**, עובד מכבסה • **ערן פיצ'נסקי**, עובד מכבסה • **דוד גרון**, עובד מכבסה • **ששון רז**, עובד מכבסה • **שלמה אלחדף**, עובד מכבסה

הטקסטיל

שורה תחתונה, מימין לשמאל:

דוד עביד, רכז נושא אריזה • **מריה מירוב**, עובדת מכבסה • **מארי אליאסי**, עובדת מכבסה • **אסתר אסטנ'לוב**, עובדת מכבסה • **דרי לוי**, מנהל מערך הטקסטיל • **חן פרץ**, סגן מנהל מערך הטקסטיל • **נוריאל קולדרוב**, עובד מכבסה • **נריה קוסייב**, עובד מכבסה • **דוד אמינוב**, רכז נושא מיון כביסה • **חיים שאול**, עובד מכבסה

זוגיות מנצחת

שיתוף הפעולה עם צה"ל הוא אחד הדברים המופלאים והמרגשים שהמרכז הרפואי שיבא התברך בו מאז הקמתו ב־1948 • הטיפול בפצועי צה"ל וכוחות הביטחון הינו מרכיב מרכזי בעשייה שלנו • בית החולים השיקומי הינו מהמתקדמים בעולם, ולצד טכנולוגיות חדשניות הוא בנוי על צוות מקצועי המעניק טיפול אנושי, חם ורגיש

ידי הרוסים במזרח, הרחיקה את הסכנה מארץ ישראל ובית החולים האמריקני נותר לשימוש של פצועי חיל האוויר הבריטי. במהלך מלחמת העצמאות החליטו ראש הממשלה, דוד בן גוריון, וקצין רפואה ראשי, חיים שיבא, על הקמת בית החולים המרכזי של צה"ל בתל-ליטוינסקי, הוא בית חולים מס' 5, תל-השומה. זה היה המרכזי מבין 16 בתי חולים שחיל הרפואה הקים במהלך המלחמה וכללו 3,500 מיטות. החלטה שהתקבלה עם תום המלחמה לשלב את המערכת הצבאית והאזרחית ולהעביר את בתי החולים מצה"ל למשרד הבריאות, עיצבה את פני מערכת הבריאות עד ימינו אנו. וכך, חיילי צה"ל מטופלים בבתי חולים אזרחיים כמו חבריהם שאינם משרתים בצבא, ואנשי רפואה של צה"ל מוכשרים ועובדים במערכת האזרחית כחלק משירותם הצבאי.

הסכם השילוב בין צה"ל ובתי החולים הממשלתיים ושיבא בראשם, כולל עד היום רופאים, אחיות, רנטגנולוגים, פיזיותרפיסטים העובדים בשיבא ובצבא. הם מהווים מרכיב מרכזי בעוצמה האנושית של שיבא. קציני צה"ל, החל מפרופ' חיים שיבא (הקרפ"ר הראשון) ועד הקרפ"ר הנוכחי, תא"ל ד"ר נחמן אש, הם אנשי

הטיפול בפצועי צה"ל הינו מרכיב מרכזי בעשייה

אשיתו של הקשר בין המרכז הרפואי שיבא וצה"ל עוד לפני ייסוד צה"ל והקמת המרכז הרפואי. בשנת 1941, במהלך מלחמת העולם השנייה, הקים הצבא האמריקני במיקומו העתידי של המרכז הרפואי תל-השומר קרי, במתחם תל-ליטוינסקי, בית חולים (Station) Hospital לטיפול בפצועים של בנות הברית. בין המייסדים לעתיד של בית החולים תל-השומר היו מי ששימשו בתפקידי מפתח בצבא הבריטי. פרופ' משה וולמן ז"ל, מנהל המכון לפתולוגיה בתל-השומר ומגלה מחלת אנגרת שומנים הנקראת על שמו Wolman Disease, שימש באותה תקופה כרופא של הכוחות הבריטים המיוחדים בפקודו של אורט וינגייט באתיופיה. פרופ' ולמן סיפר על פגישה מיוחדת עם וינגייט שהזמין אותו לארוחת ערב באוהלו וסיפר לו שהמלחמה המכרעת בין כוחות האור (בנות הברית) והחושר (הנאצים ובני בריתם), תיערך בארץ ישראל במגידו (אגממרון). וינגייט האמין שהלוחמים היהודים אותם אימן ובהם החדיר את רוח הלחימה, יכריעו את הקרב. הניצחון של מונטגומרי על כוחותיו של רומל במדבר המערבי ועצירת הגרמנים על-

שר הביטחון, אהוד ברק (מימין) והרמטכ"ל, רב־אלוף גבי אשכנזי, מבקרים חיילים פצועים בשיבא

כאן בשיבא."

המרכז לסימולציה רפואית (מסר) בשיבא, מהווה מרכיב מרכזי בהכשרת אנשי הרפואה של צה"ל למשימתם. בסוף השבוע שלפני היציאה למבצע חומת מגן הוכשרו במסר כלל הצוותים הרפואיים. רופאי הצבא רוכשים במסר בסדנאות ייחודיות כישורים הנחוצים לתפקודם השוטף. צוות שעת חירום בשיבא מקדם את שיתוף הפעולה עם הצבא בהכנת בית החולים למצבי קיצון. תרגיל המוכנות ללחימה כימית שנערך לפני כשנה, הביא לידי ביטוי את השיתוף של כלל הצוות יחד עם יחידת המילואים המצוותת לבית חולים בחירום ולתלמידי הישיבה התיכונית בגבעת שמואל שהתגדבו לסייע. ובנימה אישית. כמי ששילב בשירותו הצבאי בין תפקידים בצבא ועבודה בשיבא, חשתי ביטחון במהלך שירותי הצבאי מהירידה כי הפצועים והחולים שבאחריותי יזכו לטיפול מקצועי ואנושי בשיבא על־ידי כלל אנשי הצוות. היום, בהיותי בעל תפקיד בהנהלת שיבא, אני יודע שיש כיסוי מלא וגורף להבטחה לחיילי צה"ל שאנחנו כאן עבורם.

בראייה עתידית שתאפשר שיקום מהיר ויעיל. השיקום בשיבא הינו מהמתקדמים בעולם וכולל טכנולוגיות חדשניות בצד טיפול אנושי. פצוע צה"ל כרות יד עבר ניתוח לחיבור שריר הכתף לפרוטזה משוכללת כדי שיוכל באופן מודע להפעילה על־ידי הפעלת השרירים ומתן אותות לפרוטזה. זו היתה הדוגמא המהירה ביותר לשיקום מתוך 19 מקרים שבוצעו עד כה בעולם.

המערך הפנימי והכירורגי בשיבא מטפל גם בחיילים חולים ופצועים במהלך אשפוז ובטיפולם אמבולטוריים. יחד עם יחידת הקישור לצבא (ר"מ 2 או יק"ר בשמה הנוכחי), החולים זוכים לטיפול מסור ומקצועי, כפי שהעידה אימו של אחד הפצועים מעופרת יצוקה: "אני גרה רחוק, אך שמחה שבני מטופל

שיבא ששימשו בתפקידים מרכזיים בהנהלת בית החולים, כמנהלי מחלקות ורופאים בכירים. המרכז הרפואי תל־השומר, לימים שיבא, נבנה על־פי תפיסת מנהליו – פרופ' חיים שיבא, פרופ' מירבי, כולל ומקיף לפצועים ולחולים. ולכן הוא כולל בית חולים כללי ושיקומי ומציע את קשת הטיפול השלמה, מחדר המיון ועד לשיקום. לדוגמא, אל"מ דרור פלסין, מפקד בית־הספר לצניחה, טופל לאחר שנפצע קשה במהלך צניחה במרכז לרפואה רחופה (מלר"ד) ובטיפול נמרץ, עבר ליחידת הטרדומה, למחלקה כירורגית ולשיקום אורטופדי, ויצא מבית החולים משוקם וכשיר לצליחת הכנרת. הטיפול בפצועי צה"ל הינו מרכיב מרכזי בעשייה של בית החולים. במהלך מבצע עופרת יצוקה, שיבא היה היעד הראשי לפינוי נפגעים מעזה. מרגש היה לראות רופאים בכירים ומנהלי מחלקות שהתקשרו מיוזמתם לשאול מתי נקרא להם לטפל בפצועים.

ביום שבת האחרון ללחימה הגיעו לשיבא שני פצועים קשים ביותר שהועברו מיידית לחדר ניתוח. מנהלי מחלקות וכירורגים בכירים הצילו רגל של אחד הפצועים, בעוד מנהל שיקום אורטופדי נאלץ לכרות את רגלו השנייה

” צוות שעת חירום בשיבא מקדם את שיתוף הפעולה עם הצבא בהכנת בית החולים למצבי קיצון”

* הכותב הוא סגן מנהל בית החולים הכללי

שברולט

שברולט קרוז ושברולט מליבו

מחירים מיוחדים ומגוון הצעות מימון

שברולט קרוז

אלפי ישראלים כבר הלכו CHEVY אחרי המשפחתית החדשה של שברולט. שברולט קרוז מעמידה רף חדש בסגמנט המשפחתיות. סביבת נהג מפוארת ומפנקת, תיבת הילוכים מתקדמת בעלת 6 מהירויות, חבילת בטיחות מלאה אשר זיכתה את הקרוז בציון המרבי במבחני הריסוק החזיתי והצד מאז הוקם מוסד ה-EuroNCAP בשנת 1997. במבחנים השוואתיים ניצחה הקרוז את המאזדה 3 החדשה, טויוטה קורולה, יונדאי i30, קיה פורטה, רנו פלואנס ופולקסלוגן ג'טה.

שברולט קרוז. ללכת CHEVY אחריה

מחיר שברולט קרוז לעובדי שיבא, תל השומר: החל מ- 118,500 ₪ במזומן או עד 80% מימון ללא ריבית והצמדה
כתובת אולם תצוגה ת"א: מנחם בגין 76, תל אביב טלפון: 03-6235555 מייל לתאום נסיעות מבחן: yaarit@umi.co.il

שברולט מאליו

שברולט מאליו. עוצמה מעל כולם. מכונית המנהלים המובילה בקטגוריה מציגה עיצוב מרשים ביותר, מרחב פנימי הגדול ביותר בקטגוריה, 221 ס"ס וחבילת אבזור עשירה ויוקרתית. שברולט מאליו מזמינה אותך להתרגש מחווית נהיגה עוצמתית ומרגשת.

מחיר שברולט מאליו לעובדי שיבא, תל השומר: החל מ- 158,000 ₪ במזומן או עד 80% מימון ללא ריבית והצמדה
כתובת אולם תצוגה ת"א: מנחם בגין 76, תל אביב טלפון: 03-6235555 מייל לתאום נסיעות מבחן: yaarit@umi.co.il

זמנכם יקר ולכן אנחנו מציעים לחכשים רכב במבצע לעובדי שיבא שיוע חינם לביצוע טיפולים, ע"י מוסך כפיר יהוד
בטלפון --035364004.

CHEVROLET®

המסע של אור לחיים

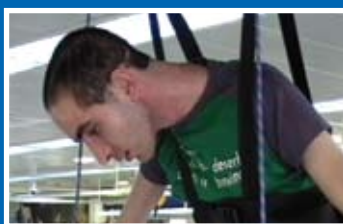
7

פני כשלוש שנים, במהלך רכיבה על אופניים בדרכו הביתה במחלף שפירים, חצה אור שבתאי את הצומת באור ירוק, כשלתע הגיחה מכוננית, פגעה בו והעיפה אותו למרחק רב. אור פונה לבית החולים שיבא לאחר טיפול בשטח על-ידי רופא שעבר במקום במקרה. לבית החולים הגיע אור בהכרה מלאה כאשר הוא סובל משבר בירך ימין, בקרסול שמאל ומשברים באגן. לאחר בדיקות וצילומים הוא הוכנס לחדר הניתוח על מנת לקבע את השבר בירך. לקראת סוף הניתוח חלה התדרדרות נשימתית כתוצאה מתסחיף שומני שהגיע למוח, ולאחר יממה בחדר התאוששות הועבר שבתאי ליחידה לטיפול נמרץ. יומיים לאחר התאונה התפתחה בצקת ונוצר לחץ תוך גולגולתי, שהצריך ניתוח להסרת חלקים מעצמות הגולגולת כדי לשחרר את הלחץ. לאחר שישה שבועות, כשהוא מחוסר הכרה בטיפול נמרץ וסובל מפגיעות רב-מערכתיות, החל אור להראות סימני התעוררות והועבר לשנת"ח (שיקום נוירולוגי תת חריף), שנוהל בשעתו על-ידי ד"ר יבגניה אגרנוב. במשך כשנה בה היה מאושפז במחלקה, התקדם אור ממצב של הכרה חלקית ומעורפלת, עם תקשורת מועטה באמצעות מצמוץ עיניים, למצב בו החל לדבר, להניע את עצמו על כסא גלגלים וללכת בעזרת הליכון. לקראת תום האשפוז עבר אור שני ניתוחים נוספים במהלכם הוחזרו לו עצמות הגולגולת שהוסרו לו בראשית האשפוז. ניתוחים אלה בוצעו על-ידי פרופ' משה הדני.

בתחילת יוני 2008 שוחרר אור לביתו, עדיין על כסא גלגלים, להמשך שיקום במחלקה לאשפוז יום. במשך שנה וחצי נוספות המשיך בתהליך השיקום, החל ללכת ללא עזרים, דיבורו השתפר וכל התהליכים הקוגניטיביים השתפרו לאין הכה.

בסוף חודש נובמבר 2009 סיים אור את תהליך השיקום בבית החולים וכיום הוא ממשיך בפעילויות שיקום רבות: שחייה, רכיבה על אופניים, טיפוס על קירות במסגרת ספורט אתגרי, תרגול יוגה, פלדנריז ופעילויות קוגניטיביות רבות נוספות.

"כשהשתחררתי מבית החולים הייתי עדיין על כסא גלגלים, אבל בתוך חודש מהגעתי הביתה התחלתי ללכת רק בעזרת הליכון ותוך זמן קצר גם ללא אמצעי עזר מהר מאוד הגעתי למצב בו הלכתי ברגל מביני בקרית אונו לתל-השומר. כיום, לאחר השיקום, אני ממשיך בפעילויות רבות – הן פיזיולוגיות והן קוגניטיביות – על מנת להמשיך ולהתקדם." אומרים שלצר המיכשור והטכנולוגיה המתקדמת אין שום דבר שיחליף את המקצועיות והנשמה של הצוות.

"לאורך כל תהליך האשפוז והשיקום הייתי בידיים הכי טובות והכי מקצועיות. ביחידה לטיפול נמרץ טופלתי על-ידי צוות רופאים ואחיות מסוד ומקצועי מאין כמוהו. האיתור המידי של ההחמרה במצבי ונקיטת הפעולות הנכונות הם כנראה בין הסיבות העיקריות שאיפשרו את מהלך השיקום שלי.

"מדובר באשפוז של כשנה עם עליות ומורדות ותמיד חיך חם, חיבוק, גישה חיובית ועידוד מהצוות, ותמיד עם רחפה קרימה לעבור עוד משוכה."

יש הרבה מטופלים שנמצאים במצב דומה והם בראשית התהליך השיקומי. איזה עצות יש לך לתת להם על מנת שיוכלו לעבור את התקופה הקשה.

"הייתי רוצה להעביר מסר ולהגיד לכולם: אל תרימו ידיים ואל תתיאשו. תמיד אפשר להתקדם, תמיד יש יעד חדש אליו אפשר להגיע. אל תשוו את עצמכם לאחרים. הסתכלו רק על ההתקדמות שלכם. הביטו על חצי הכוס המלאה. ולמשפחות הייתי מציע: שדרו תמיכה, עידוד וביטחון בלתי מתפשר לאורך הדרך ביכולת השיקום, ואל תציבו יעדי זמן."

ד"ר יבגניה אגרנוב משמשת כיום כמנהלת השירות לשיקום אמבולטורי נפגעי ראש, והיא מפרטת את אנשי הצוות שהיו מעורבים בטיפול באור: ד"ר פביאנה חצ'ניוק, ד"ר יבגני חלבטובסקי (רופאים בשנת"ח), רגינה סלזניב (האחות האחראית בשנת"ח), גילי יוחנני (עובדת סוציאלית), הדר לוי (פיזיותרפיסטית), מיכל דוד (קלינאית תקשורת), יעל פרוסט (מרפאה בעיסוק) – ומוסיפה בגאווה: "הצוות הסיעודי והפארה-רפואי של המחלקה הוא פשוט נהדר. בלעדי המחלקה לא היתה מגיעה להישגים כאלה גם עם המטופלים – דרור קנרלשטיין, יונתן לוי, אהרון קרוב – פצועי צה"ל הקשים ששיקומם במחלקה."

ד"ר אגרנוב מוסיפה: "אנחנו יודעים שטיפולים שיקומיים גורמים לשינוי במוח. שימוש בשיטות חדשניות מעודד החזרת פונקציות מסוימות. לפעמים יש התנגדות מהמטופל שלא מודע למצבו, זה מצריך עבודה מאד יצירתית ועבודת צוות. לפעמים יש מקרים של פסיכיות מאד גדולה מצד המטופל, כמו שהיה במקרה של אור בגלל הבעיה באונות של המוח. המשפחה במקרה הזה היתה נהדרת ודחפה אותו מאד. באיזשהו שלב אור החל להבין את מצבו, יצא הרבה הביתה בסופי שבוע, השתתף בספורט אתגרי והתחיל להשתחרר."

איך היית מגדירה את סוד ההצלחה?

"זה שילוב של טיפול רפואי נכון, עבודת צוות, סוג הפציעה עצמה, תמיכת המשפחה, מזל וכמובן ההבנה והנחישות של המטופל."

על ריאומטולוגיה

ציור נוף של רנואר, 1865

בפיסול ונעזר באסיסטנט שעיצב את העבודות לפי הנחיותיו. במאה העשרים התפתחו הטיפולים הריאומטולוגיים והקלו במידה מסוימת על סבלם של החולים, בעיקר באמצעות הסטרואידים והתרופות מקבוצת ה-NSAIDs שפותחו אז. את פריצת הדרך המשמעותית ביותר חוונו בעשור האחרון, עם כניסת הטיפולים הביולוגיים לתחום הריאומטולוגיה. התרופות הביולוגיות, בראש ובראשונה שלוש בולמי ה-TNF (רמיקיד, אנברל והומיר), מהווים פריצת דרך של ממש בטיפול במחלות דלקתיות בכלל ובטיפול בדלקת מפרקים שגרונת בפרט. מחלה זו, שהיא השכיחה במחלות המפרקים הדלקתיות, פוגעת בכאחו אחד מן מהאוכלוסייה. מתן התרופה (התכשירים ניתנים באופן שונה, עירוי דו-חודשי, זריקה תת-עורית דו-שבועית או דו-חודשית, כוללות בחומר) מאפשר לא רק שליטה בכאב ובדלקת, אלא גם מביא לשיפור בתפקוד הפיזי של החולים ומונע את ההתקדמות הרנטגנית של המחלה. התרופות אמנם כלולות בסל הבריאות רק

האם התרופות הביולוגיות היו מונעות את התפתחות התנועה האימפרסיוניסטית?

מאת || ד"ר מרב לידר

התנועה האימפרסיוניסטית התפתחה באירופה החל מאמצע המאה ה-19. בניגוד למסורת הציור הקלאסי לפיה נוצר הדימוי לראשונה כרישום, דגלו האימפרסיוניסטים בציור ישיר, ללא סקיצות מקדימות, ציור הנובע מהתבוננות ישירה בטבע ומוסר אותו כתגודות צבעוניות. האימפרסיוניסטים הביעו דרך יצירותיהם גישה אמנותית חדשנית. הם ציירו מחוץ לסטודיו המסורתי במטרה להביע את הרגע החולף, ללכוד את האור בשעה מסוימת ביום, ואת השפעותיו על המרקם, על הצבעוניות ועל הנושא המתואר. גם הטכניקה שלהם נחשבה בזמנה כפורצת דרך – משיכות מכחול קצרות ונקודתיות של צבעים טהורים וחזקים, מרקם גס ועבה, וחוסר דגש בפרטים. כל אלה גרמו לציור להיראות לא גמור, כמעין סקיצה.

עם מובילי התנועה האימפרסיוניסטית נמנה גם פייר אוגוסט רנואר, שהקים בשנת 1874, ביחד עם קלוד מונה, קאמי פיסארו ואלפרד סיסלי את "החברה של ציירים, פסלים ואמני תחרו", לאחר שעבודותיהם נדחו על-ידי "הסלון" הפריזאי. יצירותיו של רנואר בשנים אלה קיבלו תפנית חדשה: מציורים ברורים על-פי המסורת הקלאסית התפתחו ציורים שאופיינו במשיכות מכחול חדות וחסרות דיוק. אמנם ניתן ליחס את השינוי לאידיאלוגיה האימפרסיוניסטית בלבד, אך לא מן הנמנע הוא שמחלת המפרקים ממנה סבל רנואר באותן שנים, תרמה את חלקה.

רנואר פיתח דלקת מפרקים שגרונת, שטופלה כמקובל באותה תקופה – בצום, מיצים, חוקנים ושהייה באקלים חם. ברור שיעילות הטיפולים היתה מזערית ובריאותו של הצייר התדרדרה. הוא איבד אטיאט את היכולת להשתמש בכפות ידיו. עם התפתחות העיוותים האופייניים למחלה, נאלץ רנואר לקשור את המכחולים לכפות הידיים בסמרטטים על מנת להמשיך ולצייר משום שלא היה מסוגל לאחוז בהם יותר. באחרית ימיו התמקד רנואר יותר

היצירה הנגיעה החוויה

טיפול באמנויות הוא שם כולל לשימוש בתהליכי יצירה והבעה בתחום האמנויות. הוא כולל טיפול באמנות חזותית (פלסטית), טיפול באמצעות מוזיקה, תנועה ומחול, דרמה, פסיכודרמה וביבליותרפיה (טיפול בעזרת טקסטים ספרותיים).

האמנות מאפשרת למטופל להביא למפגש דימויים, סמלים וסיפורים. מכיוון שהציור הוא שפה של הלא מודע, ברגע הראשון שאנו אווזים צבע ואיתו מציירים מגיל שנה לערך, אנו חשים כי החיבור הוא טבעי למקום בו נמצא הרגש. בהתחלה הציור הוא חלק מלמידה סנסומוטורית, לאחר מכן הילד מצייר את הדברים המעסיקים אותו, מתוך עצמו ומתוך סביבתו.

טעות נפוצה היא להניח כי רק ילד יכול לצייר. כל אחד שיכול לאחוז בצבע, מכחול או פחם, מסוגל להעלות תכנים על הגייה. במפגשי טיפול באמנות מצייר המטופל את תחושותיו, ומשם מתחיל מסע מרתק אל מה שהלא-מודע של המטופל פותח לפנינו. בטיפול באמנות מייצגת היצירה היבט נוסף עליו יכולים המטופל והמטפל להתבונן במפגש עצמו ולאחריו. דבר זה מעניק לשניים יכולת מיוחדת לחזור לרגעים בטיפול ולהיות מסוגלים אף לגעת בהם פיזית. היצירה והנגיעה בצבעים ובחומרים, נותנים למטופל קירבה אל החוויות הנפשיות המוקדמות. יחד עם קירבה זו, התוצר היצירתי מחזיק עבורנו את התוכן ואנו יכולים להתרחק ולהתבונן בו בתחושה יותר מוגנת.

ישראל ממוקמת בצמרת המדינות המובילות בעולם בטיפול באמצעות אמנויות ומקדימות אותה רק ארה"ב ואנגליה.

מירה פלג

מטפלת באמנות

במחלקה הפסיכיאטרית

ואמנות

עוצמתה של המוזיקה

"ולקח דוד את הכינור וניגן בידו ורוח לשאול וטוב לו וסרה מעליו רוח הרעה" (שמואל א', ט"ז, כ"ג)
מוזיקה משפיעה עלינו באופן פיזי, ריגשי, חברתי ובעיקר מוטיבציוני. היא משמשת כלי עוצמתי וזמין ומקדמת ביטוי אישי. המוזיקה היא שפה בינלאומית, חוצה תרבויות, עמים ומגדרים ומשמשת כתמיכה בבריאות הפיזית, הרגשית והחברתית של המטופלים במחלקה.

מאז ומתמיד שימשה המוזיקה ככלי ביטוי ראשוני לאדם. פרויקט "רוש מושיטה יד לחולה" במחלקה ההמטולוגית, מאפשר למטופלים לברוח לשעה ממציות הטיפולים הכימיים והפחדים של מחלה מסכנת חיים ולהתמכר לצלילים עדינים של תופי טם, קסילופון, מקל גשם, פעמוני רוח וליצור תזמורת אישית. הטיפול הוא יחידני ונעשה בחדרו של המטופל, אחת לשבוע, על ידי תרפיסטית מוכשרת. לטיפול נבחרים מטופלים עם ימי אשפוז ארוכים, מבוגרים וצעירים, שיכולים ליהנות מפירות של טיפול ארוך טווח.

התרפיסטית לא מלמדת נגינה או שירה, אלא משתמשת במוזיקה כבסיס לתקשורת. הכלים והקולות משמשים כדי לגלות את עולם הצלילים וליצור שפה מוויקלית משותפת עם המטופל. המטפל והמטופל לוקחים יחד חלק אקטיבי בפגישות דרך נגינה, שירה והקשבה.

המטופלים החוורים, שמכירים את הפרויקט, נרשמים מראש ל"שעת המוזיקה" ודואגים להזכיר לצוות הסייעודי לתכנן את טיפולי היום כדי שיוכלו להתפנות בזמן למוזיקה. הפרויקט מתקיים במחלקה זו השנה השלישית.

חולה שעברה השתלת מח עצם תרמה לנו את כלי הנגינה. חברת רוש מממנת את התרפיסטית במוזיקה. התרפיסטית מגיעה אחת לשבוע ועובדת באופן פרטני עם החולים שעוברים טיפולים.

שיר שחק, תרפיסטית במוזיקה, והמטופל נפתלי שלום רחמים בגלל כללי הבידוד ההגנתי הקפדניים היא נדרשת לחטא את הכלים בכל מעבר מחדר לחדר. היא לא מלמדת מוזיקה אלא בוחרת עם המטופל שירים, שרה בליווי גיטרה, והמטופל מצטרף בנגינה על אחד הכלים. שירים השגורים בפניו תופסים פתאום משמעות אחרת בסיטואציה של מחלה וזה מאד מרגש וגורם לשילוב של דמעות, צחוק ורגשות. מדובר בפרויקט מדהים.

נורית שניידר

אחות אחראית במחלקת המטואונקולוגיה מבוגרים

פייר אוגוסט רנואר

בהתוויה של מחלת מפרקים שגרונת העמידה לטיפול בתרופות נוגדות דלקת, אך יעילותן הוכחה גם בדלקת מפרקים שגרונת התחלתית. למעשה, יש הגורסים כי ברגע קביעת האבחנה נפתח "חלון הזדמנויות" טיפולי. התחלת טיפול באחד מבולמי TNF תכלול את התהליך הדלקתי באופן אפקטיבי. בכך ימוגר הכאב וימנעו הנזקים האנטומיים למפרקים ובעקבותיהם העיוותים המונעים תפקוד תקין. פרט לבולמי TNF, פותחו בשנים האחרונות תרופות ביולוגיות נוספות ועוד רבות נמצאות בפיתוח. היחידה הריאומטולוגית בשיבא לוקחת חלק פעיל במרבית המחקרים הבינלאומיים העוסקים בכך.

ולו פייר אוגוסט רנואר היה חי בעידן התרופות הביולוגיות בריאומטולוגיה, ניתן להניח שמחלת המפרקים שלו היתה נבלמת וכושר הציור והפיסול המקוריים שלו היו נותרים ללא פגע.

האם גם אז היה תורם תרומה כה רבה להקמת הזרם האימפרסיוניסטי?

הכותבת היא רופאה בכירה מהיחידה הריאומטולוגית

מימין לשמאל: איריס הורוביץ, רכזת הדרכה וסגנית מנהלת המחלקה; סיון לבחר, רכזת הדרכה; אלינור מעודה, מזכירה; רותי גפני, מנהלת מחלקת ההדרכה; סמדר אולמדן, רכזת הדרכה

חלקת ההדרכה, בראשותה של רותי גפני, פועלת בבית החולים כ-15 שנה, אבל תפסה תאוצה והעלתה באופן משמעותי את

היקף פעילותה בחמש השנים האחרונות. המחלקה עוזרת בקידום ובפיתוח המשאב האנושי של המרכז הרפואי, ומטרתה להוות גורם מרכזי המתווה את המדיניות בתחומי ההדרכה. צוות המחלקה יוזם, מפתח ומקיים פעילויות מגוונות המתבססות על עידוד לחדשנות, למידה והעלאת רמתם המקצועית של העובדים ושל היחידות השונות, בעזרת הדרכות והכשרות באופן שיטתי ומתמיד. ההכשרה מתבצעת באמצעות קורסים, השתלמויות, לימודים אקדמיים ותהליכי ייעוץ ארגוני ולמידה תוך כדי תפקיד.

גפני, בעלת תואר שני בלימודי עבודה באוניברסיטת תל-אביב, נחשבת לפרפקציוניסטית בתחומה ובקיאיה עד הפרט האחרון בכל קורס המתקיים במתחם. "כל עובד יכול לשפר את יכולותיו המקצועיות באמצעות קורסים ייעודים לעולם עיסוקו. המערכת משקיעה בעובד במימון מלא או חלקי של ההשתלמויות. יש פה קמפוס של למידה בתחומים שונים ואוכלוסיה מגוונת".

הסדנאות לפיתוח מנהלים במקצועות הבריאות, בנות 100 שעות לימוד, שיועדו לכלל מנהלי מקצועות הבריאות/הפארה רפואיים, סגנים ועתודות ניהוליות, נחשבו לפופולריות מאוד וזכו להצלחה רבה במרוצת השנה האחרונה. מטרתו העיקרית של הקורס היתה הקניית כלים להתמודדות עם המציאות הדינאמית, המורכבת והיום-יומית של מנהלים בכירים בארגוני בריאות, תוך הצגת מודלים חדשניים ומתקדמים בכל אחד מתחומי הניהול.

לצד העבודה הסדנאית ניתנו הרצאות על-ידי פרופ' זאב רוטשטיין, פרופ' שלמה נוי, ד"ר ארי שמיס, מר גלעד נבו ורבים נוספים.

גם המודולה לביולוגיה משפטית (40 שעות לימוד), שמטרתה הקניית ידע מתקדם ומעמיק בתחומי הביולוגיה המשפטית, זכתה לשבחים מצד המשתתפים. הקורס יועד לכלל עובדי בית החולים ופתח צוהר לעולם הרפואה המשפטית, תפקידי המעבדה הביולוגית, זירת העבירה ודגימת מוצגים, וזהו חלקים באסון רבי-נפגעים, בדיקת קשרי משפחה מרעיים

וחוקיים, עקרונות המשפט הפלילי ומאגר ה-DNA הפלילי בישראל. את הקורס ניהלה ד"ר נורית בובליל, מומחית ברפואה משפטית. בין המרצים בקורס: ד"ר רון לבנטל, מנהל המעבדה לסיווג רקמות במרכז הרפואי שיבא, פרופ' יהודה היס, מנהל המרכז הרפואי משפטית, ובכירים מהיחידה לזיהוי פלילי במשטרת ישראל.

בימים אלה מתקיימים מספר קורסים עליהם ראוי להרחיב את היריעה:
קורס המעבדה הרפואית בשירות האבחון והטיפול בחולה, קורס בן 60 שעות לימוד. הקורס נבנה ביוזמה משותפת עם הר"ר אתי רוזנה, מנהלת יחידה במעבדה ההמטולוגית

קמפוס של למידה

רותי גפני וצוות מחלקת ההדרכה מפעילים במקביל שורה ארוכה של קורסים, השתלמויות וסדנאות להעשרת העובדים. ברוכים הבאים לבית הספר שכולם אוהבים ללמוד בו

ואחראית תחום איכות באגף המעבדות, יחד עם ד"ר אריאלה ציבילין, מנהלת המעבדה והמכון לקרישת דם. בקורס לומדים כ-140 עובדים מאגף המעבדות.

קורס איכות ומצוינות, קורס בן 500 שעות לימוד, כ-14 חודשי לימוד אינטנסיביים, המיועד לעובדי המינהל בבית החולים. הקורס כולל בתוכו תחומי הכשרה במדעי הרפואה - אנטומיה, פיזיולוגיה ומערכות הגוף. בקורס ניתנות הרצאות של מנהלי יחידות שונות במרכז הרפואי לצד תחומי העשרה דוגמת:

איכות ומצוינות במתן שירות, ארגון ומינהל, תקשורת בינאישית, לחץ ושחיקה, דיני עבודה, עבודת צוות ועוד. GCP (Good Clinical Practice)

לנושא זה ניתנה עדיפות בשנה וחצי החולפות. הקורס נבנה בשיתוף צוות מחקר ופיתוח בראשותו של פרופ' שלמה נוי וגב' איב קרת. הקורס בא לענות על צורך מיידי בהכשרת העוסקים במחקר קליני בבית החולים. עד היום עברו את הקורס בהצלחה למעלה מ-550 מעובדי המרכז הרפואי.

בחדשים הקרובים צפויים להיפתח מספר קורסים שאף הם צפויים להיות מבוקשים מאד. קורס לעובדי מערכת הבריאות במסגרת גמול מינהל, מודולה ייחודית בת 40 שעות לימוד, המיועדת בפרט לעובדי בתי חולים ממשלתיים. נושאי הקורס יכללו בין השאר: מבנה מערכת הבריאות וקשרי גומלין, חוק ביטוח בריאות ממלכתי, חוק זכויות החולה, התמודדות צוות מטפל מול החולה ומשפחתו, סוגיות בטיפול בית חולים, ניהול סיכונים ובטיחות, טכנולוגיות חדשות, סל התרופות, מחלות זיהומיות ופנדמיות, שעת חירום ועוד. הקורס צפוי להיפתח ב-12 מחזורים נפרדים וצפויים להשתתף בו למעלה מ-400 תלמידים. קורסי אנגלית. הקורסים מיועדים למנהלים ולעובדים החפצים בשיפור מיומנויות ורמת השליטה בשפה האנגלית. הקורס יתבסס על הרחבת אוצר המילים והקניית ביטחון בשימוש בשפה. הקורס נבנה עם ארפטיצה ברורה לטרמינולוגיה רפואית, כאשר הדוגמאות והסימולציות בקורס יתבססו על דוגמאות שיעלו המשתתפים מחיי היום-יום במרכז הרפואי.

קורס בפיזיולוגיה של מערכת הנשימה, תפקודי הריאה, הלב והמאמץ. הקורס נבנה ביוזמת המכון למחלות ריאה והמעבדה לתפקודי ריאה במרכז הרפואי. הקורס מיועד לכלל הסקטורים בבית החולים, תוך דגש על האוכלוסיות של טכנולוגים רפואיים ועובדים פארה-רפואיים. הקורס יקנה ידע נרחב במחלות ריאה חסימתיות, CF ומחלות ברונכיאלטיות, אי-ספיקה נשימתית, הפרעות נשימה בשינה, תסחיף ריאתי, התפתחות מערכת הנשימה ומומים מולדים, דימות החזה ועוד.

"יצרנו מורשת ואנו מנחילים אותה לכלל האחיות"

אורית הורוביץ, אחות אחראית בטיפול נמרץ ילדים, מדברת על המוטו שבעשייה הרצופה: "חייבים לדבר אל האנשים בגובה העיניים ולהוסיף גם נשמה יהודית"

בט אחד בפניה ובאופן בו היא מציגה את הדברים מספיק כדי להבין את כל התורה. אורית הורוביץ עושה את עבודתה באהבה וכשאלה הם פני הדברים, גם הקשיים המורכבים ביותר מקבלים בעיולות פתרונות מקצועיים ואנושיים. הורוביץ, בת 45, נשואה ואם לשלושה ילדים, בוגרת אלוה ילין ברמב"ם, תואר ראשון בסיעוד באוניברסיטת ת"א, תואר שני בניהול מערכות בריאות באוניברסיטת באר שבע, משמשת מזה כשלוש שנים כאחות האחראית בטיפול נמרץ ילדים, ובקרום תשלים 20 שנות עבודה בבית החולים. לאחרונה היא אף וכתה באות העובד המצטיין מטעם שיבא ומשרד הבריאות.

ילדים הוא שם המשחק עבורה: תשע שנים היא שימשה בתפקיד סגנית אחות אחראית בפגייה, חמש שנים כאחות אחראית בילדים ב' דרום, וגם תפקידה הנוכחי דורש מיומנויות ניהוליות ולצידן מיומנויות גבוהים של רוח וחמלה כלפי הילדים.

"זה עולם בפני עצמו. לפגים הגעתי במקרה, אבל זה תחום שהתאהבתי בו. היה ברור לי שגם כאשר אמשיך לעמדות ניהול – העבודה תהיה באחת המחלקות הקשורות בילדים. כשהציעו לי לקבל את האתגר בתפקיד הנוכחי – אי אפשר היה לוותר על ההזדמנות". הורוביץ מלאת שבחים לאנשים העובדים איתה מדי יום: "יש פה צוות מדהים ואיכותי – מאתגר מאוד להוביל צוות מקצועי ומיומן. אנשים אומרים לי: מאיפה הבאת את הצוות הזה, זה כאילו שבחרת אותם בפניצטה". מי שחושב שרף מקצועי גבוה הוא המתכון הבלעדי להצלחה, בפירוש מתעלם מן משמעותי המעניק מימד נוסף של אנושיות. "אם אתה לא מחובר לנושא ברמה הרגשית, אתה לא יכול לתפקד. האנשים המגיעים אלינו כבני משפחתם של החולים, פוגשים אותנו מהמקום הכי מרוסק ומשברי. החיים של ילדיהם תלויים בנו. אנחנו חייבים לדבר אליהם בגובה העיניים כדי שידעו שהם במקום בטוח. אי אפשר לעבוד בצורה קרה ולא רגשית. הנשמה היהודית מחלחלת לכל מקום."

איך מתמודדים עם העובדה שלא את כל הילדים ניתן להציל?

"אתה נקשר לילד ולפעמים מאבד אותו. אי אפשר שלא לסחוב את זה הביתה. לא תמיד ניתן לעשות את ההפרדה ובפירוש יש אנשים שנשברים. אני חושבת שלטיפול נמרץ יש פן אנושי קשה, שלא כולם מסוגלים להתמודד איתו, בעיקר אנשים צעירים או אמהות צעירות. הרבה אחיות פרשו מכאן בשל הקושי הנפשי, אבל מצד שני יש את ההילה של טיפול נמרץ והאתגר המקצועי שכליך חשוב לצוות."

אי אפשר להתעלם מכך שרבים מהילדים המגיעים אליהם הם משטחי הרשות הפלשתינית או מעזה.

"ילד זה ילד. אנחנו לא עושים הפרדה ולא מסתכלים על הנושא בעין פוליטית. אני לא

האחיות: "אנחנו מנסים להנחיל ולהרגיש את אלמנט האנושיות והתקשורת הנכונה. להבין שמולך עומד אדם. יצרנו מורשת ותפקידנו הוא להעבירה לאחיות החדשות."

כולם מדברים על המצוקה הקשה והיעדר היכולת לעמוד במיכסת האחיות הנדרשת. "לאחרונה קשה לגייס אחיות לבית החולים, בפירוש קיימת מצוקה. לחברות הייטק וחברות תרופות עשירות יש המון מה להציע: שכר גבוה יותר, בלי שבתות, לילות, תורניות. אנחנו במרתון הכשרה של צוותים, בנינו תוכנית הדרכה ייחודית בה ריכזנו קבוצות גדולות של אחיות בכל פעם, וכל זה עם כמות תקנים מאוד מצומצמת ופעילות רצופה ושוטפת של המחלקה."

הורוביץ מציינת בסיפוק רב את התמורות המשמעותיות שחלו במקצוע הסיעוד בעשורים האחרונים: "סיעוד זה מקום עם המון נתינה. על הניי, המקצוע הוא אותו מקצוע, אבל מבחינה פרופסיונלית אין ספק שעשינו צעדים גדולים קדימה. מבחינת העצמה של מקצוע האחיות – יש לך הרבה יותר יכולת לבטא את עצמך. בעבר, האחיות הייתה מעין שוליה של הרופא. היום זה מקצוע בפני עצמו עם תוכן ומהות. סיעוד ורפואה הולכים יחד, אבל כל אחד מהתחומים עומד בפני עצמו".

תמליצי לילדיך ללכת בדרכך?

"יש לי ילד בן תשע שידעו ושומע המון

"סיעוד זה מקום עם המון נתינה". אורית הורוביץ

דברים. סיפרתי בבית שיש לנו בבית החולים ילד במצב מאוד קשה והילד שלי התערב ואמר: מה הבעיה, תעלו אותו על 'אקמו' (מכונת לבריאה). וזה מראה עד כמה גם הבית מחובר לעבודה שלי.

"אני אוהבת את מה שאני עושה, אבל ארצה שהילדים שלי יעשו רק מה שהם אוהבים. אם ירצו לבחור בדרכי – ויהיו מאושרים – אהיה מאושרת בשבילם."

נתקלת בשום קושי אצל הצוות. הכול נמרד רק על-פי הפן המקצועי. לעתים זה קשה מאוד, בפרט במלחמה או בזמנים של עימות, אבל זה לא בא לידי ביטוי באטמוספירה של המחלקה. אתה רואה גם את הכאב בעיניהם של ההורים הפלשתינים, ולומד להבין ולהכיר את מצוקתם. אני לא רואה בהם אויב." כמנהלת, מרגישה הורוביץ את חשיבות ההדרכה והשמעת התהליכים בדור העתיד של

טיפול וריפוי פצעים

חדשנות ודאגה טיפולית לשיפור איכות החיים

חבישות בטכנולוגיית הידרופייבר
הייחודית לחברת **ConvaTec**

• מאפשרת ספיגה ונעילת הפרשות
ובקטריות הרחק מהפצע.

AQUACEL

• בתוספת יוני כסף -
עם העוצמה האנטימיקרוביאלית.

AQUACEL Ag

• חבישת הגל קצף הייחודית נותנת
משמעות חדשה לטיפול בפצעים.

Versiva

פותחו החבישות המתקדמות שחשובות במיוחד
לקידום הטיפול בפצעים קשי ריפוי כגון: כיבים
ברגל סוכרתית, על רקע ורידי ופצעי לחץ.

GRANUFLEX

החבישה ההידרוקולאידית הראשונה בעולם,
היחידה המורכבת משלושה הידרוקולאידים,
יצרת מחסום בפני חיידקים ונגיפים.

עם ניסיון של יותר מ-25 שנה בטיפול בחולים
ומחויבות לחדשנות בתחום הטיפול בפצעים,
ConvaTec עומדת בחזית שינוי הדרך שבה אנשי
מקצועות הבריאות מטפלים בפצעים כרוניים.
חוקרים גילו וקבעו שניתן באמת ובתמים לסייע
לריפוי פצעים על ידי שמירת הפצעים מכוסים
ומניעת היווצרות גלדים!
כתוצאה מהתגליות בתחום הטיפול בפצעים,

ConvaTec

מפיצת מוצרי

פילטל
פרמצבטיקל בע"מ

לייעוץ והדרכה 1-800-800-150 (שיחת חינם) www.philtel.co.il

"קחו מה שתוכלו להציל, כך הוא נשאר לי בחיים"

מאת || רונה סימון ואביבית שיימן

מתאמות תרומות איברים

1

עידן בו הטכנולוגיה שולטת בכל, ונראה כי האדם הוא בלתי מנוצח, עדיין חיים בקרבנו אנשים אשר חולים במחלה שהורגת אותם, והאלטרנטיבה הטיפולית היחידה שתוכל להצילם היא השתלת איברים. כמתאמות תרומות איברים, אנו צועדות במשעול החיים והמוות ומנסות לאזן בין סוף להתחלה חדשה. אנו מתוודעות למשפחה אשר יקירה נמצא מאושפז במצב אנוש עם פגיעה מוחית קשה. בדרך כלל, אנו מוצאות משפחה אבודה, כואבת, אשר נשאבה למצב זה באופן פתאומי ואכזרי. לעיתים זה אבא שאיבד את הכרתו בפתאומיות בגלל שבץ מוחי, לעיתים זו הבת שנפצעה קשה בתאונת דרכים, או הילד שדימם לתוך מוחו בגלל פגם מולד. התהליך מתחיל תמיד מתוך חמלה, מתוך רצון להיות שם בשביל מי שנשאר מאחור, אבוד ומבולבל. השיחה הראשונית היא תמיד על היקיר או היקירה הבריאים והמתפקדים עד לרגע האירוע. בפגישות הבאות אנו מכירות את בני המשפחה, מפתחות יחסים של אמן וכבוד הדדי, מזהות את הכוחות המניעים אותם, מה מלכד אותם, ומה יעזור להם לעבור את התהליך בצורה אשר תאפשר להם להמשיך ולחיות עם ההחלטות שתקבלנה לבסוף. השקיפות היא מלאה. אנו, כנציגות הנהלת הסיעות, מתחייבות לתמוך במשפחה ובמטופל בכל דרך. כל השאלות נענות, וכל האפשרויות מונחות על השולחן. "אז מה קורה כאשר חושדים במוות מוחי לפי הבדיקות?" אנו נשאלות ומשיבות: "מתכנסת ועדה מיוחדת של שני רופאים מומחים, אשר קובעת באופן אובייקטיבי ולפי החוק את המוות המוחי." "ואם יש מוות מוחי, האם מנתקים מכל המכשירים?" עולה השאלה. "זו אחת האפשרויות. יש אפשרות נוספת, האם תרצו

לשמוע?" – אנו משתפות.

"כן, בבקשה. הנושא הזה מאוד מלחיצ אותנו, מדובר כאן בהחלטות גורליות שאנחנו צריכים לקבל", אומרים בני המשפחה. ואנו משיבות: "ניתנת לכם האפשרות, הזכות להציל חיים של אחרים עלידי תרומת איברים. הייתם רוצים לשמוע על כך?" תרומת איברים אפשרית רק לאחר קביעה חד-משמעית של מוות מוחי שהוא מוות לכל דבר ואין ממנו חזרה. הגוף עדיין חם, הלב עדיין פועם, אולם במהרה יקרסו האיברים כיוון שמרכז החיים במוח מת. לאחר המוות הלבבי, לא ניתן לתרום איברים. ניתוח להנצלת איברים יתבצע רק לאחר הסכמה פה אחד של בני המשפחה. הניתוח הוא ניתוח לכל דבר, המתבצע בצורה המכבדת את המטופל. כמתאמות, אנו אחראיות על המטופל ונמצאות לצידו במשך כל זמן הניתוח ועד לסופו, ומערכונות את המשפחה לפי בקשתה. הגופה נותרת שלמה, וניתן לבצע קבורה רגילה.

האיברים מועברים מיידית לחולים, אשר ממתנים להם בחדרי הניתוח השונים ברחבי

הארץ. המרכז הארצי להשתלות במשרד הבריאות הוא הקובע למי מוקצים האיברים, בהתאם לרשימות ממוחשבות ארציות של כלל החולים הממתנים.

ההחלטה קשה ומרגישה את הסוף. אנו שם כדי לתמוך ולחבק, ומציינות שנכבד כל החלטה שתתקבל. חשוב שכולם יהיו שלמים עם ההחלטה.

עם קבלת ההסכמה מבני המשפחה, אנו מעורדות אותם לראות שוב את יקירם ולהיפרד ממנו. זהו רגע ההשלמה עם הבלתי נמנע, הדרך שאין ממנה חזרה. משפחות מתארות את הרגע כסגירת מעגל וכבר מביעות רצון לפגוש אחר כך את המושתלים. הכאב והאובדן כבר מתועלים לאפיקים של תקווה והמשכיות.

אנו נוהגות לבקר את המשפחה גם בזמן השבעה. יחסי האמן והכבוד ההדדי ממשכים גם מחוץ לכותלי בית החולים. אתם לא לבד, אנו אומרות, הצטרפתם למשפחה המלוכדת של תורמי האיברים בארץ, בליווי המרכז הארצי להשתלות. אנחנו איתכם. לא אחת כינסנו מפגש בין משפחה תורמת למושלתים. זוהי חוויה חזקה ומשלתית. רגשות מתפרצים בבת אחת והצדדים נופלים זה על צווארו של זה. פתאום מוצאים מכנה משותף: תאריך יום הולדת, תחביב משותף, אהבות דומות, גורל אשר הפגיש בין כולם. כל צד מספר את סיפורו, החיים שלפני האובדן לעומת החיים שלאחר ההשתלה, הקשיים בפרידה לעומת קשיי ההחלמה מהניתוח המסובך, החששות והמחשבות – האם עשינו את הדבר הנכון, לעומת החיים החדשים שהוענקו במתנה.

"אני שמחה", אומרת אשתו של תורם איברים, "שלקחתם כל מה שיכולתם כדי להציל אחרים, כך הוא נשאר לי בחיים, וזכיתי למשפחה חדשה."

תהליך מתוך חמלה. רונה סימון (משמאל) ואביבית שיימן

חדש! עמינח ספורט

המזרן הרשמי של ספורטאי מכון וינגייט

במבצע
4,444 ₪
 במקום 5,555 ₪

מחקרים מדעיים מראים בבירור שספורטאים שישנו טוב יותר הגיעו להישגים ספורטיביים גבוהים יותר. בעקבות כך, **פיתחה חברת עמינח עבור ספורטאי וינגייט את מזרן "עמינח ספורט" עם הג'ל האקטיבי.** המזרן תומך בעמוד השדרה לאחר פעילות מאומצת, מקטין לחצים המופעלים על החוליות במהלך שנת הלילה ובכך מספק לגוף ולעמוד השדרה את המנוחה שהם זקוקים לה. ומה שטוב לספורטאים הישגיים, בוודאי טוב גם בשבילך. שינה טובה התומכת בעמוד השדרה מעניקה גם לך אנרגיות ליום חדש, תחושה חיונית וגוף בריא. **אם זה טוב לספורטאי וינגייט זה בטח טוב בשבילכם!**

עמינח
SPORT

המזרן הרשמי
 של ספורטאי
מכון וינגייט

להשיג ברשות עמינח סנטר 720-720-800, ברשת גוד ניט ואצל המשווקים המורשים 8 תשלומים • www.aminach.co.il • מתייחס למזרן במידה 1.90x1.40 מ' • בכפוף לתקנון. 2% הנחת מזומן. 7.2% ריבית אפקטיבית. ט.ל.ח.

גוד ניט
 סנטר עמינח

נחוכה האנדרטה לזכר חללי חטיבת אלכסנדרוני במבצע חמץ

"בגבורתכם הענקתם לנו את האומץ"

מימין: סא"ל ("מיל") יעקב ארז, אל"מ ("מיל") בנץ פרידן, הארכיטקט יהודה יהב, ראש העיר רמת-גן צבי בר, ואותי רדלר חברת עמותת אלכסנדרוני

שלמה. בגבורתכם – הענקתם לנו את האומץ. באהבתכם ומסירותכם – נתתם לנו את האמונה לחלום ולהגשים.

יו"ר עמותת אלכסנדרוני, אל"מ ("מיל") בנץ פרידן, הודה לכל השותפים בהקמת האנדרטה. "בתחילת הדרך חשבנו כי נחיר את המורשת על-ידי הרצאות בבתי הספר, אך הסתבר לנו כי אין זה מספיק. אנחנו ממשיכים לפעול על מנת ללמד את הנוער את ההיסטוריה, את הקשיים בהקמת המדינה."

סא"ל ("מיל") יעקב ארז, ממפקדי המחלקות במבצע "חמץ", סיפר על הקרב לכיבוש המחנה, אשר הניצחון בו הקל על המשך מלחמת תש"ח והעלה את מורל הגדוד. נשאו דברים גם נציג המשפחות השכולות, יוסף מוגנדרוף, וראש היחידה להנצחת החייל במשרד הבטחון, יעקב גבאי.

להקת צעירי רמת-גן ריגשה את הקהל במחרוזת שירי לוחמים.

ענא (אזור אור יהודה) ונחסמו הצירים הראשיים למעבר הכנופיות הערביות לאזור יפו. לאחר חסימת הצירים וכיבוש השטח, ברחו ערביי יפו והכפריים לאזור רמאללה.

ראש העיר רמת-גן, צבי בר, פנה ללוחמים הוותיקים ואמר, כי יש חשיבות בהנצחת הרגעים שהובילו לכינונה של מדינת ישראל: "אנו חוזרים למסורת, למקומות בהם חירפתם נפשותיכם על מנת לזכור את הלחימה ההרואית למען שחרור מדינת ישראל". בר הוסיף, כי תלמידי תיכון "בליך" יאמצו את האנדרטה ויארגנו את הטקס השנתי.

פרופ' שלמה גוי, מנהל מרכז השיקום ומנהל המחקר והפיתוח במרכז הרפואי שיבא: "אומץ ליבכם בקרב לכיבוש המחנה ובמפגני גבורה עילאיים נוספים עזר לצקת את אבני היסוד של המדינה. האנדרטה המושקעת בה אנו עומדים וסיפור הקרב המתואר, ילוו וייחקקו בו כיכרן הקולקטיבי של אומה

זמן כאילו עמד מלכת. 61 שנה חלפו מאז אותו קרב הרואי של חטיבת אלכסנדרוני לשחרור רמת-גן ואזור תל ליטוונסקי (תל-השומר), אבל העיניים הבורקות מהתרגשות העידו שהלוחמים דאו חווים את אותם הרגעים גם היום. בזה אחר זה הגיעו מיטב הלוחמים ובני משפחותיהם לטקס חנוכת האנדרטה לזכר חללי החטיבה במבצע חמץ. האנדרטה לציון תרומתה של חטיבת אלכסנדרוני לשחרור רמת-גן ואזור תל ליטוונסקי (תל-השומר) במלחמת השחרור, תוכננה על-ידי החטיבה והוקמה על-ידי עיריית רמת-גן במתחם המרכז הרפואי בתל-השומר.

בטקס השתתפו עשרות מלוחמי חטיבת אלכסנדרוני אשר השתתפו במבצע, בני המשפחות השכולות, ראש העיר, מר צבי בר, הנהלת העיר רמת-גן, הנהלת בית החולים שיבא ורבים נוספים. המפגש המרגש בין הלוחמים הוותיקים הותיר תחושה עזה של געגועים לימים שכנראה לא ישובו עוד. החיילים הצעירים שהיו אז בשנות ה-20 וה-30 לחייהם, הם בני 80 ו-90 כיום, אבל האופן בו הם מציגים את הדברים ראוי שיילמד בכל בית-ספר בו מחנכים לאהבת הארץ.

חטיבת אלכסנדרוני כבשה במלחמת השחרור, במסגרת מבצע "נזלת" ומבצע "חמץ", את שכונת רמת-חן, רמת השקמה (כפר סלמה), אזור הספארי, הפארק הלאומי (כפר חיריה) ומחנה תל ליטוונסקי (תל-השומר) שכלל גם את בית החולים.

הלחימה התנהלה במהלך ינואר-אפריל 1948 ובסיומם של הקרבות סולקו הכנופיות הערביות בפיקודו של חסן סלמה מאזור רמת-גן, מכפרי סלמה, חיריה, סקיה, כפר

סיפור הקרב

מעורר

שורה שנייה, מימין לשמאל:

יעקב גבצ'י, מנהל מדור מזון • רפי ממון, עובד מרכז חלוקה •
 אסתר לוצקר, מנהלת משק מרכז חלוקה • זלמן חלימוב, ראש צוות מרכז
 חלוקה • יואב רדאי, עובד מרכז חלוקה • ארנון מאיר, עובד מטבח •
 רוברט חיימוב, אחראי חדר ירקות • ילנה צורן, עובדת מטבח • מרינה דן,
 מזכירה בכירה • יפת מעטוף, משגיח כשרות • סמיון בורוכוב, עובד מרכז
 חלוקה • גברי מושייב, עובד מרכז חלוקה • נדי בהרי, עובד מרכז חלוקה •
 ג'ורג' מסטורוב, ראש צוות מרכז חלוקה • שלום דבורה, עובד מחסן מזון •
 רפאל גדייב, עובד מרכז חלוקה • שלמה אברהם, טכנאי ייצור/ מנהל איכות

שורה עליונה, מימין לשמאל:

רחמין זבולונוב, עובד מרכז חלוקה • משה ארביב, עובד מרכז חלוקה •
 רחמים יאגודייב, עובד מטבח • מנשה דגן, סגן מנהל מטבח • עובדיה כהן,
 טבח • אלישע פוזיילוב, טבח • עובדיה שוטי, שף • כרמלה שוחט, אופה
 בכירה • דוד סלמן, סגן טבח ראשי • משה טחן, טבח • פיני פיליבן, עובד
 מטבח • אבג'ה מנגיסטה, עובד מטבח • שי גפרי, עובד מרכז חלוקה •
 יוסי חנימוב, עובד מרכז חלוקה

המזון

שורה תחתונה, מימין לשמאל:

- מרקל טוכלוב, מנהל משמרת מרכז חלוקה • נעמי יוסופוב, עובדת מרכז חלוקה
- טלי אלאייב, ראש צוות מרכז חלוקה • תמר ששה, ראש צוות מרכז חלוקה
- שושנה ערבבה, עובדת מרכז חלוקה • דרור נורי, מנהל מרכז חלוקה
- שמעון מויאל, מנהל מערך מזון • סימה מנשרוב, סגנית מנהל מטבח
- רבקה בנימין, עובדת מרכז הזמנות • איילה אוחיין, מנהלת משמרת מרכז חלוקה
- טירנה עזר, מזכירה מרכז חלוקה • סוניה סריקוב, עובדת מרכז חלוקה

תאי גזע מצילי חיים אוצר ביולוגי בחבל הטבור!

ד"ר אריה גניגר - מנהל מדעי ופיתוח עיסקי "טבורית"

תאי גזע מדם חבל הטבור נחשבים כיום למילה האחרונה בעולם הרפואה לאחר שהתברר כי הם תאים מצילי חיים, לכן פועלים הרופאים לשימורם והקפאתם בבנק דם מיוחד.

בהשתלה כזו גבוה באחוזים ניכרים על השתלות של תאי גזע ממוח עצם. בעולם קיימים מחקרים בשלבים מתקדמים המראים כי בעתיד תאי הגזע עשויים לשמש גם לריפוי רקמות גוף שונות ולשחזור של תאים פגועים כגון לב, סחוס, כלי דם, מערכות עצבים מרכזיות, תאי כבד תאי בלבב מייצרי אינסולין ועוד.

את דם חבל הטבור, אוצר יקר מפז, ניתן לאסוף רק במעמד אחד - במהלך הלידה. התהליך עצמו הוא פשוט וכלל אינו מכאיב לרך הנולד או לילדת ומתבצע לאחר סיום הלידה וניתוק חבל הטבור. הדם הטבורי נאסף אל תוך שקית איסוף ומועבר למאגר הדם הטבורי הפרטי של ביה"ח "שיבא". הבנק עבר וקיבל הרשאות תקן מחמירות בינלאומיות מארגון מח העצם הבינלאומי ICMC וכן מארגון הגג של בנקי הדם AABB תקן המבטיח שימוש עתידי תקין במנה שנשמרה. בבנק הדם מנת הדם הטבורי עוברת תהליכי עיבוד ובדיקות לשלילת זיהומים חיידקים וויראליים, ותאי הגזע שבה מוקפאים ונשמרים, במיכלי חנקן נוזלי, בטמפרטורה של מינוס 196.

חשוב להדגיש כי "ברפואה כמו ברפואה" החלטה לגבי סוג טיפול מתקבלת על ידי הרופא, או הצוות המטפל. החלטה כזו מתקבלת על בסיס הנתונים הידועים בעת האירוע לגבי החולה. ככל שאנו מתקדמים במחקר הרפואי ומוצאים עוד ועוד פתרונות למחלות וטיפולים רפואיים תוך שימוש בתאי גזע, גדל הסיכוי שהצוות הרפואי ישתמש בתאי גזע לטיפול. במילים אחרות שימור תאי גזע מהווה "תעודת ביטוח ביולוגי" וכמו כל תעודת ביטוח אחרת אנו מחזיקים בה ומקווים בכל לבנו שלא נזדקק.

לא עובר כמעט שבוע מבלי שאנו שומעים בכלי התקשורת סיפור קורע לב על אדם זה או אחר הזקוק להשתלת מח עצם. בדרך כלל מתחיל מרוץ נואש של המשפחה, הקרובים והידידים להשגת דם מבן משפחה או מתורם זר, שלא לדבר על גיוס כספים לצורך השתלה בחו"ל. לעיתים זהו מאבק חסר סיכוי כנגד הזמן. המאמצים הרבים לא פעם עולים בתוהו.

בשנים האחרונות עם ההתקדמות האדירה במחקר, נחשפו יתרונותיו של הדם הטבורי כ"מציל חיים". המדענים גילו כי חבל הטבור - כן, אותו צינור שדרכו מועברים לעובר מזון וחמצן - הוא למעשה מאגר ביולוגי רב-ערך, שבאמצעות התאים שבו ניתן לרפא מחלות ולהשתמש בהם להשתלת מוח עצם, במקרה של מחלה, הן אצל הילוד עצמו והן אצל קרוב משפחה מדרגה ראשונה. בהשתלה עצמית כזו אין סכנה לדחיית שתל, כפי שקורה לא אחת בהשתלת מוח עצם מתורם זר, או אפילו מקרוב משפחה. לא סתם מכנים היום את תאי הדם הטבורי "מצילי חיים".

מבלי להיכנס למונחים רפואיים מסובכים נאמר רק, כי בדם חבל הטבור מצוי אוסף עשיר של תאי גזע או תאי אב איכותיים במיוחד, צעירים, חסרי פגמים באופן יחסי ונקיים מזיהומים. המשמעות היא שתאי גזע יכולים לשמש כתחליף משופר להשתלת מוח עצם ולטיפול וריפוי מחלות ממאירות או תורשתיות. כבר כיום משמשים תאי גזע מחבל הטבור כפרוטוקול מקובל בהשתלות מוח עצם לרפוי למעלה מ- 70 מחלות שונות. היום מסתבר כי מספר השתלות תאי גזע מדם טבורי הולך ועולה שכן השתלות אלה נתגלו כמוצלחות יותר מכל הבחינות ואחוז החולים שמתגברים על המחלה

בהריון?
לפרטים פני למוקד טבורית

TABURIT™
בנק הדם הטבורי

1-700-500-117
www.taburit.co.il

דצמבר 2009

הגני להודות לד"ר יצחק זירנר, מנהל מחלקת שיקום אורטופדי ולצוות השיקום האורטופדי ולהביע הערכתי על יחס חם, מקצועי, אדיב ומזהיר המלווה בהקשבה ונועם הליכות למכביר. עלי לציין, כי הגעתי למחלקה במצב אורטופדי קשה מאוד, אשר גרם לי ולמשפחתי סבל רב במשך תקופה מאוד ארוכה. בהמשך לטיפול המסור והמהיר שהוענק לי במחלקה, אני עובד את בית החולים כאשר אני מסוגל להתהלך ולבצע מטלות גופניות ללא כל קושי.

אין ספק שהתנהלות שכזו של מחלקת שיקום מוסיפה רבות למוניטין בית החולים, ומהווה חלק נכבד מהישגיו. תודתי העמוקה על גס החנוכה שחוללתם עבורי.

אלון בלס ובן משפחתי, אקלון

אוקטובר 2009

אילן כהן שהיה במחלקתכם במצטבר כ-7 חודשים. בתקופה זו הפכה המחלקה לביתו של אילן ובמידה רבה גם של חלק מהמשפחה. הייתה זו תקופה קשה לכולנו, תקופה של עליות ומורדות, תקופה של אכזבות ותקוות. מי שהיו איתנו לאורך כל הדרך היו הרופאים בראשות ד"ר אסיה קלוין, רופאה בכירה בשיקום נפגעי ראש, צוות האחיות והאחים בראשותה של רגונה סלזניוב, הצוותים המקצועיים שעבדו מול אילן ובמיוחד אלו שעבדו עם אילן צמוד: יובל לויתן, פיזיותרפיסט, עופר ברדה, מתנדב בפיזיותרפיה, ענבל שרונת, צוקרמן, מרפאה בעיסוק, רוני קורל, פסיכולוגית, רוגית מועלם, קלינאית תקשורת, אלה בורגשטיין, מדריכת תעסוקה וגילי יוחנני, עובדת סוציאלית.

למרות שהמחלה בה חלה אילן היא מחלה נדירה שהצוותים לא הכירו, נרתמו כולם ללמוד את הנושא ככל שניתן ולתמוך ולסייע. הצוותים גילו מסירות, איכפתיות, התחשבות, אדיבות, רצון טוב, אופן קשבת וחיוך. על כל אלה רצינו להגיד תודה.

אלון וסמיה כהן, סהם
יוליא ונורית כהן, סהם; רות כהן, אור;
צולה כהן, אור; פנינה וסמאס אלון, סהם

נובמבר 2009

בתאריך 12 באוקטובר 2009 במלאת שנתיים לבני שחקן, הופנית איתו למיזן תל-השומר לאחר כשנתיים הועברתי לאשפוז במחלקת ילדים אגף צפון, בהנהלתו של ד"ר רו סומך מנהל מחלקת ילדים ב' לאחר ארבעה ימים שוחרר שחקן להמשך טיפול בבית. משפחתי ואני יוצאים מבית החולים עם תחושה של אמון מלא בצוות הרופאים והאחיות בהובלתו של ד"ר רו סומך. מהרגע הראשון זכינו ליחס חם, מקצועי, הכוונה והסבר מפורט על כל שלב ושלב בטיפול ובאבחון. הרגשתי שד"ר סומך באמת דואג לבני. הוא התקשר במהלך הלילה לבדוק את מצבו ואף הגיע אלינו השכם בבוקר, נתן לנו יחס מקצועי ואישי שלא פגשתי בעבר. ד"ר סומך הינו רופא בחסד ואדם רגיש. מימי לא פגשתי אדם כה סובלני וקשוב לרצון המשפחה. הידע לשלב בין הטיפול הנדרש למצב הקיים בפועל ברגישות ובמקצועיות. הוא מודל לדוגמא ולחיקוי.

שולמית ורניי שביט, ראשון לציון

אוגוסט 2009

אני חולה במיאלומה נפוצה מזה מספר שנים ומטופל ע"ד ד"ר יזהר הרדן, מנהל השירות לאיסוף תאי אב. אני חש צורך ואף סוג של שליחות להפיץ שמעו ושכחו של האיש הן כרופא שאחראי להצלחת חיי באופן אישי והן כאדם אשר כגודל יכולותיו האישיות והמקצועיות כך היא מידת ענוותו וכך גודלה של האמפתיה וההבנה המלאה שהוא מפגין כלפי החולים באשר הם. אני מוצא לנכון לפנות אליכם דווקא בימים אלה בהם נשמע חדשות לבקרים על כי היחס לחולה הינו תוצאה ישירה של מעמדו הכלכלי והחברתי. על רקע זה יש לשבח את ד"ר הרדן על נוהגו בקטן כגודל באופן אצילי מעורר השתאות והערצה. בעת שנתגלתה אצלי המחלה ביקרתי מספר רופאים שמהם יצאתי מיואש וחסר תקווה. ואילו ביקור גורלי אצל ד"ר הרדן הציל את חיי, פשוטו כמשמעו. אני מקווה שהמערכת תדע להפנות ציבור גדול לאיש מציל החיים הזה ותדע לתגמלו בהתאם כדי לשמור ולנצור את פועלו המבורך.

מאיר דינור, בני ברק

אוגוסט 2009

עבר פרק זמן מאז שבעלי, חיים גלזר ז"ל, הלך לעולמו, אך אף פעם אין זה מאוחר מלהביע תודה והוקרה. חיים היה מאושפז במחלקה שיקומית ד"ר אלנה פורייך, מנהלת מחלקת גריאטרית ד', למעלה משנה, פרק זמן נכבד על מנת לראות מקרוב ולהבין למרות האחריות הרבה והתובענית, המחויבות לתחומים רבים הקשורים למטופל ולוח הזמנים העזר מסירות רבה, איכפתיות ורצון כן לטפל ולהיטיב את מצבו של חיים. ראוי לציין את נכונות הצוות ובראשם ד"ר פורייך והאחות האחראית אורלי מרגונינסקי, לענות לשאלותי על מצבו של חיים בכל עת, ותמיד עם הסבר מפורט ואין בליבי ספק כי רק הודות לטיפול המסור של הצוות, זכה חיים לימי חסד נוספים.

אריס אלעזר-גלזר, א"ב וסמית שר היינץ אשכנזי, אלון

אוגוסט 2009

משנת 2004 חלה אישי יוסף סלע בסרטן מעי הגס. במהלך השנים עבר כמה ניתוחים קשים על-ידי מלאכים לבושים בחלוקים ירוקים וכימותרפיה על-ידי מלאכים לבושים בחלוקים לבנים למען יאריכו ימיו על פני האדמה. למרות הכאב והיגון שאני שרייה בהם, מצאתי לנכון לשבח את עבודתו של רופא דן אדרקה, מנהל היחידה לגידולי דרכי העיכול במכון האונקולוגי, על שלווה אותנו במשך ארבע שנים וחצי בהם היינו תלויים בין תקווה לייאוש, נתן לנו את התחושה שהוא נלחם איתנו במלחמתנו נגד הנגע, לא חסך מלמצוא פתרונות רפואיים כדי להחזיר לנו את התקווה שלמענה אנו נלחמים ותמיד שידר לנו אופטימיות. עוד אני רוצה לשבח את עבודתה של ד"ר רעיה ליבוביץ, מתמחה ביחידה, היא תפקדה במקצועיות, הבינה את צרכי המיוחדים של המטופל, והעיקר - נהגה בחמלה, ברגישות וניסתה ככל האפשר להקל על כאביו. אמרו חכמים: "אין לשבח אדם בפניו". אני דווקא חושבת שצריך לשבח אדם בפניו, כי זה נותן כוח ומוטיבציה להמשיך.

אלי אשכנזי

בכירה במחלקה פנימית בשיבא, ומי שהקימה ומפעילה את המרפאה הגנטית למבוגרים, סיפרה בהתרגשות: "כולם מתקשרים ומברכים, ההרגשה נפלאה. אני שמחה, גאה ומתרגשת מאוד עבור אמא שלי. מדובר בפרס שהגיע אחרי שנים רבות של עבודה מאומצת. אנו תמיד האמנו במה שהיא עושה ובדרכה המיוחדת – אין שמחים מאיתנו".
ד"ר חגית יונת מועסקת בשיבא החל משנת 1997, מתוכנן שהתה במשך 4 שנים בהתמחות ביוסטון.

ערבי גאלה ברחבי העולם

חונטה קרלו, אוגוסט 2009

150 מוזמנים מרחבי אירופה, ארה"ב וישראל השתתפו בערב הגאלה השנתי והמסורתי לכבוד המרכז הרפואי, שהתקיים במלון הרמיטאז' במונטה קרלו. האירוע, שכלל ארוחה מפנקת ונשף ריקודים, אורגן על ידי חוג הידידים הבינלאומי של המרכז. הנאום המרכזי בערב הגאלה היה שגריר ישראל לשעבר באו"ם, דני גילרמן, שסיפר על נפלאות המרכז הרפואי ותורמותו פורצת הדרך בתחומים רפואיים רבים, כולל שיתוף הפעולה יוצא הדופן בין הגופים בתחום הטיפול בילדים פלשתינים המגיעים לבית החולים ספרא לילדים משטחי הרשות ומעזה.

ניו יורק, דצמבר 2009

ערב הגאלה השנתי של חוג ידידי שיבא בניו יורק, שהתקיים במנהטן, גייס כמה מאות אלפי דולרים עבור בית החולים. במהלך הערב החגיגי והמרגש, ניתן אות הוקרה מיוחד לאשת העסקים הסינית-אמריקנית יו-סאי קאן, הנחשבת לאחת ממאה אנשי העסקים

להשתלת מח עצם, באשפוז יום ובחדרי הבידוד, והם שבחרו את המסכות שמצאו חן בעיניהם. את הפרויקט יזמו מתנדבי האגודה למלחמה בסרטן והיוצרת יעל גרא, שחברתם רויטל עובדיה-קנדרלר נפטרה מסרטן הדם. יחד עם אפרת קרן, חולה שהחלימה מהמחלה, וד"ר יוסי אדיר משיבא, הצליחו התחרות והתערוכה לקרום עור וגידים.

זריקה לעסקים

במבצע מיוחד שנערך במקביל בשני מתחמים של בנק לאומי, בת"א ובלוד, התחסנו כ-500 מעובדי הבנק מפני שפעת החזירים. את המבצע הוציאו לפועל צוות מרפאת הסקר בניהולו של ד"ר שלמה שגב, והשתתפו בו אחיות, רופאים ומוכירות רפואיות. פרופ' רוטשטיין אף ניצל את ההזדמנות כדי להתחסן בצוותא עם מנכ"לית בנק לאומי, גליה מאור.

לב ונשמה

חולי הלב ובני משפחותיהם נהנו ממיזגון יצירות קלאסיות בלובי הראשי במרכז הלב. פתח את העונה הפסנתרן המצטיין טל שטראוס, בקונצרט לפסנתר בו ניגן ממיטב היצירות של באך, שומן וליסט. הפסנתרנית נוואיה משרקי הנעימה בנגינתה מספר פעמים ובחניכה אף הצטרפה אליה מקהלת הבנות "רננה" מבית "נתיב האולפנה" ושרה משרי החג. הכנר איל שילוח הלהיב את הקהל עם לקט מנגינות קלאסיות ושירים לחג החנוכה.

אמא יש רק אחת

פרופ' עדה יונת, כלת פרס נובל בכימיה, זכתה בצדק למבול של טלפונים ובכרונות מכל רחבי הארץ. ראש הממשלה בנימין נתניהו התקשר לברך, כמוהו גם נשיא המדינה שמעון פרס, ועוד רבים ומכובדים אחרים. בתה, ד"ר חגית יונת, רופאה

מקסימיליאן שואו

הופעתה המרגשת של הזמרת מרינה מקסימיליאן בלומין, עמדה במרכז חגיגות יום הקשיש העולמי, במרכז לשיקום המבוגר. עשרות מטופלים מילאו את הרחבה ונהנו מהפנינג צבעוני בו נטלו חלק גם בני תנועות נוער ובני משפחותיהם של החולים. הקשישים נהנו מכיבוד קל, ממתנות שהוענקו להם על ידי בני הנוער, ומהופעה בהתנדבות של הזמרת המצוינת שכיכבה בשעתו בכוכב נולה. במחלקה מקווים להפוך את האירוע למסורת.
מנהל בית החולים השיקומי, פרופ' שלמה נוי, ומנהלת הסיעוד נעמי בן יעקב, בירכו את הנוכחים. את האירוע אירגנו והפיקו האחיות האחראיות בשיקום פולינה רוזנברג וכל צוות מחלקתה.

תערוכת המסכות

"מתיחת פנים" – תערוכת המסכות של האגודה למלחמה בסרטן בסיועה של האחיות האחראיות, סיגל תורתי מהמחלקה להשתלות מח עצם בשיבא – הוצגה במשך מספר שבועות במרכז הסרטן. את המסכות עיצבו סטודנטים מבתי ספר לעיצוב מכל רחבי הארץ.
מטרת התערוכה: עיצוב הומוריסטי של מסכות סטריליות הנלבשות על ידי צוותים רפואיים על מנת להפוך את תקופת הטיפולים לידידותית ונעימה יותר לחולים. המסכות מיועדות להצחק ולרגש, ולהכניס פן אמנותי וחם למסכות הסטריליות המסמלות את ההפרדה בין הצוות המטפל לחולה.
השופטים היו חולים במחלקה

מינויים חדשים

רופאים:

פרופ' מרדכי גוטמן
מנהל מחלקת
כירורגיה ב'
ד"ר עידו וולף
מנהל מחלקת
אונקולוגית
ד"ר רוטמן
מנהל מחלקת
ילדים ב'
ד"ר עופר קרן
מנהל מחלקת שיקום
ניירולוגי ב'

ד"ר יצחק כהן
מנהל יחידת
התעוררות

ד"ר אהוד כהן
מ"מ מנהל מכון
אנדוקריני

ד"ר מרק וייזר
מ"מ מנהל מחלקת
פסיכיאטריה ג'

ד"ר משה חלק
מ"מ מנהל מחלקת
כירורגיה כלי דם

ד"ר אורי אפרתי
מ"מ מנהל היחידה
לריאות ילדים

ד"ר דוד לוינסטון
מ"מ מנהל היחידה
לטיפול נמרץ כללי

ד"ר אירית שושן-אייזן
מ"מ מנהל היחידה
לטיפול ביונקים

ד"ר צבי סימון
מ"מ מנהל היחידה
לרדיותרפיה

ד"ר אלון פרידלנדר
מ"מ מנהל היחידה
לעקמת

השיקומי.

הפסל הוקדש ב־2006 לר"ר אנתוני מיכאל גלאה מטורונטו, הודות לתרומתו המשמעותית בפיתוח רפואת השיקום בשיבא ומסירותו יוצאת הדופן למדינת ישראל. הפסל נתרם בשעתו על־ידי משפחתו של איש העסקים היהודי דוד קינמון המתגורר בטורונטו. "עבורי זה פשוט חלום שהתגשם", סיפר בריטו בהתרגשות במהלך ביקורו בבית החולים, והוסיף: "אני מאושר להיות חלק מרווחתם של חיילי צה"ל ומדינת ישראל".

נמני למען הילדים

במהלך חודש אוקטובר 2009, כולל במהלך חופשת חג הסוכות, התקיים בדיונגוף סנטר מבצע מודעות והתרמה מיוחד לטובת הילדים המאושפזים בבית החולים ספרא. במהלך החודש נערכו בסנטר פעילויות מגוונות שעיקרן הפצת בשורת הידע והשירות שמעניק צוות ספרא למטופלים. במתחמים הציבוריים בסנטר נתלו פרסומים שונים אודות בית החולים לילדים, חולקו חומרי הסברה ועיתון שהודפס במיוחד לאירוע, ואף נערכו בדיקות bmi לילדים ומבוגרים. אירוע ההשקה לחודש ההתרמה התקיים במעמד פרופ' רוטשטיין ויו"ר חוג הידידים יעקב פרי בקולנוע לב במתחם. במהלך הערב התקיימה הקרנת הבכורה של הסרט "מחפשים את אריק", זוכה פרס בפסטיבל קאן. מאמן מכבי תל־אביב, אבי נמני, התפנה מכל עיסוקיו והגיע במיוחד לדיונגוף סנטר כדי ליטול חלק פעיל במבצע ולהזדהות עם ילדי ספרא.

אני נרגש מאוד לקבל את האות היוקרתי בערב המיוחד הזה. התרשמתי מאוד מהסיפורים האנושיים המתרחשים בשיבא, ובכוונתי להקים קרן פילנתרופית למחקר בין בית החולים בישראל לקהילה הסינית באמריקה", סיפרה לנוכחים.

העיסוק והחברתית בברלין, בערב התרמה מיוחד למען שיבא. הגברת אווה לואיז קולר משמשת כיו"ר הכבוד של ארגון ידידי שיבא בגרמניה. הנשיא הגרמני נכח באירוע לכל אורכו ותרם מכספו באופן אישי, כשרכש תמונה של אמנית ישראלית, בתיה איזנווסר'צ'נקו, ובכך פתח את הדלת לעמיתיו שתורמו למעלה מחצי מיליון דולר בערב אחד. הערב כולו עמד בסימן סובלנות ופיוס, נכחו בו נציגים בני כל הדתות, והוא הציג את הרפואה כגשר לשלום בין העמים. הנואמים באירוע, שהתקיים בשבוע בו צויין יום השואה הבינלאומי, הדגישו את הפן החדש של גרמניה ואת העובדה שהיא ידירת אמת של ישראל ככלל ושיבא בפרט.

ציורים של אמנים ישראלים, פלשתינים וגרמנים הוצגו למכירה בערב הייחודי, שהציג את ישראל באור חיובי, כמדינת מדע ורפואה מהמובילות במערב.

הגברת קולר נענתה להזמנת הנהלת שיבא והבטיחה את הגעתה לישראל ולמרכז הרפואי במהלך חודש אפריל 2010. במהלך ביקורה יעניק נשיא המדינה, שמעון פרס, אות הוקרה הומניטרי מיוחד לגברת קולר בזכות תרומתה לעידוד וסיוע בטיפול רפואי בבני האדם.

פרופ' רוטשטיין: "כבן לדור שני של ניצולי שואה ומקימי הארץ, התרגשתי מאוד לשמוע את הדברים החמים והכנים שנישאו בבית נשיא גרמניה. מדינת ישראל צריכה להיות גאה מתוכן השבחים ודברי ההערכה שנאמרו על העשייה הברוכה תוצרת כחול־לבן, ועל מרכזיותו של שיבא בסיפור ההצלחה".

ברוך הבא, בריטו

הפסל בעל השם העולמי,

רומרו בריטו, יליד ברזיל המתגורר במיאמי, ביקר לראשונה במרכז הרפואי וראה מקרוב את פסלו "ברוכים הבאים", שניצב בכניסה לגן הפסלים בבית החולים

המהגרים המצליחים ביותר בצפון אמריקה. קאן, אשת עסקים וטלוויזיה, סופרת ואשת אופנה מובילה, ידועה גם הודות לפעילותה בארגוני זכויות אדם רבים וחשובים.

"אני נרגש מאוד לקבל את האות היוקרתי בערב המיוחד הזה. התרשמתי מאוד מהסיפורים האנושיים המתרחשים בשיבא, ובכוונתי להקים קרן פילנתרופית למחקר בין בית החולים בישראל לקהילה הסינית באמריקה", סיפרה לנוכחים.

באירוע השתתפו כ־350 מוזמנים ששילמו בין 180 ל־1,000 דולר לכרטיס כתרומה לבית החולים. שגרירת ישראל באו"ם, פרופ' גבריאלה שלון, ושגריר סין באו"ם, כיברו את האירוע בנוכחותם. הכנרת הישראלית מידי בן־עמי הנעימה בנגינתה. יו"ר חוג ידידי שיבא בניו יורק, הלן פלדמן, הנחתה את הערב. סגן (מיל') ערן פרי, שנפצע באורח קשה במלחמת לבנון השנייה והובהל לשיבא, סיפר לאורחים על הטיפול המסור לו זכה בבית החולים.

סנט מוריץ, דצמבר 2009

סכום של כ־300 אלף יורו נתרם לבית החולים במהלך האירוע היוקרתי שנעל את השנה האזרחית הקודמת, בו השתתפו בין היתר גם ד"ר אלן רינגיה, יו"ר כבוד של האירוע וחברה בהנהלת חוג ידידי שיבא בשווייץ, שרלוט קנובלוך, יו"ר הוועד המרכזי של יהודי גרמניה וד"ר יונת פלורסהיים, נשיאת אגודת הידידים בשווייץ.

ברלין, ינואר 2010

נשיא גרמניה, הורסט קולר, ורעייתו אווה לואיז, אירחו במעונם הרשמי כ־300 מבכירי הקהילה

פרופ' משה מני

ד"ר עמי שינפילד

פרופ' משה מני - חתן מגן שר הבריאות

פרופ' משה מני, לשעבר מנהל המחלקה האורולוגית, עוטר באות מיוחד על מפעל חיים לעוסקים במקצועות הבריאות. בנימוקיה להענקת האות קבעה בין היתר הוועדה המייעצת (בראשה עמד פרופ' שאול שאשא): "האות מוענק לפרופ' מני על הישגיו הרבים ותרומתו הגדולה למדינת ישראל בתחומים רבים ומגוונים, ובהם קידום הרפואה האורולוגית, השירותים הרפואיים לציבור במסגרת ארגון מגן דוד אדום, בתחום האקדמיה, עליה וקליטה והדיפלומטיה הרפואית".

באותו מעמד מרגש עוטר גם ד"ר עמי שינפילד, מנתח לב בכיר ומנהל מרפאות אבי העורקים ומעקב אחרי ניתוחי לב, במגן שר הבריאות למתנדבים מצטיינים במערכת הבריאות. הוועדה החליטה להעניק את הפרס לד"ר שינפילד בעקבות החלטתו בחודש מרס 2008 לעבוד בהתנדבות בסניף קופת חולים לאומית בשדרות מדי יום ראשון, הוא מגיע לשדרות לאחר יום העבודה בשיבא ומשמש כרופא יועץ במגוון תחומים, החל מרפואה כללית, דרך ייעוץ קרדיאלי ופעילות כירורגית וכלה בתמיכה ובסיוע לתושבי שדרות בטיפולים במרכז הרפואי.

הטקס התקיים ב-12 בינואר במשכן הכנסת, בנוכחות יו"ר הכנסת, ח"כ ראובן ריבלין, סגן שר הבריאות, הרב יעקב ליצמן, בכירי משרד הבריאות ואורחים רבים.

מנהל המרכז, פרופ' זאב רוטשטיין, כיבד את הטקס בכנסת בנוכחותו, וחיבק בחום את שני נציגי שיבא הנרגשים.

סרטון הן במסגרת בתי החולים והן במסגרת הקהילתית.

נותנים תקווה

עשרות אנשים מתחומים שונים התנדבו לקחת חלק ולתרום מזמנם ומכישורונם לערב שכל הכנסותיו קודש לפעילות עמותת "נותנים תקווה", המסייעת לילדים חולים המאושפזים בספרא. באירוע במוזיאון הארץ ברמת אביב השתתפו בין היתר: אוהד חיטמן, אחינועם ניני, דוד ד'אור, דני רובס, לאה שבת ופאבלו רוזנברג. האירוע התקיים בשיתוף עם

הברית, מצרים, ישראל, ירדן וטורקיה. בצמוד לכל ציור מצוין שם הצייר, גילו, ארץ מוצאו, האבחנה הרפואית וההקשר של הציור לרגשות המצייה. התאגיד המורח תיכוני לסרטן הוקם בשנת 1996 ביוזמת ממשלת ארה"ב. חברות מלאות בתאגיד: ארה"ב, מצרים, ירדן, ישראל, קפריסין, טורקיה והרשות הפלשתינית. מטרת התאגיד להקל את הסבל הקשור במחלת הסרטן במזרח התיכון, באמצעות שיתופי פעולה בין חברות התאגיד. ישראל היא המדינה היחידה באזור שהקימה מערך רישום סרטן לפני שנים, וכמו כן פיתחה שירותי תמיכה לחולי

קמפיין תסמונת רט

בטקס מרגש הושק בבית החולים לילדים ע"ש אדמונד ולילי ספרא קמפיין משותף של מינהלת ליגת העל בכדורסל ועמותת תסמונת רט לתרומות ב-SMS למען מלאכיות הרממה (הבנות הלוקות במחלה).

שחקנים ומאמנים הגיעו לאירוע וביניהם גם שחקני העבר האגדיים טל ברודי ואולסי פרי. המאמנים אפי בירנבוים, גיא גודס ודן שמיר וכוכבי הליגה מאיר טפירו, שרון ששון, כריס ווטסון וברק פלג, השתתפו באורח פעיל ושימחו את הילדים.

מאמן הפועל ירושלים גיא גודס: "חשוב לצאת מהבועה של הכדורסל התובעני. אנחנו עוסקים כל הזמן בנחוצות ובהפסדים וחשוב מאוד שנראה גם דברים מהחיים האמיתיים". יו"ר העמותה, שחקן העבר שמוליק זיסמן, שבתו הדר לוקה בתסמונת: "התחלנו במצב של שלושים אפס לרעתנו, אבל כיום יש הרבה מחקרים והוכח שאפשר לטפל במחלה. חסרים לנו 4 מיליון דולר כדי להשלים את המחקרים בשנים הבאות".

מרפאת רט בספרא, בניהולה של ד"ר ברוריה בן-זאב, היא מרפאה רבת-תחומית העוסקת באיבחון, הערכה, טיפול ומעקב אחר ילדות עם תסמונת רט מכל רחבי הארץ. למעלה מ-100 חולות נמצאות במעקב סדיר, ואנשי המרפאה שומרים על קשר רציף עם המשפחות ודרכם עם הרופאים המטפלים בקהילה. בנוסף, המרפאה מגלה מעורבות פעילה בחינוך לידע על התסמונת לכל הגורמים הנוגעים בדבר בארץ, רכישת ידע חדש ועדכון ברמה הבינלאומית ומחקרים קליניים.

ציורי ילדים

התערוכה שנפתחה בסוף חודש נובמבר 2009 בבית החולים ספרא לילדים, כללה מעל ל-200 ציורי ילדים אשר מקורם בבתי חולים בארצות

חינוכים חדשים

אחיות:

נאוה פלדמן
מנהלת הסיעוד
בחטיבה הכירורגית

רוחי אופיר
אחות אחראית
במח' גריאטריה ג'

אסנת בראל
אחות אחראית
במחלקת שילב

הדר חייקין
מתאמת בינוי

שרית סקיאנו
אחות אחראית
ביחידת ביניים
במחלקה
הקרדיולוגית

קורן צראף
אחות אחראית
במחלקת להתפתחות
הילד

אינה קוגן
אחות אחראית
בפנימיית ב'

אם זה קרה בשיבא

בישראל, טובי בכר, אמר בסיום הביקור המוצלח: "היכולות הטכנולוגיות שהוצגו למנכ"ל שלנו הרשימו אותנו מאוד. ההצעה של שיבא לשיתופי פעולה עתידיים בתחום המחקר הרפואי היא בהחלט מעניינת, ותיבחן באהדה על-ידי הצוותים המקצועיים שלנו".

שיעור טבע

מספר מיני צמחי הבר בארץ עומד על כ-2500. בבית החולים פורחים כ-200 מינים בין המבנים, במדשאות ובשטחים הפתוחים. בין צמחי החורף שפורחים בשיבא בולטים שני מיני תורמוס: תורמוס ארץ ישראלי ותורמוס צר עלים. הם פורחים בחודשים ינואר-פברואר, וניתן לראות אותם בעיקר באיזור הדרומי של בית החולים, בסמוך לשביל הבריאות. הצמחים נמנים עם משפחת הפרפרניים, הם חד-שנתיים ובעלי אשכול פרחים.

לפנק, לפנק

מספרת "יוסי וארי", הממוקמת ברחוב דיזינגוף בתל אביב, הוקמה בשנת 1979 כעסק משפחתי שאותו מנהלים היום שני אחים, יוסי ואריאלה. במספרה עובדות גם אמם רחל, רעייתו של יוסי, דליה, ובתם. יום הפינוק במרכז לטרשת נפוצה, בניהולה של פרופ' ענת אחירון, הוא יוזמה משותפת של צוות המספרה ומנהלת המרכז. יוסי: "הנתינה היא הדבר הכי גדול בעולם, איך שאתה נותן – אתה ישר מקבל. זה הפירוש של המילה נָתַן, אם הופכים את המילה מקבלים גם נתן".

של רכיבה מהנה, מסלול שטח אתגרי בנסיעה מלאת ריגושים, משימות חשיבה תחרותיות, פינוקים ושפע בשרים וקלוריות...

שיבאים שאיכפת להם

150 מעובדות ועובדי המרכז הרפואי ובני זוגם, זכו למחווה יוצאת דופן לרגל השנה החדשה. העובדים, שנבחרו בקפידה מכל המחלקות בבית החולים, שיקפו נבחרת של אנשים מצויינים ואיכפתיים התורמים למקום העבודה ומנסים כל העת לשפר ולהשתפר. עבורם אורגנה קבלת פנים חגיגית ומושקעת בסנימה סיטי, מנהל המרכז בידך אותם בחום וכולם יחד צפו בהקרנת בכורה מיוחדת של הסרט הישראלי "5 שעות מפריז", בכיכובם של דרור קרן והלנה ירלובה ובבימויו של ליאון פרודובסקי. האירוע המרגש התאפשר הודות לתרומתו הנדיבה של מר משה אדרי, מפקד סרטים ידוע, ומבעלי הסינמה סיטי, ועל-פי הבטחתו הפוך למסורת שנתית קבועה.

סיור התרשמות

נשיא חטיבת הבריאות העולמית של GE Healthcare, ג'ון דינין, ופרופ' זאב רוטשטיין, סיירו בצוותא ברחבי בית החולים. האורח התרשם ממגוון העשייה במרכז הלב, במרכז לטכנולוגיות מתקדמות ובמרכז הסרטן. פרופ' רוטשטיין הדגיש בפני דינין את תפקידו המרכזי והמוביל של בית החולים בכל הקשור לחינוך, מחקר ופיתוח רפואי, ואת היותו של המרכז פורץ דרך בתחומים רבים. מנכ"ל חטיבת הבריאות של GE

התאחדות מעצבי השיער, אמני האיפור וטכנאיות הציפורניים, שהציגו מיגוון של תסרוקות ויופי, בסימן אירועי האופנה הגדולים בעולם לחורף 2010. העמותה, בראשותו של שמואל משה, מסייעת לילדים חולים ובני משפחותיהם, ומהווה שירות משלים לשירות הרפואי, המקצועי, המוענק על-ידי צוות בית החולים.

ילדי תיירות המרפא

העובדת הסוציאלית של תיירות המרפא, רימה פוסטובויטובסקי, יצרה קשר עם הכנסייה הרוסית בירושלים, והצליחה לרתום את ראשיה למבצע אנושי מלא חשיבות ורגישות. הכומר אנטוניי גוטניק, מזכיר המיסיה (secretary of mission), ושתי נזירות מהכנסייה הגיעו לבית החולים לילדים ונפגשו עם הילדים המאושפזים ובני משפחותיהם. הכומר בידך כל ילד באופן אישי וערך טקס מיוחד במכון ההמטראונקולוגי. כעת מתוכנן ביקור מאורגן של הילדים בכנסייה עצמה.

לטיול יצאנו 1

כמסורת המחלקה לטיפול נמרץ ילדים, נערך פעם בשנה יום גיבוש לכל צוות המחלקה, וזאת כהוקרה לצוות המיוחד שמגלם את רוח ספרא בשיבא.

לטיול יצאנו 2

צוות שיקום חולי לב יצא לטיול גיבוש באיזור הכרמל. שילוב

המקומי צויד בעוד מועד בערכת ככלי התנעה ובהוראות התנעה שיימסרו לנהג המחולץ.

הישגים מיוחדים

למעלה מ-500 עובדים ובני משפחותיהם מילאו כל פינה בבית סוראסקי, כדי להעניק כבוד לעובדים שזכו בפרסים לאור הישגיהם המיוחדים בשירות המדינה וקרן המחקרים. בטקס המרגש נשאו דברים וביכרו בחום פרופ' זאב רוטשטיין, גילי נבו, המנהל האדמיניסטרטיבי, רותי בלבן – סגנית מנהלת שירותי הסיעור, ד"ר זאב פלדמן – יו"ר ועד הרופאים, שמוליק בן טל – יו"ר ועד האחים והאחיות, בתיה צדקה – יו"ר ועד העובדים.

זו השנה ה-16 לקיום טקס חלוקת הפרסים לעובדי המדינה המצטיינים, והשנה החמישית בה צורפו לטקס גם העובדים המצטיינים מתאגיד הבריאות (קרן מחקרים) שנבחרו בקפידה כמו עמיתיהם עובדי המדינה בתהליך מסודר ע"י ועדה מקצועית.

השנה נבחרו 43 עובדים מהם 33 עובדי מדינה ו-10 עובדי תאגיד הבריאות, כאשר מהם: 5 רופאים, 11 אחיות, 3 כוחות עזר, 7 פארה רפואיים, 17 מינהל ומשק, ביניהם נבחרו צוות ממחלקת הביטחון המונה 5 עובדים. מבין כל הנבחרים נבחרו שישה ברמת משרד הבריאות: אברהם אסולין, אורית הורוביץ וד"ר מרינה רובינשטיין נבחרו כ"עובדים מצטיינים"; פרופ' יחזקאל סידר, דב האובן וד"ר סילביה פולק שרקון נבחרו כ"מנהלים מצטיינים בדרג התיכון", וכל השישה ייומנו לטקס נוסף של משרד הבריאות בירושלים.

אורית הורוביץ וד"ר מרינה רובינשטיין אף נבחרו לקבל את פרס "נציגי שירות המדינה" לעובדים מעולים.

פרסי הצטיינות

המרכז הרפואי הוא בית חולים אוניברסיטאי, המקיים קשרי מחקר והוראה הדוקים עם אוניברסיטת ת"א. מורים וטוטורים מצטיינים משיבא

ניסן. מקום ראשון בקליעה קליבר גדול (גברים) – ד"ר יעקב יוסים. השנה מעוניינת הקבוצה בגיוס חברים נוספים, בעלי נשק אישי, המעוניינים להקדיש מזמנם ומרצם.

שירות התנעה

לאור ריבוי המקרים במהלכם לא הצליחו מבקרים להתניע את רכבם בחניון, וחלקם אף נתקע עם מכוניתם בצידו הרכבים ברחבי המרכז הרפואי, החליטה ההנהלה ליוזם ללא עלות כספית שירות חדש וחנינם עבור מבקרי בית החולים: שירות התנעה וסיוע מצוות שיבא.

הגורם שיספק את השירות הוא מחלקת הביטחון באמצעות אחד מרכבי הסיור במרכז הרפואי. אדם הנוקק לשירות ההתנעה, יוכל לעצור את אחד מרכבי הסיור או להתקשר למוקד הביטחון המאוים 24 שעות ביממה, ולבקש מאנשי הצוות להגיע אליו. הצוות

העלאות ומיניוים לדרגת פרופסור

פרופ' אליעזר שוורץ

מנהל המרכז לרפואת מטיילים, העלאה לפרופסור מן המניין קליני

פרופ' הווארד כרפ

רופא בכיר במחלקה הגניקולוגית, העלאה לפרופסור מן המניין קליני

פרופ' יעקב קוינט

מנהל מחלקת ילדים ופנים, העלאה לפרופסור חבר קליני

פרופ' אלה מנדלסון

מנהלת המעבדה לנגיפים (של משרד הבריאות), מינוי לפרופסור חבר

פרופ' אריה סולומון

רופא עיניים פרסונל, מכון עיניים, העלאה לפרופסור חבר

פרופ' יהונתן שרעבי

מנהל היחידה ליתר לחץ דם, העלאה לפרופסור חבר

סלקום שלום

בסוף חודש ספטמבר 2009 נחנכה תחנת שירות סלקום-שיבא המשודרגת בקניון מרכז הצומת. התחנה שודרגה למתן שירות מלא לכל עובדי בית החולים בעלי טלפון סלקום ארגוני. תחנת השירות במתכונתה החדשה הינה היחידה המופעלת מבין כל בתי החולים בארץ, למתן שירות מידי לעובדים, וחוסכת את הצורך לצאת מהמתחם לצורך קבלת שירות. התחנה מספקת את כל השירותים הניתנים בתחנות סלקום ברחבי המדינה, והיא מקושרת ON LINE לרשת מחשבי חברת סלקום.

השירותים הניתנים כוללים: תיקונים, תביעות ביטוח, רכש אביזרים, ערכוני אמצעי תשלום, ערכון כתובות, בירור חשבונות טלפון, הזמנת מכשירים, שדרוג מכשירים, התחברות למסלולי גלישה, הדרכה ותפעול.

בול קליעה

נבחרת הקליעה של שיבא פתחה את עונת 2010. נבחרת הקליעה פועלת מזה 10 שנים והשיגה ניצחונות רבים. הנבחרת משתתפת בליגה למקומות עבודה – "הפועל" – בשני ענפים: ירי מעשי וקליעה למטרה. מייסדת הקבוצה, בטי פרבר-מאירי, פרשה מבית החולים לפני שלוש שנים וראש הקבוצה כעת היא עליזה שגב-זהב. הקבוצה מתאמנת לאורך השנה בהדרכתו של המאמן חנן אוהיון במטווה האולימפי בהרצליה.

בתחומי הירי השונים בליגה משתתפים למעלה מ-350 קלעים והתחרות קשה ביותר. בשנת 2009 זכתה הקבוצה בשני גביעים: מקום שלישי בקליעה קליבר גדול (נשים) – יעל

מיניוים חדשים

פארה-רפואי:

ד"ר רינה המי מנהלת יחידת שירות אנדוקריני

נועה פלד מנהלת יחידת ציטולוגיה במעבדה לפתולוגיה

מצדיעים לחתנדבים

עדנה ניסנבאים

עדנה, בת 65, אם לשני בנים, עברה בעבר

ב"מקורות" ומוזה שש שנים היא מתנדבת במרכז לטרישת נפוצה. במרכז קיימת יחידה לאשפוז יום שיקומי ובה מטופלים כ-2,600 חולים בחודש.

עדנה הגיעה למחלקה דרך כלתה שעברה בעבר בשיבא כפזיותרפיסטית. את תחילת המשרת היא מתחילה במטבח: מכינה אוכל לחולים, מקשטת את המאכלים, מגישה אוכל לחולים המוגבלים, אופה עוגות – ממש חגיגה לעיניים ולחך. אחרי המשימות במטבח היא עוברת למשרד ועוזרת בתיוקים, בהכנת תיקי חולים למרפאה של יום המחרת ובטלפונים על מנת לתזכר חולים לגבי תורים עתידיים.

לעדנה ראייה מרחבית והיא תמיד שופעת בטיפים וברעיונות שעיקרם לייעל את תפקוד המשרה. היא מזהה את החולים הבודדים, אלה הזקוקים ליותר תמיכה, חום ואהבה, ויודעת תמיד להעניק להם את מירב תשומת הלב.

עדנה היא אישה עם ראש גדול ולב רחב שאינה בוחלת בשום משימה שיטילו עליה. היא נכונה תמיד לעזור ולהישאר מעבר לשעות העבודה המקובלות. היא מבצעת את תפקידה בנעימות ובנינוחות, השכילה ליצור קשרים הדוקים עם צוות המרכז, ונחשבת כיום לחלק בלתי נפרד מהצוות, ותמיד עם חיוך רחב על פניה.

אני זה קרה בשבא

ומנגנוני סבילות בסיסיים בחולים עם הפרעה חרדגנטית המשלבת חסר חיסוני ראשוני ותופעות אוטואימוניות".
ד"ר רעיה ליבוביץ-עמית, רופאה במכון האונקולוגי, זכתה במענק מחקר מטעם משרד הבריאות למימון דו-שנתי במחלקה "שינויים בדפוס הביטוי של מיקרו-רנ"א במהלך ההתמרה של מלנוציטים למלנומה ממאירה".
ד"ר חגית יונת מהמכון הגנטי, זכתה במענק מחקר מטעם משרד הבריאות למשך שנה אחת למימון מחקרה "שיבוט ואיפיון גן גורם לפיגור שכלי בתאחיזה לכרומוזום X".

עיטור כבוד

פרופ' רפי ולדן, סגן מנהל המרכז הרפואי, קיבל את עיטור הקצין בלגיון הכבוד הצרפתי מידי של שר החוץ הצרפתי ברנארד קושנה. השר עמד על כך שיעניק לפרופ' ולדן אישית את

קיבלו פרסי הצטיינות מטעם הפקולטה לרפואה, על השקעתם המבורכת בהכשרת רופאי העתיד.
המצטיינים הם: ד"ר דוד טנה (נוירולוגיה), פרופ' יואב צ'פמן (נוירולוגיה), ד"ר רפאל ביצור (ליפידים), ד"ר רענן ברגר (מכון אונקולוגי), ד"ר חופית כהן (ליפידים), פרופ' בן-עמי סלע (מכון לכימיה פתולוגית), פרופ' מיכאל אלדר (מכון הלב), פרופ' יששכר בן-דב (מכון ריאות), פרופ' גליה רהב (מחלות זיהומיות), ד"ר ארנון אפק (הנהלת בית החולים), ד"ר בני אבידן (מכון גסטרו), ד"ר איתן בדרן (מכון גסטרו), ד"ר שומרון בן-חורין (מכון גסטרו), ד"ר אלינור גושן (רפואה גרעינית), ד"ר אלון לנג (מכון גסטרו), פרופ' איתן פרידמן (מכון גנטי), ד"ר גל מרקל (חקר הסרטן).

מענקי מחקר

פרופ' שי יורעאלי, מנהל היחידה לגנומיקה יישומית, זכה במענק מחקר מטעם משרד הבריאות למימון דו-שנתי במחקרו "בירור תפקידו של אינטרלוקין 15 בהתפשטות לויקמיה לימפטית למוח".

ד"ר רו סומך, רופא בכיר במחלקה לאימונולוגיה ילדים, זכה במענק מחקר מטעם משרד הבריאות למימון דו-שנתי במחקרו "הערכת תפקוד בלוטת התימוס

התחביב שלי/ ענת טולדנו

פעמים 10 ק"מ, ובסוף השבוע היא רצה 20-15 ק"מ בריצה אחת. כמה חודשים לפני מרתון היא מעבה את משטר האימונים, משנה את סוגיה ומעלה את הקילומטרו' השבועי. הזמן הטוב ביותר שלה: 4 שעות ו-3 דקות. "אני אוהבת לרוץ לבד, בלי מוסיקה, בשדות. יש בזה משהו מאוד טהור ונקי, זה רק אני והגוף. אני מתחברת לגוף שלי ומקשיבה לו, התחושה ממכרת".

שלה. ענת התלוותה ליאיר למרתון בפריז ותיכננה לרוץ רק את 30 הק"מ הראשונים, אבל הצליחה לסיים את המסלול (42 ק"מ) ולהביץ: "זו הייתה חוויה מדהימה, אחת החוויות המרגשות שהיו לי בחיים. כשסיימתי את המירוץ התחלתי לבכות, לא יכולתי להשתלט על זה, באותו רגע כבר היה לי ברור שזה לא יהיה המרתון האחרון שלי".

מאז זה אורח חיים עבודה. היא כבר השתתפה בשורה של מרתונים (פריז, ברלין, אדינבורו, אמסטרדם וניו-יורק), ומתאמנת 5 פעמים בשבוע. באמצע השבוע היא רצה 4

ענת טולדנו, 49, אמה לבויה (12 ויתום (8), עובדת בשיבא 23 שנים וב-18 השנים האחרונות היא משמשת כאחות האחראית במחלקת ילדים ג' (פסיכוסומטיקה). התחביב המרכזי שלה הוא ריצת מרתון. בן זוגה, יאיר, החל לרוץ ולהשתתף במירוץ טבריה, וכשחזר מאחת התחרויות ביקשה ממנו ענת שיקנה הליכון הביתה. במשך חודש שלם התאמנה ענת על ההליכון ואז החלה לרוץ בשטח. לאחר חודשיים, היא כבר השתתפה במירוץ הראשון שלה – מירון רעננה, ולאחר שנה כבר השתתפה במרתון הראשון

לשם כבוד על תרומתו בנושא המחלות האוטואימוניות באוניברסיטת דברצן בהונגריה, שלה מסורת בת 500 שנים. באירוע זה צוינה גם תרומתו לשיתוף פעולה מחקרי עם חוקרים בתחום המחלות האוטואימוניות בהונגריה והן תרומתו בלימוד סטודנטים ישראלים לרפואה בהונגריה במסגרת מחלקה פנימית ב'.

הוקרה למתנדבי יע"ל

במהלך דצמבר 2009 נערך בבית סוראסקי טקס חלוקת תעודות הוקרה ל-28 המתנדבים במסגרת ארגון יע"ל, הפועלים בבית החולים למעלה מ-20 שנה, בנוכחות משפחותיהם. יקי קידה, מנהל המערך הלוגיסטי, בירך את המתנדבים בשם הנהלת המרכז הרפואי ואלה שמות המעוטרים:

אסתר אדרעי, רחל אליאש, מרגו אללוף, אילה אקרמן, פנינה ארנון, יעל אשכנזי, חביבה בודניאצקי, נחמה בלום, הניה בלום, שרה גוטלון, רבקה גפנר, אורה דוויק, מלכה דון, אניקה דרוקר, מאירה וינר, ורה זוארץ, צפורה זיטמן, נעימה זיו, ארזון טייכנר, מרדכי יועץ, חיה ילוביצקי, ישראל פרויליק, שלום קפלנסקי, עירית רוזנטל, איטה שוב, שרה שלפי, מאירה שנור, שרה שפר.

צלילי המוזיקה

חבורת הזמר של שיבא הפכה לעובדה קיימת. בתום שני ימי אודישנים בהם השתתפו כ-40 מועמדים, נבחרה הקבוצה המתאימה וכבר החלה בחזרות הראשוניות. את החבורה ממריך רמי הראל – מעבד מוזיקלי, מלחין ופסנתרן. הראל גם יהיה אחראי לרפרטואר של החבורה וינצח עליה בהופעותיה. בחזרות הראשונות של החבורה ניכרה התלהבות רבה. המעבד המוזיקלי הביע שביעות רצון ממגוון הקולות. הופעתה הראשונה של חבורת הזמר צפויה בטקס שייערך ביום הזיכרון.

דני פילק, יו"ר רופאים לזכויות אדם: "מסירותו של פרופ' רפי ולדן מדהימה ואנו גאים ומברכים אותו על קבלת העיטור".

הציור שלי

"בין תקווה לייאוש בבית חולים"

פרופ' אילן בנק, פנימית ו'

עניין של פז"מ

במהלך חודש אוקטובר 2009 נערכו שני טקסים לעובדי המרכז. טקס פרישה לכבוד 60 עובדים אשר פרשו לגמלאות בשנה האחרונה, וטקס ל-67 עובדי מדינה וקרבן מחקרים אשר עובדים ברצף 25 שנה במרכז הרפואי. פרופ' זאב רוטשטיין, נציגי הנהלת המרכז וראשי הוועדים בירכו את העובדים על תרומתם לבית החולים והעניקו להם שי.

פרס זיוה טל

רחל לשם, אחות גסטרו ילדים, ויעל אדלר, אחות אחראית מרפאות ילדים, זכו בפרס זיוה טל לפיתוח מצויינות ומנהיגות בסייעות על פרויקט: מינוף הורה לטיפול בילד הניזון דרך גסטרוסטום.

ד"ר לשם כבוד

במהלך נובמבר 2009 הוענק לפרופ' יהודה שינפלד תואר ד"ר

פול אנקה מאוהב

נובמבר ישראלי בהיכל נוקיה ביד אליהו. פול אנקה האגדי מחמם את לב מעריציו, שמילאו כל מושב פנוי בהיכל. באמצע ההופעה, כדרכו של רומנטיקן אוניברסלי, התיישב אנקה אל מול הפסנתר, ופתח במונולוג שכולו אהבה. הוא פתח במילים חמות אודות מדינת ישראל, ואז, באותה נשימה הדהים את שומעיו כאשר החל לדבר על הפעילות והעשייה במרכז הרפואי שיבא: "בית החולים תל-השומר הוא מרכז רפואי הפתוח לכל בני האדם ובו מצילים את חייהם של בני כל המינים והדתות. המקום בו ילדים פלשתינים וישראלים מטופלים וגדלים באווירה של שלום זה לצד זה".

מנכ"ל בית החולים, פרופ' זאב רוטשטיין ורעייתו רותי, שנכחו בהיכל נוקיה כצופים מאוהבים, לא האמינו למשמע אוזניהם. לשיא הגיעה ההתרגשות כאשר פול אנקה החליט להקדיש שיר אהבה מיוחד לפירות העשייה בשיבא.

פרופ' רוטשטיין תיאר את החוויה הגדולה: "ישבתי בקהל, האזנתי לפול אנקה והתרפקתי על זכרונות העבר והסלואים מהמסיבות הראשונות בשנות ה-60 וה-70. ליבי החסיר פעימה כשאנקה התיישב ליד הפסנתר ודיבר בהערכה, התפעלות ותודה לשיבא. שפשפתי את עיניי וחשבתי שאולי אני בתוך חלום, מושא הערצה שלי מהעבר מחמיא לבית החולים מול אולם מלא מפה לפה. אלה היו דקות של גאווה אמיתית והתרוממות רוח. אני מודה שכאשר הוא שר לכבוד המרכז הרפואי שיבא, זלגה לי דמעה. מבול הטלפונים והודעות הטקסט שקיבלתי במקביל, הבהירו לי שזו מציאות מתוקה ולא סתם חלום".

התואר בעת ביקורו בארץ, והוא אף הפליג בשבחי פעילותו ההומניטרית של ולדן. בטקס המרגש השתתף נשיא המדינה שמעון פרס, שמקבל הפרס הוא רופאו האישי ובן-משפחתו. פרופ' ולדן קיבל את העיטור הודות לפועלו בעמותת "רופאים לזכויות אדם", המקדמת שיתוף פעולה מעשי בין פלשתינים לישראלים. עיטור הלגיון הצרפתי הינו העיטור הצרפתי הגבוה ביותר בו יכולים לזכות מי שאינם תושבי המדינה. אות הלגיון הצרפתי נוסד עליידי נפוליאון בונפרטה ב-1802.

HOLYLAND HEROES

במרכז הרפואי ובמקומות נוספים
ברחבי ישראל צולם לאחרונה

סרט הוליוודי דוקומנטרי באורך מלא,
האמור לעלות לאקרנים ברחבי ארה"ב
במהלך 2010. הסרט אמור לשפוך אור
על ישראל מיוחדת במינה, מדינת
חמלה ואהבה לבני האדם באשר הם, תוך
מתן זווית אנושית מיוחדת לטיפולים
הרפואיים המורכבים המתקיימים
בתחומי המרכז ונחשבים למתקדמים
בעולם. יהודים וערבים, זוכים לטיפול
איכותי מטובי הרופאים ואנשי הצוות.
היבט מרכזי נוסף בסרט יוקדש
ללוחמי צה"ל שנפצעו בקרבות ועברו
שורה ארוכה ומורכבת של טיפולים
בבית החולים השיקומי במרכז. החיילים
חזרו לחיים מלאים בקהילה בעזרת
טכנולוגיות מתקדמות ובעיקר הודות
להמון אהבה ותמיכה שקיבלו לאורך כל
תקופת השיקום וההחלמה. הסרט יכול
שורה ארוכה של סיפורים מרגשים
שיראו אור לראשונה.

כוכבת הסרט היא השחקנית, דוגמנית
העל ואשת הקריירה קטי איירלנד,
שהגיעה לישראל במיוחד לתקופת
הצילומים ויצאה מגדרה על מנת לנסות
ולשנות את התרמית כלפי המדינה תוך
הבלטה של מימד האנושיות וחיי האדם
כערך עליון.

איירלנד נפגשה עם בעלי תפקידים
מובילים, ביניהם גם נשיא המדינה
שמעון פרס, איתו התקיים ראיון מרגש
לטובת הסרט. הנשיא, ידיד אמת של
המרכז הרפואי שיבא, הרעיף מילים
חמות על בית החולים. גם הרמטכ"ל

לשעבר, דן חלוץ, ספר
במהלך הצילומים
על עמיתיו לטייסת
שנפצעו במלחמות,
זכו לטיפולים רפואיים
חדשניים בשיבא, וגילו
רוח הראויה יוצאת
דופן כשהתעקשו
לחזור ולהטיס מטוסי
קרב.

צוות הצילום המלא
והבמאי ג'ק זלצברג
הגיעו מלוס-אנג'לס
ושהו בישראל כחודש.
איירלנד ביצעה
את חלקה המרכזי
בפרויקט בהתנדבות.

אז זה קרה בשיבא

איזה יופי

חשבונו שכבר ראינו הכל, אבל כשהגיעו, בזו אחר זו, דוגמניות העל בר רפאלי וקטי איירלנד
לאירועים ולצילומים במרכז הרפואי, הבנו שעד היום לא ראינו בעצם כלום. יפות, שבא לבכות

בר רפאלי במסיבת חנוכה עליזה בבית החולים השיקומי

נס גדול

בר רפאלי, כוכבי הישרדות
(נועם טור, טומי אלתגר ונטעלי
זלצברג), שחקני ליגת העל בכדורסל
(מאיר טפירו, ניב ברקוביץ, ליאור
ליפשיץ ועוד), הזמרים ליאור פרחי,
גלעד שגב וההרכב שלומי והטברנה,
הפכו את אירוע הדלקת נר רביעי של
חנוכה בבית החולים השיקומי לחגיגה
צבעונית סוחפת ומרגשת בה השתתפו
כ-250 פצועי צה"ל, מטופלים ובני
משפחותיהם.

דוגמנית-העל בר רפאלי התקבלה
בהתלהבות רבה, הצטלמה עם החיילים
והמטופלים והעניקה ראיונות לכלי
התקשורת הרבים שנכחו באירוע.
ד"ר יצחק (צאקי) זיו-נה, מנהל
המחלקה לשיקום אורתופדי, בירך את
הנוכחים וציין שמדובר במשפחה אחת
גדולה, שרבים ממנה כבר סיימו את
הטיפולים במרכז הרפואי אבל עדיין
שומרים על קשר ומגיעים לאירועים.
מיד אחריו סיפר בחום מאמן הכדורסל
אפי בירנבוים על הקשר המיוחד בין
הספורטאים לפצועי צה"ל.

המתנדבת שרה זלצרמן זכתה
לשבחים על ארגון הערב המושקע.
איציק שלום מארגון נכי צה"ל,
ושמריית רינג קפלן שיצרה את הקשר
המבורך עם מינהלת ליגת העל
בכדורסל, היו שותפים בכירים בהפקת
אירוע שכולו אהבה ונתינה לחיילים,
למטופלים ולבני משפחותיהם.

מימין: ג'ק זלצברג, קטי איירלנד ופרופ' זאב רוטשטיין

אחות, קידום משמעותי מתחיל בתואר אקדמי מבוקש! אל תתני לו לחכות...

המכללה לישראל מזמינה אותך להצטרף
לאלפי הבוגרים והמוסמכים אשר סיימו את
לימודיהם במכללה והשתלבו בהצלחה
במערכת הבריאות בישראל

השלמה לתואר ראשון (B.S) בסיעוד

התוכנית מיועדת לאחים/יות מוסמכים/ות
אשר מעוניינים להשלים לימודיהם לתואר
ראשון בסיעוד. משך הלימודים: שנתיים

תואר שני (M.P.A) התמחות במנהל מערכות בריאות

התוכנית מיועדת לעובדי מערכת הבריאות
המעוניינים בהכשרה ניהולית ברמה גבוהה.
משך הלימודים: שנה אחת.

התארים הינם תארים אקדמיים מארה"ב ואינם תארים ישראליים

חייגו:

* ה מ כ ל ל ה

(*245552)

www.israel-college.co.il

קמפוס רמת גן: רח' פנחס רוטנברג 87, רמת גן

המכללה
לישראל